

1464

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ

Καθηγητοῦ τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

X

Γ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

DE BELLO CIVILI

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ' ΚΕΦ. 82-104

ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΠΙΝΑΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ζ' ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

~~~~~  
Ἀριθ. ἐγκριτ. ἀποφ. 42433-4/8/1933  
~~~~~

Ἀντίτυπα 2.000

20.7 x 143

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ Α.Ε

46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46

1939

Τὰ γνήσια αντίτυπα φέρουσι τὴν ιδίωχειον ὑπογραφήν τοῦ
συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς «Ἐστίας».

ΤΥΠΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Α. Ε.
ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΠΑΔΙΑ ΜΑΝΤΣΟΠΟΥΛΟΥ 44

ΒΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

Ὁ Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ (C. Iulius Caesar) ἐγεννήθη ἐν Ῥώμῃ τῇ 13 τοῦ Κοϊντιλίου μηνός, τοῦ κατόπιν ἕξ αὐτοῦ ὀνομασθέντος Ἰουλίου, τοῦ ἔτους 100 π.Χ. καὶ ἀπέθανε δολοφονηθεὶς κατὰ τὰς εἰδούς τοῦ Μαρτίου (τῇ 15 Μαρτίου) τοῦ ἔτους 44 π.Χ.

Ὁ Καῖσαρ μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Σύλλα καὶ τὴν ἦταν τῆς μερίδος τοῦ Μαρίου (83-82 π.Χ.) ἐκινδύνευσε, διότι ἦτο ἐκ τῆς μητρὸς Αὐρηλίας στενὸς συγγενῆς τοῦ τελευταίου. Καὶ ἀνῆκε μὲν εἰς ἀριστοκρατικώτατον γένος, διότι ἀνήγεν αὐτὸ εἰς τὸν μυθικὸν Ἰουλον (Ἄσκακιον), τὸν υἱὸν τοῦ Αἰνείου, ἀλλ' ὅμως ἠγεῖτο τοῦ δημοτικοῦ κόμματος.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 80 π.Χ., ἄγων ἡλικίαν 20 ἐτῶν, ἐστράτευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, συγχρόνως δὲ ἤρχισε τὸ πολιτικὸν καὶ ῥητορικὸν αὐτοῦ στάδιον. Ἦτο καὶ περὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐντριβέστατος, τοσοῦτον δὲ οἰκείως εἶχε πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὥστε καὶ ἀποθνήσκων, ὅτε εἶδε τὸν Βροῦτον μεταξὺ τῶν συνωμοτῶν πλήττοντα αὐτόν, ἐπεφώνησεν ἑλληνιστὶ τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο «Καὶ σύ, τέκνον Βροῦτε;» Εἶχε διδασκάλους ἐν Ῥώμῃ μὲν τὸν Μᾶρκον Ἀντώνιον Γνίφωνα, ἐπιφανῆ ἐκ Γαλατίας ῥήτορα καὶ γραμματικόν, ἐν Ῥόδῳ δὲ (τῷ 76-75 π.Χ.), ὅπου κατόπιν ἐπορεύθη, τὸν ἕξ Ἀλαβάνδων τῆς Καρίας Ἀπολλώνιον τὸν Μόλωνος (ἢ τὸν Μόλωνα) ἐκ τῶν κορυφαίων ῥητόρων τῆς Ῥοδίας Σχολῆς.

Τῷ 67 π.Χ. διετέλεσε ταμίας (quaestor) ἐν Ἰσπανίᾳ, τῷ 65 ἀγορανόμος (aedilis), τῷ 63 ὑπαιεύοντος τοῦ Κικέρωνος μέγας ποντίφιξ, τῷ 62 στρατηγὸς (praetor), τῷ 61 ἀντιστρατηγὸς (pro praetore) ἐν Ἰσπανίᾳ, τῷ 59 ὕπατος (consul) τὸ πρῶτον, ἀπὸ τοῦ 58-50 ἀνθύπατος (pro consule) ἐν Γαλατίᾳ, τὴν ὁποίαν ὑπέταξε καὶ ἔπειτα ὠργάνωσεν, ἀποβάς ὁ κυριώτατος παράγων τοῦ ἐκρωμαϊσμοῦ τῆς Δύσεως διὰ τῆς διαδόσεως τῆς λατινικῆς γλώσσης καὶ τοῦ ἑλληνορρωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ἦτο στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς μέγας, νομοθέτης, μαθηματικός, ἱστορικὸς συγγραφεὺς, ποιητὴς καὶ γραμματικός.

Ἔργα τοῦ Καίσαρος.

Τὸ κύριον καὶ σφῆζόμενον γνήσιον ἔργον τοῦ Καίσαρος εἶναι οἱ commentarii «ὑπομνήματα» (ἡφμεριδές, ἡφμεροὶ ἀναγραφαί), τὰ ὁποῖα συνήθως ὀνομάζονται ἀπομνημονεύματα.

Οἱ commentarii εἶναι δύο κεχωρισμένοι συγγραφαί: commentarii de bello Gallico (περὶ τοῦ Γαλατικοῦ πολέμου) καὶ commentarii de bello civili (περὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου). Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι διηρημένοι εἰς 7 βιβλία (τὸ 8ον εἶναι τοῦ Ἰουίου) ἀναφέρονται εἰς τὰ γεγονότα τῶν 7 πρώτων ἐτῶν τοῦ πολέμου, ὃν ἐπολέμησεν ὁ Καίσαρ ἐν τῇ Γαλατίᾳ, Βρετανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ (58-52 π.Χ.), οἱ δὲ δεύτεροὶ διηρημένοι εἰς τρία βιβλία ἀναφέρονται εἰς τὰ διετῆ γεγονότα (49 καὶ 48 π.Χ.) τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, μέχρι τοῦ λεγομένου Ἀλεξανδρινοῦ πολέμου.

Εἰσαγωγή εἰς τὰ περὶ ἐμφυλίου πολέμου ἀπομνημονεύματα.

1. Ὅτε ὁ Γναῖος Πομπήιος μετὰ τὰς λαμπρὰς αὐτοῦ νίκας ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 61 π.Χ. ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἦτο ἀναμφισβητήτως, μολονότι εἶχεν ἀπολύσει τὸν στρατόν, ὁ πρῶτος καὶ ἰσχυρότατος ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀνὴρ. Ἀλλ' ἡ μοναδικὴ δόξα καὶ ἡ προεξέχουσα αὐτοῦ θέσις διήγειραν τὴν ζηλοτυπίαν καὶ τὴν ὑποψίαν τῶν ἀνταγωνιστῶν του· οἱ προσωπικοὶ ἐχθροί, ἰδίᾳ ὁ Κράσσο:, ὁ Λούκουλλος καὶ ὁ Μέτελλος, τῶν ὁποίων ἡ δόξα διὰ τῆς ἐπεμβάσεως αὐτοῦ εἶχε μειωθῆ, ἐχρησιμοποίησαν αὐτὰ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὁ Πομπήιος, ὅτε ἐν ἔτει 60 π.Χ. ἐζήτησε νὰ ἐπικυρωθῶσιν αἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ διατάξεις αὐτοῦ καὶ νὰ διανεμηθῶσιν ἀγροὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς στρατιώτας (veterani), προσέκρουσεν ἐν τῇ Συγκλήτῳ εἰς ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα ἐξηνάγκασαν αὐτὸν νὰ στραφῆ εἰς τὸ δημοτικὸν κόμμα, ἵνα οὕτω κατορθώσῃ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν προτάσεών του. Τότε δὲ προῖστατο τοῦ κόμματος τούτου ὁ Ἰούλιος Καίσαρ. Οὗτος, μόλις ἐπιστρέψας ἐκ τῆς Ἰσπανίας, ἔνθα εἶχε χρηματίσει ἀντιστρατήγος (propraetor), ἐπέδιωξε τὴν ὑπατείαν τοῦ ἔτους 59. Τὸ συγκλητικὸν κόμμα ἀντέστη ἰσχυρῶς εἰς τοῦτο. Ὅθεν ἐπῆλθεν εὐκόλως

1) Βερολίνη-Λάμπρου, Ῥωμ. Ἱστορ. τ. Α' σελ. 636-48.

2) Κατὰ τὴν ἔκδοσιν Kramer - Hofmann - Meusel.

ένωσις. Προσελήφθη ὡς τρίτος, τῇ ἀπαιτήσει τοῦ Καίσαρος, ὁ Μάρκος Κράσος, λόγῳ μὲν διότι ὁ Κράσος ἦτο ἀπαραίτητος ἔνεκα τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἐπιρροῆς του πρὸς διεξυγωγὴν τῶν κοινῶν σχεδίων, πράγματι ὅμως διότι ὁ Καῖσαρ ἤθελε νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὸν ὡς ἀντιστάθμισμα ἐναντίον τοῦ πανισχύρου ἔτι Πομπηίου. Οὕτω συνεστάθη (τῷ 60 π.Χ.) ἡ πρώτη τριανδρία (triumvirātus) ἐπὶ τῷ σκοπῷ ne quid ageretur in re publica quod displicuisset ulli e tribus (= ὅπως μὴ τι ἐν τῇ πολιτείᾳ διαπραχθῇ ἀπαρέσκον τινὶ ἐκ τῶν τριῶν).

2. Καίπερ πολεμούμενος ὑπὸ τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ τοῦ συνυπάτου του Μάρκου Βιβούλου κατώρθωσεν ὁ Καῖσαρ μετὰ πολλῆς συνέσεως καὶ δραστηριότητος πολλὰ καὶ ἰδιά τὴν παραδοχὴν τοῦ Ἰουλίου ἀγροτικοῦ νόμου (lex Iulia agraria), δι' οὗ νόμου ἐξεπληροῦτο ὁ σκοπὸς τοῦ Πομπηίου πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν παλαιμάχων στρατιωτῶν του. Ἐπειτα τῇ προτάσει τοῦ Καίσαρος ἐχαρίσθη ὑπὸ τοῦ δήμου, ἐπειδὴ ἡ Σύγκλητος εἶχεν ἤδη ἀποκρούσει τὴν πρότασιν ταύτην, τὸ τρίτον τοῦ μισθώματος εἰς τοὺς μισθωτὰς (publicanos) τῶν ἐν Ἀσίᾳ τελῶν ὤμαίους ἱππεῖς. Ὡσαύτως ὁ Πομπηίος κατώρθωσε διὰ τοῦ Καίσαρος νὰ ἐπικυρωθῶσιν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου, ἀρονυμένης μέχρι τότε, πᾶσαι αἱ ἀσιατικαὶ διατάξεις αὐτοῦ. Τέλος καὶ ὁ Καῖσαρ, τῇ προτάσει τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προσελκυθέντος δημάρχου Ποπλίου Βατινίου (lex Vatinia) ἔλαβε (τῷ 55 π.Χ.) ἐπὶ 5 ἔτη, παρὰ τὰ νενομισμένα, τὴν διοίκησιν τῶν ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίας (Gallia cisalpinna) καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ (Illyricum) καὶ εἰς ταύτας προσέθηκεν ἡ Σύγκλητος, ἵνα μὴ ἐξαναγκασθῇ εἰς τοῦτο, καὶ τὴν διοίκησιν τῆς πέραν τῶν Ἄλπεων Γαλατίας (Gallia ulterior), ἣτις καὶ ἀπλῶς provincia ἐκαλεῖτο. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Καῖσαρ ἐπέτυχε νὰ συντριβῇ ἡ τῶν ἀριστοκρατικῶν ἀπὸ τοῦ Σύλλα κυριαρχία καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν τῇ πολιτείᾳ τὸ δημοτικὸν κόμμα, οὗτινος αὐτὸς προΐστατο.

3. Ἄλλ' ἐνῷ ὁ Καῖσαρ ἐπὶ ἑννέα ἔτη ἐμάχετο ἐν Γαλατίᾳ νικηφόρος ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Ῥώμης, ἀναδειχθεὶς οὕτως εἰς τῶν πρώτων στρατηγῶν τοῦ κόσμου, τοῦναντίον ὁ Πομπηίος, ὁ ἐν Ῥώμῃ ἀντιπρόσωπος τῶν συμφερόντων τῆς τριανδρίας, ἦμιν διὰ τοῦ γάμου* τούτου μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Καίσαρος Ἰουλίας ἐγένεν ἔτι στενωτέρα, ὀσημέραι κατέπιπτε καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ δημοτικὸν κόμμα. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἀριστο-

κρατικοί ήρχισαν νά ἀναλαμβάνωσι θάρρος, μεταστραφείσης τῆς κοινῆς γνώμης πρὸς τὸ μέρος τῆς Συγκλήτου. Τούτου ἕνεκα οἱ τρεῖς οὗτοι ἄνδρες ἐν ἔτει 56 συνεσκέφθησαν ἐν Λούκῃ (νῦν *Lucca*, BA τῆς *Pisa*) περὶ τοῦ πρακτέου μετὰ τῶν κορυφαίων ἐκ τῶν ὀπαδῶν των. Ἐλήφθησαν γενναῖαι ἀποφάσεις, ὧν ἀποτέλεσμα ἦτο νά ἐκλεγῶσι διὰ τὸ ἔτος 55 ὕπατοι ὁ Πομπήιος καὶ ὁ Κράσσοι. Διὰ τοῦ Τρεβωνίου νόμου (*lex Trebonia*) ἔλαβεν ὁ πρῶτος τὴν διοίκησιν τῶν δύο Ἰσπανιῶν καὶ ὁ δεύτερος ἐπὶ 5 ἔτη τὴν διοίκησιν τῆς Συρίας μετ' ἀπεριορίστου ἔξουσίας. Διὰ νόμου ὡσαύτως τῶν ὑπάτων παρετάθη ἡ ἔξουσία (*imperium*) τοῦ Καίσαρος ἐπὶ 5 εἰσέτι ἔτη. Ἡ ἀντιπολίτευσις πρὸς τὸ παρὸν κατεπνίγη, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἔλαβε νέαν δύναμιν, ὅτε πλέον ὁ δεσμὸς τῆς τριανδρίας βαθμηδὸν ἐξησθένησε καὶ τέλος συνετριβή.

4. Ὁ Πομπήιος συνεδέθη πρὸς τὸν Καίσαρα, ἵνα τῇ βοηθείᾳ αὐτοῦ καταβάλῃ τοὺς ἀνταγωνιστάς. Ἦδη τούτου ἐπιτευχθέντος, ἔγινεν ὁ πρῶτος ὑποτεταγμένος βοηθὸς τοῦ ἀνταγωνιστοῦ του. Ἡ ὀήξις ἄρα ἦτο ἀναπόφευκτος. Ὁ ἐν ἔτει 53 συμβὰς θάνατος τῆς Ἰουλίας καὶ ὁ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐπακολουθήσας θάνατος τοῦ Κράσσου, μαχομένου κατὰ τῶν Πάρθων, ἐπετάχυναν αὐτήν. «Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Κράσσου καὶ τῆς Ἰουλίας», λέγει ὁ ὄμμαϊος ἱστορικὸς Φλῶρος, «διελύθησαν οἱ δεσμοὶ τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Πομπηίου καὶ ἡ ἀντιζηλία των εὐθὺς ἐξερράγη. Ἦδη εἰς τὸν Πομπηϊον ἐφαίνετο ὑποπτος ἡ δύναμις τοῦ Καίσαρος καὶ εἰς τὸν Καίσαρα τὸ ἀξίωμα τοῦ Πομπηίου βαρὺ. Οὗτος δὲν ἠνείχετο ἴσον, οὐδὲ ἐκείνος ἀνώτερον. Ἐν τῇ ἐγκληματικῇ αὐτῶν ἀντιζηλίᾳ ἤριζον περὶ τῶν πρωτείων, ὡσεὶ ἡ τύχη τόσου ἀχανοῦς κράτους δὲν ἦτο δυνατὸν νά ἐπαρκέσῃ καὶ δι' ἀμφοτέρους». Ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις αὐτονόητον ἦτο ὅτι ὁ Πομπήιος ἐπλησίασε τὸ Συγκλητικὸν κόμμα, θέλων νά χρησιμοποιήσῃ τοῦτο ἐναντίον τοῦ Καίσαρος. Ἀλλ' ἄφ' ἑτέρου καὶ ἡ Σύγκλητος μόνον οὕτω θὰ ἀπηλάσσοιτο ἀμφοτέρων, εἰὰν κατὰ πρῶτον ἐξεμηδένιζε τὸν ἐπικινδυνότατον τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἑτέρου. Τὴν εὐκαιρίαν πρὸς συνδιαλλαγὴν παρέσχον αἱ πολύκροτοι ἔριδες μετὰ τοῦ Κλωδίου καὶ τοῦ Μίλωνος, αἵτινες εἶχον ἐμβάλει τότε τὴν πολιτείαν εἰς μεγάλην ταραχὴν. Μετὰ τὸν ὑπὸ τῶν ξιφομάχων τοῦ Μίλωνος θάνατον τοῦ Κλωδίου ἐξελέγη κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 52 π.Χ., παρὰ πᾶν ἔθος, μόνος ὕπατος ὁ Πομπήιος καὶ ἔτυχε τῆς ἀδείας παρὰ τῆς Συγκλήτου νά στρατολογήσῃ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ νά λάβῃ τὰ ἀναγκαιοῦντα

μέτρα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Πομπήιος ἐχωρίσθησαν διὰ παντός.

5. Κατὰ τὴν τρίτην ὑπατείαν (τῷ 52) κατέστησεν ὁ Πομπήιος διὰ τῶν νόμων του *de vi* (περὶ βίας, βιαιοπραγιῶν) καὶ *de ambitu* (περὶ παρανόμου σπουδαρχίας) αὐστηροτέρας τὰς ὑπαρχούσας ποινὰς καὶ συνέτεμε τὴν διαδικασίαν. Ὁ δεύτερος τοῦλάχιστον νόμος ἦτο ὀφθαλμοφανῶς τοιοῦτος, ὥστε ἡδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος. Ἐκτὸς τούτου παρέτεινεν ὁ αὐτὸς διὰ τῆς Συγκλήτου ἐπὶ πέντε ἀκόμη ἔτη τὴν ἐν Ἰσπανίᾳ ἀρχὴν του, μολοντί ἐσκόπευε νὰ μείνῃ ἐν Ῥώμῃ. Ἴνα δὲ περιβάλλῃ ἡ Σύγκλητος διὰ τῶν τύπων τῆς νομιμότητος τὴν προᾶξίν του ταύτην ἐψήφισε, τῇ προτάσει τούτου, ἄλλον νόμον (*lex Pompeia de provinciis*), δι' οὗ οἱ ὑπατοὶ καὶ οἱ στρατηγοὶ δὲν ὄφειλον, ὡς μέχρι τοῦδε ἐγένετο, νὰ ἀναλαμβάνωσι τὴν διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας των εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόθεσιν τῆς ἀρχῆς των, ἀλλὰ μόνον μετὰ παρέλευσιν 5 ἐτῶν. Οὕτω πως τακτοποιήσας τὰ πράγματα ἤλπιζεν ὁ Πομπήιος ὅτι θὰ εἶχε, καθ' ὃν χρόνον θὰ ἐπέστρεφεν ὁ Καῖσαρ ὡς ἰδιώτης πλέον (*sine imperio*) εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐν τῇ Γαλατίᾳ ἀρχῆς του, κατὰ τοιοῦτον τρόπον συγκεντρῶσει εἰς ἑαυτὸν σύμπασαν τὴν δύναμιν τῆς πολιτείας, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν εὐχερῶς καὶ νὰ μηνυθῇ καὶ νὰ καταδικασθῇ οὗτος, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ γίνῃ ἰδιαίτερα μνεία περὶ τούτου. Αἱ ἐνέργειαι αὗται τοῦ Πομπηίου ἐνέβαλον τὸν Καῖσαρα εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν, ἐπειδὴ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ ἐπανάστασις τοῦ *Vercingetorix* ἔθετεν ἐν ἀμφιβόλῳ πάσας τὰς ἐν Γαλατίᾳ ἐπιτυχίας αὐτοῦ, αἵτινες καὶ μόναι ἐπέτρεπον εἰς τὸν Καῖσαρα μετὰ δυνάμεως νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὸ Συγκλητικὸν κόμμα. Εἶχεν ὅμως ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὁ Καῖσαρ νόμον, κατὰ πρότασιν τῶν δέκα δημόρχων (*lex decem tribunorum*) παρακινήθέντων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πομπηίου φοβουμένου αὐτὸν *ut absentī sibi* (τῷ Καίσαρι), *quandoque imperii tempus expleri coepisset, petitio secundi consulatus daretur: ne ea causa maturius, et imperfecto adhuc bello decederet* (Suet. Caes. 26)¹. Οἱ Πομπηϊανοὶ διὰ λόγους σκοπιμότητος δὲν ἀντιτάχθησαν εἰς τὸν νόμον τοῦτον. Τέλος ἐψήφισεν ἡ Σύγκλητος, τῇ προτάσει τοῦ Πομπηίου, ἕτερον νόμον (*de*

1) Παρασκευάσε (Πομπήιος) διὰ τῶν δημόρχων ἐπιτραπῆναι καὶ ἀπόντι (Καίσαρι) τὴν ἀρχὴν, ὅταν ἐκ τῶν νόμων καθήκῃ (=ἐν τῷ ὑπὸ τῶν νόμων ὁρισμένῳ χρόνῳ) αἰτῆσαι. Δίων Κάσσιος. XI 51.

iure magistratuum), δι' οὗ ἀπηγορεύετο γενικῶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὰς ὑπατικές ἐκλογὰς ἄνδρες ἀπόντες. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἤρθη τὸ προνόμιον (privilegium) τοῦ Καίσαρος. Καὶ ναὶ μὲν κατ' ἐπίμονον τῶν φίλων ἀπαίτησιν ἠθέλησε νὰ ἐπανορθώσῃ ἐν τῷ νόμῳ ὁ Πομπήιος τὴν δῆθεν παράλειψιν, ἀλλ' ἔπραξε τοῦτο ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ δήμου, ἐξ ἄλλου ὅμως οὕτε καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ εἶχε τοιοῦτον δικαίωμα. Μόλις βραδύτερον κατέστη δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐν τῇ Συγκλήτῳ πρότασις (Suet. Caes. ξ. ἀν.).

6. Ἀφοῦ ἡ κατὰ τοῦ Καίσαρος ἐπίθεσις εἶχε κατὰ τοιοῦτον τρόπον παρασκευασθῆ, προέτεινε κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ὁ ὕπατος Μάρκος Μάρκελλος νὰ ἀνακληθῆ ὁ Καῖσαρ ἐκ τῆς ἀρχῆς του πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ ὀρισμένου χρόνου, ἐπειδὴ ὁ ἐν τῇ Γαλατία πόλεμος εἶχεν ἤδη περατωθῆ, καὶ νὰ μὴ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὰς ὑπατικές ἀρχαιρεσίας, ἂν ἦτο ἀπών, διότι τὸ χάριν αὐτοῦ πρότερον ψηφισθὲν privilegium ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχε καταργηθῆ διὰ νεωτέρου γενικοῦ νόμου. Ἀλλὰ διὰ πολλοὺς λόγους κατωρθώθη κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος νὰ ψηφισθῆ ὑπὸ τῆς Συγκλήτου μόνον ἢ μία πρότασις, νὰ ἀρχίσῃ δηλαδὴ κατὰ τὴν πρώτην Μαρτίου τοῦ ἐπομένου ἔτους ἢ περὶ τῶν ἐπαρχιῶν διάσκεψις καὶ νὰ μὴ διακοπῆ αὕτη πρὶν ληφθῆ περὶ αὐτῶν ἀπόφασις.

7. Διὰ τὸ ἔτος 50 π. Χ., ὅπερ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα προεμνήνετο κρίσιμον, εἶχεν ὁ Καῖσαρ διὰ δεκασμοῦ προσελκύσει τὸν δήμαρχον Γάιον Σκριβόνιον Κουρίωνα. Ὁ ἀσυνεΐδητος οὗτος, ἀλλ' εὐφυῆς ἀνὴρ, διεξήγαγε μετὰ μεγίστης ἐπιτηδειότητος τὸ ἀνατεθὲν ἔργον. Ἀρχίσας δηλονότι νὰ ὑποκρίνηται ὅτι εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Καίσαρος καὶ διὰ πολλῶν ὑπὲρ τοῦ δήμου προτάσεων ἀποκτήσας τὴν εὐνοίαν τούτου εὗρε κατάλληλον πρόφασιν ὅπως διαρρήξῃ τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν Σύγκλητον, τῆς ὁποίας ἕως τότε ἐνομιζετο ἔνθερος ὁπαδός. Ὅτε λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσωσι τὴν 1 Μαρτίου αἱ περὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὀρισμέναι διασκέψεις κατώρθωσε, προφασιζόμενος ὅτι ἤθελε νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τοῦ δήμου, νὰ ἐπιτύχῃ ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως μέχρι τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, ὁπότε θὰ διεκόπτοντο αἱ ἐργασίαι τῆς Συγκλήτου (discessus senatus). Ὅτε δὲ πάλιν ἐπανήρχισεν ἡ συζήτησις κατὰ μῆνα Μάιον, προέτεινε ὁ Κουρίων νὰ ἀνακληθῶσιν ἀμφοτέρω ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν των, λέγων ὅτι τοῦτο ἀήτει τὸ συμφέρον τοῦ δήμου. Ὁ δῆμος τόσον ἐνθουσιωδῶς ἠσπιάσθη τὴν γνώμην ταύτην, ὥστε ὁ Πομπήιος, ἀσθενὴς τότε ὢν ἐν Καμπανίᾳ,

ἐδήλωσεν εἰς τὴν Σύγκλητον ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ συμμορφωθῆ. Ὁ ὕπατος Γάιος Μάρκελλος θέτων τὴν πρότασιν εἰς ψηφοφορίαν ἐξήτησεν οὐχὶ ἄνευ ὑστεροβουλίας διὰ τινος τῶν Συγκλητικῶν νὰ χωρισθῆ αὕτη. Οὕτως ὑπὲρ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Καίσαρος ἐψήφισαν πάντες, μὴδ' αὐτῶν τῶν φίλων τοῦ Καίσαρος ἐξαιρουμένων, ἀλλ' ἡ πρότασις ὑπὲρ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Πομπηίου ἀπερρίφθη διὰ μεγάλης πλειοψηφίας. Ὁ Κουρίων τότε ἀντετάχθη εἰς τὸν χωρισμὸν τῆς προτάσεως καὶ οὕτω ἡ πρότασις τῆς ἀνακλήσεως ἀμφοτέρων ἐτέθη ἠνωμένη εἰς ψηφοφορίαν. Ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἐψήφισαν 370 Συγκλητικοί, κατ' αὐτῆς δὲ μόνον 22. Φυσικῶ τῷ λόγῳ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἔκαμεν ἔνστασιν ἄλλος δήμαρχος καὶ οὕτως ἔληξαν κατὰ μῆνα Ἰούνιον αἱ μακροὶ καὶ ταραχώδεις αὐταὶ διασκέψεις, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἀποφασισθῆ τι ὀριστικὸν καὶ χωρὶς νὰ νικήσῃ οὐδὲν ἐκ τῶν δύο κομμάτων.

8. Ἐν ἄλλῳ ὅμως ζητήματι, ὅπερ ἐκίνησαν ἐπιτηδείως οἱ Πομπηϊανοί, οὐδαμῶς ἴσχυσε νὰ προφυλάξῃ τὸν Καίσαρα ἡ εὐφύια τοῦ Κουρίωνος. Περὶ τὸν χρόνον τοῦτον ἠπειλοῦν τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν οἱ Πάρθοι. Ἐπρεπεν, ὡς ἦτο ἀνάγκη, ἐν ἀμφοτέροις ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις νὰ ἐνισχυθῆ ὁ στρατός. Τοῦτο ἐπωφεληθεὶς ὁ ὕπατος Γάιος Μάρκελλος ἠθέλησε νὰ μειώσῃ σημαντικῶς τὰς δυνάμεις τοῦ Καίσαρος. Ὅθεν ἀπήτησε παρ' ἑκατέρου, μετ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου, τὴν ἄμεσον ἀποστολὴν ἐνὸς λεγεῶνος ἵνα ἀμφοτέροι ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἀλλ' ὁ Πομπηϊός, ἐπειδὴ εἶχε πρότερον (τῷ 55 π.Χ.) παραχωρήσει εἰς τὸν Καίσαρα ἕνα λεγεῶνα, ἀπήτησε τὴν ἐπιστροφὴν τούτου, οὕτως ὥστε ὁ Καίσαρ ἠναγκάσθη νὰ στερηθῆ δύο λεγεῶνων. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως αἱ δυνάμεις τοῦ Πομπηίου ἠῤῥξανον, ἐπειδὴ οἱ δύο οὗτοι λεγεῶνες ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν Πομπηϊανῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ βραδύτερον ἐχρησιμοποιήθησαν ἐναντίον τοῦ Καίσαρος.

9. Ἀφοῦ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἔληξε προσωρινῶς ἡ ἔρις, ἔλαβον χώραν κατὰ μῆνα Κοϊντίλιον (Ἰούλιον), ὡς συνήθως, αἱ ἀρχαιρεσίαι τῶν ἀρχόντων, αἵτινες ἀπέληξαν ὑπὲρ τῶν Πομπηϊανῶν. Δύο σφοδροὶ ἐχθροὶ τοῦ Καίσαρος, ὁ Λεύκιος Λέντλος καὶ ὁ Γάιος Μάρκελλος, ἐξελέγησαν ὕπατοι καὶ μεταξὺ ὄλων τῶν ἀρχόντων μόνον δύο πραγματικοὶ ὁπαδοὶ τοῦ Καίσαρος εὐρέθησαν, οἱ δύο δήμαρχοι Μάρκος Ἀντώνιος καὶ Κόϊντος Κάσσιος Λογγίνος.

10. Ἰσως ἔνεκα τῆς τοιαύτης ἐκβάσεως τῶν ἐκλογῶν, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἵνα παρασκευασθῆ διὰ τὸν ἄφρευκτον ἀγῶνα, ἦλθεν ὁ Καίσαρ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ἠθέλε νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν

Ἀντώνιον διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ «ἐπ' οἰωνοῖς ἰερέως» (augur), παρὰ τὴν συνήθειάν του ἤδη περὶ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Sextilis (τ.ἔ. Αὐγούστου) εἰς τὴν Ἄνω Ἰταλίαν καὶ κατέτριψεν ἐκεῖ ὄλον τὸν μῆνα Σεπτέμβριον ἐπισκεπτόμενος τὰς πόλεις τῆς ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίας (Gallia cisalpina). Ἡ παραμονὴ αὐτῆ τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ προεκάλεσεν ἐν τῇ Ῥώμῃ μέγαν ἐρεθισμόν. Διεδίδετο ὅτι κατὰ τὰς εἰδοὺς τοῦ Ὀκτωβρίου θὰ συνηθροίζοντο ἐν Πλακεντία 4 λεγεῶνες, ὅτι οἱ λοιποὶ λεγεῶνες θὰ ἠκολούθουν καὶ ὅτι ἐκεῖ θὰ διεξήγето ὁ ἀποφασιστικὸς ἀγών. Ἐπὶ τῶν διαδόσεων τούτων στηριζόμενος ὁ ὕπατος Γάιος Μάρκελλος προέτεινεν ἐν τῇ Συγκλήτῳ νὰ προσκληθῶσιν εὐθύς οἱ ἀπὸ τοῦ Καίσαρος ἀποσπασθέντες δύο λεγεῶνες πρὸς φύλαξιν τῆς Ῥώμης, νὰ γίνωσι στρατολογίαι καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν καὶ νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Πομπήιον μετ' ἀπεριορίστου ἔξουσίας ἡ ἀρχηγία ὄλων τῶν δυνάμεων τῆς πολιτείας. Οὐδὲν ὅμως ἀπεφασίζετο. Ἡ Σύγκλητος ἐκυμαίνεται, ἐνισταμένου, ὡς πάντοτε, τοῦ δημάρχου Κουρίωνος, ὅστις διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐματῶνε τὰς προτάσεις τοῦ παραφόρου ὑπάτου Μαρκέλλου. Ὁ ὕπατος διὰ φανερᾶς ὑπερβάσεως τῆς ἀρμοδιότητός του ἐκάλεσεν ἄνευ τῆς γνώμης τῆς Συγκλήτου τὸν Πομπήιον πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πολιτείας. Οὗτος ἐδέχθη τὴν ἐντολὴν καὶ ὁ Κουρίων, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀδυνατῶν πλέον νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ συμφέροντα τοῦ Καίσαρος, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ φοβούμενος περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας, ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὴν πόλιν καὶ νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸν Καίσαρα.

11. Ὁ Καίσαρ, ὅστις ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν ἐκ νέου μεταβῆ εἰς τὴν Γαλατίαν καὶ ἐκεῖ εἶχεν ἐπιθεωρήσει τὸν στρατόν του καὶ εἶχε διατάξει τὸν δέκατον λεγεῶνα νὰ πορευθῇ εἰς τὴν ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίαν, ἐπέστρεψεν ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν ἐν Ῥώμῃ διατρεχόντων τάχιστα εἰς τὴν Ἄνω Ἰταλίαν καὶ ἔφθασεν ἐκεῖ περὶ τὰ μέσα τοῦ Νοεμβρίου. Εἶχε τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ διακόψῃ τὰς διαπραγματεύσεις, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἐπιρρίψῃ τὴν εὐθύνην τοῦ ἀγῶνος εἰς τοὺς ἀντιπάλους του καὶ οὕτω νὰ κερδίσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν κοινὴν γνώμην. Ὄθεν μετὰ πολλὰς καὶ ἀγόνους ἐπὶ τῶν προτάσεων τοῦ Καίσαρος μετὰ τῶν κορυφαίων τῶν κομμάτων συζητήσεις ἀπέστειλεν οὗτος εἰς τὴν Σύγκλητον τὸν εἰς αὐτὸν καταφυγόντα Κουρίωνα μετ' ἐπιστολῆς τελεσιγράφου (ultimatum). Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀνεγνώσθη συνεδριαζούσης τῆς Συγκλήτου τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 49 π.Χ., ἣτις, μετ' ἄλλας ταραχώδεις συνεδρίας γενομένας κατὰ

τὰς ἐπομένας ἡμέρας, κατέφυγε τέλος τὴν 7ην Ἰανουαρίου εἰς τὸ senatus consultum ultimum, δι' οὗ ἔσχάτου συγκλητικῷ δόγματος ἀνετίθετο ἡ φύλαξις τῆς πολιτείας εἰς τοὺς ὑπάτους, τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς δημάρχους. Ὁ Καῖσαρ τότε, ἐπειδὴ ἡ σύγκλητος εἶχεν ὀνομάσει αὐτὸν ἐχθρὸν τῆς πατρίδος, ἐδέχθη τὴν πρόκλησιν καὶ διῆλθε μετὰ τοῦ στρατοῦ τὸν Ῥουβίκωνα ποταμόν, ὅστις διορίζει τὴν ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίαν, ἀπὸ τῆς ἄλλης Ἰταλίας, ὑπειπὼν τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο «ἀνερρίφθω κύβος» (Πλουταρχ. β. Καίσι 32. Πομπ. 60. Suet. Caes. 32: Eatur, quo deorum ostenta et inimicorum iniquitas vocat: iacta alea est).

Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἀρχεται ὁ ἐμφύλιος πόλεμος (bellum civile), περὶ τοῦ ὁποίου πραγματεύονται τὰ ὑπομνήματα τοῦ Καίσαρος.

Περιεχόμενον τῶν ὑπομνημάτων τοῦ Καίσαρος de bello civili.

Βιβλ. I. Διαπραγματεύσεις τοῦ Καίσαρος πρὸς τὴν Σύγκλητον. Ἐκρηξις τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ὑποταγὴ τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοῦ Ῥουβίκωνος μέχρι τοῦ Βρενθησίου. Ἐκδιώξις τῶν Πομπηϊανῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ κατανίκησις αὐτῶν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ.

Βιβλ. II. Πολιορκία καὶ παράδοσις τῆς Μασσαλίας. Ὀριστικὴ ὑποταγὴ τῆς Ἰσπανίας. Ἀνακήρυξις τοῦ Καίσαρος ὑπὸ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δήμου ὡς δικτάτωρος. Ἦττα καὶ θάνατος τοῦ Κουρίωνος ἐν τῇ Ἀφρικῇ.

Βιβλ. III. Ἐκστρατεία τοῦ Καίσαρος κατὰ τοῦ Πομπηίου, εὐρισκομένου ἐν Ἑλλάδι ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Μαρτίου τοῦ 49 π.Χ. Διαπεραίωσις τοῦ Καίσαρος εἰς τὴν Ἠπειρον (4 Ἰαν. τοῦ 48). Μάχαι καὶ ἦττα τοῦ Καίσαρος περὶ τὸ Δυρράχιον (ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου—6 Ἰουλίου τοῦ 48)· ἀφίξις τούτου εἰς Θεσσαλίαν. Ἡ περὶ τὴν Φάρσαλον μάχη (9 Αὐγ. τοῦ 48). Καταδίωξις τοῦ Πομπηίου καὶ φυγὴ αὐτοῦ εἰς τὸ Πηλούσιον τῆς Αἰγύπτου. Δολοφονία αὐτοῦ (28 Σεπτεμβρίου τοῦ 48). Ἀφίξις τοῦ Καίσαρος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Πομπηίου. Ἐναρξις τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ πολέμου (48).

Προεισαγωγικὰ εἰς τὸ 82ον κεφάλαιον τοῦ III βιβλίου.

Ὁ Καῖσαρ μετὰ τὰς τελευταίας ἀτυχεῖς παρὰ τὸ Δυρράχιον μάχας ἐνόησεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰς θέσεις του. Αἱ τρο-

φαι ἤρχισαν καθ' ὀλοκληρίαν νὰ ἐκλείπωσι καὶ οἱ στρατιῶται ἠναγκάζοντο νὰ τρώγωσιν ἀντὶ ἄροτου ζύμην παρασκευαζομένην ἐκ ῥιζῶν τετριμμένων.

Ἐξ ἄλλου ἕτερος μέγας κίνδυνος ἠπειλεῖ τὸν Καίσαρα ἐξ ἀνατολῶν. Κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Πομπηίου ἔφθασεν εἰς τὴν Μακεδονίαν μετὰ δύο λεγεόνων ὁ πενθερὸς τούτου Σκιπίων, ἀνθύπατος τῆς Συρίας, ὅστις ἐστράφη εὐθύς, ἀκολουθήσας ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικίην τὴν Ἐγγατιάν ὁδόν, κατὰ τοῦ στρατηγοῦ Γναίου Δομιτίου Καλβίνου, ὅστις ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος ἀπὸ τῆς 6ης Ἀπριλίου τοῦ 48 εἰς Μακεδονίαν μετὰ δύο λεγεόνων καὶ 500 ἱππέων.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ Καίσαρ, φρονῶν ὅτι ἐὰν μετέθετεν ἐκεῖθεν τὸ θέατρον τοῦ πολέμου βαδίζων ἐναντίον τοῦ Σκιπίωνος, θὰ ἐξηνάγκαζε τὸν Πομπήιον νὰ καταδιώξῃ αὐτὸν καὶ οὕτω θὰ παρείχετο εὐκαιρία πρὸς μάχην, ἔσπευσε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς θέσεις του καὶ νὰ συνενωθῇ μετὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Δομιτίου.

Ὅθεν κατ' ἀρχὰς διηυθύνθη ὁ Καίσαρ εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν (7 Ἰουλίου τοῦ 48) ἐκεῖθεν στραφεὶς πρὸς ἀνατολὰς διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀφίου καὶ διὰ τοῦ ὄρους Λάκιμονος (διαβάσεως Μετσόβου) ἔφθασεν εἰς τὴν στρατηγικωτάτην πόλιν Αἰγίνιον (παρὰ τὴν σημερινὴν Καλαμπάκαν), ἔνθα συνητήθη τὴν 24 Ἰουλίου μετὰ τοῦ Δομιτίου. Ἐντεῦθεν ἦλθεν εἰς τὴν παραμεθόριον καὶ ἰσχυρὰν πόλιν Γόμφους (παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Μονζάκι), ἦν μετὰ σύντομον πολιορκίαν ἐκυρίευσεν καὶ ἐληλάτησεν (26 Ἰουλίου). Τὴν ἐπομένην διηυθύνθη εἰς τὴν πόλιν Μητρόπολιν (παρὰ τὸ Παλαιόκαστρον τῆς Καρδίτσας), ἣτις καὶ παρεδόθη ἀμαχητὶ (27 Ἰουλίου).

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Πομπήιος, μαντεύσας τὸ σχέδιον τοῦ Καίσαρος, ἠκολούθησεν κατὰ πόδας τοῦτον ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου μέχρι τῶν περὶ τὴν πόλιν Ἀσπαραγίων μερῶν. Ἐκεῖθεν ὅμως ἀποστάς τῆς καταδιώξεως τοῦ Καίσαρος, διὰ τῆς Ἡρακλείας τῆς Λυγκησίδος (νῦν Μοναστηρί, Βιτώλια), διὰ τῆς Κέλης μέχρι τοῦ Ἀλιάκιμονος καὶ διὰ τῆς αὐτῆς δι' ἧς καὶ ὁ Σκιπίων ὁδοῦ ἔφθασεν τὴν 1ην Αὐγούστου εἰς Λάρισαν. Ἐκεῖ συνηώθη μετὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Σκιπίωνος.

Ὁ Καίσαρ, εὐρῶν ἐπιτήδειον παρὰ τὴν Φάρσαλον τόπον, ἔνθα τὰ γεννήματα ἦσαν σχεδὸν ὥριμα, ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπεν ἐκεῖ νὰ προσελκύσῃ τὸν Πομπήιον πρὸς μάχην, ἣτις ἐπέπρωτο νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐλευθέραν πολιτείαν τῆς Ῥώμης εἰς αὐτοκρατορίαν.

Η ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΦΑΡΣΑΛΟΝ ΜΑΧΗ

LXXXII* Pompeius paucis post diebus in Thessaliam 1
pervenit contionatusque apud cunctum exercitum suis agit
gratias, Scipionis milites cohortatur, ut parta iam victoria
praedae ac praemiorum velint esse participes, receptisque
omnibus in una castra legionibus suum cum Scipione hono-
rem partitur classicumque apud eum cani et alterum illi
iubet praetorium tendi. Auctis copiis Pompei duobusque 2
magnis exercitibus coniunctis pristina omnium confirmatur
opinio et spes victoriae augetur, adeo ut, quicquid inter-
cederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur,
et, si quando quid Pompeius tardius aut consideratius fa-
ceret, unius esse negotium diei, sed illum delectari imperio
et consulares praetoriosque servorum habere numero dice-
rent. Iamque inter se palam de praemiis ac sacerdotiis con- 3
tendebant in annosque consulatum definiebant alii domos
bonaque eorum, qui in castris erant Caesaris, petebant;
magnaque inter eos in consilio fuit controversia, oportet 4
retne Lucili Hirri, quod is a Pompeio ad Parthos missus
esset, proximis comitiis praetoriis absentis rationem haberi,
cum eius necessarii fidem implorarent Pompei, praestaret,
quod proficiscenti recepisset, ne per eius auctoritatem decep-
tus videretur, reliqui, in labore pari ac periculo ne unus
omnes antecederet, recusarent.

LXXXIII. Iam de sacerdotio Caesaris Domitius, Sci- 4
pio Spintherque Lentulus cotidianis contentionibus ad

* Κατά την στερεότυπον ἔκδοσιν τοῦ Bernard Dinter.

gravissimas verborum contumelias palam descenderunt, cum Lentulus aetatis honorem ostentaret, Domitius urbanam gratiam dignitatemque iactaret, Scipio affinitate
 2 Pompei confideret. Postulavit etiam L. Afranium proditionis exercitus Acutius Rufus apud Pompeium, quod gestum
 3 in Hispania diceret. Et L. Domitius in consilio dixit placere sibi, bello confecto ternas tabellas dari ad iudicandum
 iis, qui ordinis essent senatorii belloque una cum ipsis interfuissent sententiasque de singulis ferrent qui Romae remansissent quique intra praesidia Pompei fuissent neque
 4 operam in re militari praestitissent: unam fore tabellam, qui liberandos omni periculo censerent, alteram, qui capitibus damnarent, tertiam, qui pecunia multarent. Postremo omnes aut de honoribus suis aut de praemiis pecuniae aut de persequendis inimicitiis agebant nec quibus rationibus superare possent, sed, quem ad modum uti victoria deberent cogitabant.

1 LXXXIV. Re frumentaria praeparata confirmatisque militibus et satis longo spatio temporis a Dyrrachinis proeliis intermisso, quo satis perspectum habere militum animum vederetur, temptandum Caesar existimavit, quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum
 2 haberet. Itaque ex castris exercitum eduxit aciemque instruxit primo suis locis pauloque a castris Pompei longius, continentibus vero diebus, ut progredere-
 3 tur a castris suis collibusque Pompeianis aciem subiceret. Quae res in dies confirmatiorem eius exercitum efficiebat. Superius tamen institutum in equitibus servabat, ut, quoniam numero multis partibus esset inferior, adulescentes atque expeditos ex antesignanis electos mutatis ad pernicitatem armis inter equites proeliari iuberet, qui cotidiana consuetudine usum quoque eius generis proeliorum
 4 perciperent. His erat rebus effectum, ut equitum mille

etiam apertioribus locis milium VII Pompeianorum impetum, cum adesset usus, sustinere auderent neque magno opere eorum multitudine terrentur. Namque etiam per eos dies proelium secundum equestre fecit atque unum Allobrogem ex duobus cum quibusdam interfecit.

LXXXV. Pompeius, qui castra in colle habebat, ad infimas radices montis aciem instruebat semper, ut videbatur, exspectans, si iniquis locis Caesar se subiceret. Caesar nulla ratione ad pugnam elici posse Pompeium existimans hanc sibi commodissimam belli rationem iudicavit, ut castra ex eo loco moveret semperque esset in itineribus, haec spectans ut movendis castris pluribusque adeundis locis commodiore re frumentaria uteretur, simulque in itinere ut aliquam occasionem dimicandi nancisceretur et insolitum ad laborem Pompei exercitum cotidianis itineribus defatigaret. His constitutis rebus, signo iam profectionis dato tabernaculisque detensis animadversum est, paulo ante extra cotidianam consuetudinem longius a vallo esse aciem Pompei progressam, ut non iniquo loco posse dimicari videretur. Tunc Caesar apud suos, cum iam esset agmen in portis, *Differendum est*, inquit, *iter in praesentia nobis et de proelio cogitandum, sicut semper depoposcimus. Animo simus ad dimicandum parati: non facile occasionem postea reperiemus*, confestimque expeditas copias educit.

LXXXVI. Pompeius quoque, ut postea cognitum est, suorum omnium hortatu statuerat proelio decertare. Namque etiam in consilio superioribus diebus dixerat, prius, quam concurrerent acies, fore uti exercitus Caesaris pelleretur. Id cum essent plerique admirati, *Scio me*, inquit,

paene incredibilem rem polliceri; sed rationem consilii mei
 3 *accipite, quo firmiore animo in proclium prodeatis. Persuasi*
equitibus nostris, idque mihi facturos confirmaverunt, ut,
cum propius sit accessum, dextrum Caesaris cornu ab latere
aperto aggredierentur et circumventa ab tergo acie prius
 4 *perturbatum exercitum pellerent, quam a nobis telum in*
hostem iaceretur. Ita sine periculo legionum et paene sine
vulnere bellum conficiemus. Id autem difficile non est, cum
 5 *tantum equitatu valeamus.* Simul denuntiavit, ut essent
 animo parati in posterum, et, quoniam fieret dimicandi
 potestas, ut saepe cogitavissent ne usu manuque reliquorum
 opinionem fallerent.

1 LXXXVII. Hunc Labienus excepit et, cum Caesaris
 copias despiceret, Pompei consilium summiis laudibus
 efferet, *Noli, inquit, existimare, Pompei, hunc esse exer-*
 2 *citum, qui Galliam Germaniamque devicerit. Omnibus*
interfui proeliis, neque temere incognitam rem pronun-
tio. Perexigua pars illius exercitus superest: magna
pars deperit, quod accidere tot proeliis fuit necesse,
multos autumnus pestilentia in Italia consumpsit, multi
domum discesserunt, multi sunt relictis in continenti.
 3 *An non audistis ex iis, qui per causam valetudinis*
 4 *remanserunt, cohortis esse Brundisii factas? Hae co-*
piae, quas videtis, ex dilectibus horum annorum in cite-
riore Gallia sunt relectae, et plerique sunt ex coloniis
Transpadanis. Ac tamen, quod fuit roboris, duobus
 5 *proeliis Dyrrachinis interit.* Haec cum dixisset, iuravit,
 se nisi victorem in castra non reversurum, reliquosque,
 6 ut idem facerent, hortatus est. Hoc laudans Pompeius
 idem iuravit; nec vero ex reliquis fuit quisquam, qui
 7 iurare dubitaret. Haec cum facta sunt in consilio,

magna spe et laetitia omnium discessum est; ac iam animo victoriam praecipiebant, quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur.

LXXXVIII. **Caesar**, cum Pompei castris appropinquasset, ad hunc modum aciem eius instructam animadvertit. Erant in sinistro cornu legiones duae traditae a Caesare initio dissensionis ex senatusconsulto, quarum una prima, altera tertia appellabatur, in eo loco ipse erat Pompeius. Mediam aciem Spicio cum legionibus Syriacis tenebat. Ciliciensis legio coniuncta cum cohortibus Hispanis in dextro cornu erant collocatae. Has firmissimas se habere Pompeius existimabat. Reliquas inter aciem mediam cornuaque interiecerat numeroque cohortes CX expleverat. Haec erant milia XLV, evocatorum circiter duo, quae ex beneficiariis superiorum exercituum ad eum convenerant; quae tota acie disperserat. Reliquas cohortis VII in castris propinquisque castellis praesidio disposuerat. Dextrum cornu eius rivus quidam impeditis ripis muniebat; quam ob causam cunctum equitatum, sagittarios funditoresque omnes sinistro cornu obiecerat.

LXXXVIII. Caesar superius institutum servans X. legionem in dextro cornu, nonam in sinistro collocaverat, tametsi erat Dyrrachinis proeliis vehementer attenuata. et huic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret, atque alteram alteri praesidio esse iusserat. Cohortes in acie LXXX constitutas habebat, quae summa erat milium XXII; cohortes duas castris praesidio reli-

E. Σκάσση de bello civili, Έκδ. 7η 1939.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

- 3 querat. Sinistro cornu Antonium, dextro P. Sullam, me-
 dia acie Cn. Domitium praeposuerat. Ipse contra Pom-
 4 peium constitit. Simul his rebus animadversis, quas de-
 monstravimus, timens, ne a multitudine equitum dextrum
 cornu circumveniretur, celeriter ex tertia acie singulas
 cohortes detraxit atque ex his quartam instituit equita-
 tuique opposuit et, quid fieri vellet, ostendit monuitque,
 eius diei victoriam in earum cohortium virtute constare.
 5 Simul tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne iniussu
 suo concurreret; se cum id fieri vellet, vexillo signum
 daturum.

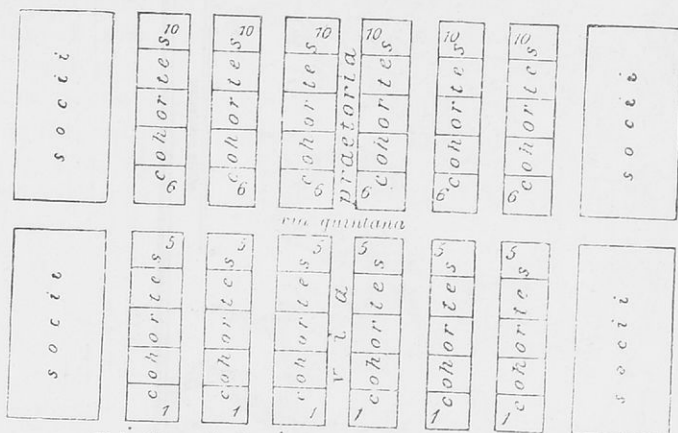
- 1 LXXXX. Exercitum cum militari more ad pugnam
 cohortaretur suaque in eum perpetui temporis officia
 praedicaret, imprimis commemoravit, testibus se militi-
 bus uti posse quanto studio pacem petisset, quae per Va-
 tinium in colloquiis, quae per Aulum Clodium cum Sci-
 pione egisset, quibus modis ad Oricum cum Libone de mit-
 2 tendis legatis contendisset. Neque se unquam abuti mi-
 litum sanguine neque rempublicam alterutro exercitu
 privare voluisse. Hac habita oratione exposcentibus mi-
 litibus et studio pugnae ardentibus tuba signum dedit.

- 1 LXXXXI. Erat Crastinus evocatus in exercitu Caesa-
 ris, qui superiore anno apud eum primum pilum in legione
 2 X. duxerat, vir singulari virtute. Hic signo dato, *Sequimini*
me, inquit, manipulares mei qui fuistis, et vestro impera-
tori,.... quam constituistis, operam date. Unum hoc
proelium superest; quo confecto et ille suam digni-

cohors in statione

porta praetoria

porta principalis sinistra

via quinta

via principalis

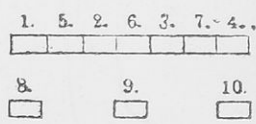

porta principalis dextra

mercatores
porta decumana
mercatores

Castra Romana (τὸ ῥωμαϊκὸν στρατόπεδον).

- 1. 2. 3. 4. prima acies.
- 5. 6. 7. secunda acies.
- 8. 9. 10. tertia acies.

Ο λεγὼν ἐν τάξει μάχης.

Ο λεγὼν ἐν παρατάξει.

tatem et nos nostram libertatem recuperabimus. Simul respi- 3
ciens Caesarem, Faciam, inquit, hodie, imperator, ut aut vivo
mihī aut mortuo gratias agas. Haec cum dixisset, primus ex
dextro cornu procucurrit, atque eum electi milites circiter
CXX voluntarii eiusdem centuriae sunt prosecuti.

LXXXII. Inter duas acies tantum erat relictum spa- 1
 tii, ut satis esset ad concursum utriusque exercitus. Sed 2
 Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent
 neve se loco moverent aciemque eius distrahi paterentur;
 idque admonitu C. Triarii fecisse dicebatur, ut primus ex-
 cursus visque militum infringeretur aciesque distenderetur,
 atque in suis ordinibus dispositi dispersos adorirentur; levi-
 usque casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam 3
 si ipsi immissis telis occurrissent, simul fore, ut duplicato
 cursu Caesaris milites exanimarentur et lassitudine confice-
 rentur. Quod nobis quidem nulla ratione factum a Pompeio 4
 videtur, propterea quod est quaedam animi incitatio atque
 alacritas naturaliter innata omnibus, quae studio pugnae
 incenditur. Hanc non reprimere, sed augere imperatores de- 5
 bent; neque frustra antiquitus institutum est, ut signa un-
 dique concinerent clamoremque universi tollerent; quibus
 rebus et hostes terreri et suos incitari existimaverunt.

LXXXIII. Sed nostri milites dato signo cum infes- 1
 tis pilis procucurrissent atque animadvertissent, non con-
 curri a Pompeianis, usu periti ac superioribus pugnis exer-
 citati sua sponte cursum represserunt et ad medium fere
 spatium constiterunt, ne consumptis viribus appropinqua-

1 rent, parvoque intermisso temporis spatio ac rursus reno-
 2 vato cursu pila miserunt celeriterque, ut erat praeceptum
 3 a Caesare, gladios strinxerunt. Neque vero Pompeiani huic
 4 rei defuerunt. Nam et tela missa exceperunt et impetum
 5 legionum tulerunt et ordines conservarunt pilisque missis
 6 ad gladios redierunt. Eodem tempore equites ab sinistro
 7 Pompei cornu, ut erat imperatum, universi procucurrerunt,
 8 omnisque multitudo sagittariorum se profudit. Quorum im-
 9 petum noster equitatus non tulit, sed paulatim loco motus
 10 cessit, equitesque Pompei hoc acrius instare et se turmatim
 11 explicare acieque nostram a latere aperto circumire
 12 coeperunt. Quod ubi Caesar animadvertit, quartae aciei,
 13 quam instituerat sex cohortium, dedit signum. Illi celeri-
 14 ter procucurrerunt infestisque signis tanta vi in Pompei
 15 equites impetum fecerunt, ut eorum nemo consisteret om-
 16 nesque conversi non solum loco excederent, sed protinus
 17 incitati fuga montes altissimos peterent. Quibus sum-
 18 motis omnes sagittarii funditoresque destituti inermes
 19 sine praesidio interfecti sunt. Eodem impetu cohortes
 20 sinistrum cornu pugnantibus etiam tum ac resistentibus
 21 in acie Pompeianis circumierunt eosque a tergo sunt
 22 adortae.

1 LXXXVIII. Eodem tempore tertiam aciem Caesar,
 2 quae quiescens fuerat et se ad id tempus loco tenuerat, pro-
 3 currere iussit. Ita cum recentes atque integri defessis suc-
 4 cessissent, alii autem a tergo adorirentur, sustinere Pom-
 5 peiani non potuerunt atque universi terga verterunt.
 6 Neque vero Caesarem fefellit, quin ab iis cohortibus,
 7 quae contra equitatum in quarta acie collocatae essent,
 8 initium victoriae oriretur, ut ipse in cohortandis militibus
 9 pronuntiaverat. Ab his enim primum equitatus est pul-

sus, ab isdem factae caedes sagittariorum ac funditorum, ab isdem acies Pompeiana a sinistra parte [erat] circum-
 ta atque initium fugae factum. Sed Pompeius, ut
 equitatum suum pulsum vidit atque eam partem, cui
 maxime confidebat, perterritam animadvertit, aliis quo-
 que diffisus acie excessit protinusque se in castra equo
 contulit et iis centurionibus, quos in statione ad praeto-
 riam portam posuerat, clare, ut milites exaudirent, *Tuemini,*
inquit, castra et defendite diligenter, si quid durius accide-
rit. Ego reliquas portas circumeo et castrorum praesidia
confirmo. Haec cum dixisset, se in praetorium contulit,
 summae rei diffidens et tamen eventum exspectans.

LXXXV. Caesar Pompeianis ex fuga intra vallum
 compulsis nullum spatium perterritis dare oportere exis-
 timans milites cohortatus est, ut beneficio fortunae ute-
 rentur castraque oppugnarent. Qui, etsi magno aestu (nam
 ad meridiem res erat perducta), tamen ad omnem laborem
 animo parati imperio paruerunt. Castra a cohortibus, quae
 ibi praesidio erant relictæ, industrie defendebantur, multo
 etiam acrius a Thracibus barbarisque auxiliis. Nam, qui
 ex acie refugerant milites, et animo perterriti et lassitu-
 dine confecti missis plerique armis signisque mili-
 taribus magis de reliqua fuga quam de castrorum
 defensione cogitabant. Neque vero diutius, qui in vallo
 constiterant, multitudinem telorum sustinere potuerunt,
 sed confecti vulneribus locum reliquerunt protinusque
 omnes ducibus usi centurionibus tribunisque militum in
 altissimos montes, qui ad castra pertinebant confugerunt.

1 LXXXXVI. In castris Pompei videre licuit trichilas
 structas, magnum argenti pondus expositum, recentibus
 caespitibus tabernacula constrata, Lucii etiam Lentuli
 et non nullorum tabernacula protecta edera, multaque
 praeterea, quae nimiam luxuriam et victoriae fiduciam
 designarent, ut facile existimari posset, nihil eos de eventu
 eius diei timuisse, qui non necessarias conquirerent vo-
 2 luptates. At hi miserrimo ac patientissimo exercitu Caesa-
 ris luxuriam obiciebant, cui semper omnia ad necessarium
 3 usum defuissent. Pompeius, iam cum intra vallum nostri
 versarentur, equum nactus detractis insignibus imperatoriis
 decumana porta se ex castris eiecit protinusque equo citato
 4 Larisam contendit. Neque ibi constitit, sed eadem celeri-
 tate paucos suos ex fuga nactus, nocturno itinere non in-
 termisso, comitatu equitum XXX ad mare pervenit navem-
 que frumentariam conscendit, saepe, ut dicebatur, querens,
 tantum se opinionem fefellisse, ut, a quo genere hominum
 victoriam sperasset, ab eo initio fugae facto paene proditus
 videretur.

1 LXXXXVII. Caesar castris potitus a militibus contem-
 dit, ne in praeda occupati reliqui negotii gerendi faculta-
 2 tem dimitterent. Qua re impetrata montem opere circum-
 munire instituit. Pompeiani, quod is mons erat sine aqua,
 diffisi ei loco relicto monte universi iugis eius Larisam
 3 versus se recipere coeperunt. Qua re animadversa Caesar
 copias suas divisit partemque legionum in castris Pompei
 remanere iussit, partem in sua castra remisit, IIII secum
 legiones duxit commodioreque itinere Pompeianis occur-
 rere coepit et progressus milia passuum VI aciem in-
 4 struxit. Qua re animadversa Pompeiani in quodam

monte constiterunt. Hunc montem flumen sublebat. Caesar milites cohortatus [est], etsi totius diei continenti labore erant confecti noxque iam suberat, tamen munitione flumen a monte seclisit, ne noctu aquari Pompeiani possent. Quo perfecto opere illi de deditioe 5 missis legatis agere coeperunt. Pauci ordinis senatorii, qui se cum iis coniunxerant, nocte fuga salutem petiverunt.

LXXXXVIII. Caesar prima luce omnes eos, qui in 1 monte conserant, ex superioribus locis in planiciem descendere atque arma proicere iussit. Quod ubi sine recu- 2 satione fecerunt passisque palmis proiecti ad terram flentes ab eo salutem petiverunt, consolatus consurgere iussit et pauca apud eos de lenitate sua locutus, quo minore essent timore, omnes conservavit, militibusque suis commendavit, ne qui eorum violaretur, neu quid sui desiderarent. Hac abhibita diligentia ex castris sibi legiones alias 3 occurrere et eas, quas secum duxerat in vicem requiescere atque in castra reverti iussit eodemque die Larisam pervenit.

LXXXXVIII. In eo proelio non amplius CC milites 1 desideravit, sed centuriones. fortes viros, circiter XXX amisit. Interfectus est etiam fortissime pugnans Crastinus, 2 cuius mentionem supra fecimus, gladio in os adversum coniecto. Neque id fuit falsum, quod ille in pugnam pro- 3 ficiscens dixerat. Sic enim Caesar existimabat, eo proelio excellentissimam virtutem Crastini fuisse, optimeque eum de se meritum iudicabat. Ex Pompeiano exercitu 4 circiter milia XV cecidisse videbantur, sed in deditioem venerunt amplius milia XXIII (namque etiam cohortes, quae praesidio in castellis fuerant, sese Sullae dediderunt),

multi praeterea in finitimas civitates refugerunt, signaque militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX
 5 et aquilae VIII. L. Domitius ex castris in montem refugiens, cum vires eum lassitudine defecissent, ab equitibus est interfectus.

1 C. Eodem tempore D. Laelius cum classe ad Brundisium venit eademque ratione, qua factum a Libone antea demonstravimus, insulam obiectam portui Brundisino
 2 tenuit. Similiter Vatinius qui Brundisio praecerat, tectis instructisque scaphis elicuit naves Laelianas atque ex his longius productam unam quinqueremem et minores duas
 3 in angustiis portus cepit, itemque per equites dispositos aqua prohibere classarios instituit. Sed Laelius tempore
 4 anni commodiore usus ad navigandum onerariis navibus Corcyra Dyrrachioque aquam suis supportabat neque a proposito deterrebat, neque ante proelium in Thessalia factum cognitum aut ignominia amissarum navium aut necessariorum rerum inopia ex portu insulaque expelli potuit.

1 CI. Isdem fere temporibus Cassius cum classe Syrorum et Phoenicum et Cilicum in Siciliam venit, et cum esset Caesaris classis divisa in duas partes, dimidiae parti praecesset P. Sulpicius praetor Vibone ad fretum, dimidiae
 M. Pomponius ad Messanam, prius Cassius ad Messanam navibus advolavit, quam Pomponius de eius adventu
 2 cognosceret, perturbatumque eum nactus nullis custodiis neque ordinibus certi, magno vento et secundo completas onerarias naves taeda et pice et stupa reliquisque rebus, quae sunt ad incendia, in Pomponianam classem immisit atque omnes naves incendit XXXV, e quibus

erant XX constratae. Tantusque eo facto timor incessit, 3
 ut, cum esset legio praesidio Messanae vix oppidum
 defenderetur, et nisi eo ipso tempore quidam nuntii de
 Caesaris victoria per dispositos equites essent allati,
 existimabant plerique futurum fuisse, uti amitteretur.
 Sed oportunissime nuntiis allatis oppidum est defen- 4
 sum; Cassiusque ad Sulpicianam inde classem profectus
 est Vibonem, applicatisque nostris ad terram navibus circiter
 XL, propter eundem timorem pari atque antea ratione
 [egerunt] secundum nactus ventum onerarias naves praepa-
 ratas ad incendium immisit, et flamma ab utroque cornu
 comprehensa naves sunt combustae quinque. Cumque ignis 5
 magnitudine venti latius serperet, milites qui ex veteribus
 legionibus erant relictis praesidio navibus ex numero aegro-
 rum, ignominiam non tulerunt, sed sua sponte naves con- 6
 scenderunt et a terra solverunt impetuque facto in Cas-
 sianam classem quinqueregis duas, in quarum altera erat
 Cassius ceperunt, sed Cassius exceptus scapha refugit;
 praeterea duae sunt depressae triremes. Neque multo post 7
 de proelio facto in Thessalia cognitum est, ut ipsis
 Pompeianis fides fieret: nam ante id tempus fingi a legatis
 amicisque Caesaris arbitrabantur. Quibus rebus cognitis ex
 his locis Cassius cum classe discessit.

CII. Caesar omnibus rebus relictis persequendum sibi 1
 Pompeium existimavit, quascumque in partes se ex fuga
 recepisset, ne rursus copias comparare alias et bellum re-
 novare posset et, quantumcumque itineris equitatu efficere
 poterat, cotidie progrediebatur legionemque unam mino-
 ribus itineribus subsequi iussit. Erat edictum Pompei 2
 nomine Amphipoli propositum, uti omnes eius provinciae
 iuniores, Graeci civesque Romani, iurandi causa con-

3 venirent. Sed, utrum avertendae suspitionis causa Pompeius
 proposuisset, ut quam diutissime longioris fugae consilium
 occultaret, an novis delectibus, si nemo premeret, Mace-
 4 doniam tenere conaretur, existimari non poterat. Ipse ad
 ancoram una nocte constitit et vocatis ad se Amphipholi
 hospitibus et pecunia ad necessarios sumptus corrogata
 cognito Caesaris adventu ex eo loco discessit et Mytilenas
 5 paucis diebus venit. Biduum tempestate retentus navibusque
 aliis additis actuariis in Ciliciam atque inde Cyprum
 6 pervenit. Ibi cognoscit, consensu omnium Antiochensium
 civiumque Romanorum, qui illic negotiarentur, arcem captam
 esse excludendi sui causa nuntiosque dimissos ad eos, qui se
 ex fuga in finitimas civitates recepisse dicerentur, ne
 Antiochiam adirent: id si fecissent, magno eorum capitis
 7 periculo futurum. Idem hoc L. Lentulo, qui superiore anno
 consul fuerat, et Lentulo consulari ac non nullis aliis
 acciderat Rhodi; qui cum ex fuga Pompeium sequerentur
 atque in insulam venissent, oppido ac portu recepti non
 erant missisque ad eos nuntiis, ut ex his locis discederent,
 contra voluntatem suam naves solverunt. Iamque de
 Caesaris adventu fama ad civitates perferebatur.

1 CIII. Quibus cognitis rebus Pompeius deposito aeduae
 Syriae consilio pecunia societatis sublata et a quibusdam
 privatis sumpta et aeris magno pondere ad militarem
 usum in naves imposito duobusque milibus hominum
 armatis, partim quos ex familiis societatum delegerat,
 partim quos a negotiatoribus coëgerat, quos[que] ex
 suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat Pelusium
 2 pervenit. Ibi casu rex erat Ptolomaeus, puer aetate, magnis
 copiis cum sorore Cleopatra bellum gerens, quam paucis
 ante mensibus per suos propinquos atque amicos regno
 expulerat; castraque Cleopatrae non longo spatio ab eius

castris distabant. Ad eum Pompeius misit, ut pro hospitio 3
 atque amicitia patris Alexandria reciperetur atque illius 4
 opibus in calamitate tegeretur. Sed qui ab eo missi erant, 4
 confecto legationis officio liberius cum militibus regis col-
 loqui coeperunt eosque hortari, ut suum officium Pom-
 peio praestarent neve eius fortunam despicerent. In hoc 5
 erant numero complures Pompei milites, quos ex eius
 exercitu acceptos in Syria Gabinius Alexandriam tradu-
 xerat belloque confecto apud Ptolomaeum, patrem pueri,
 reliquerat.

CIII. His tunc cognitis rebus amici regis, qui propter 1
 aetatem eius in curatione erant regni, sive timore adducti,
 ut postea praedicabant, sollicitato exercitu regio, ne Pom-
 peius Alexandriam Aegyptumque occuparet, sive despecta
 eius fortuna, ut plerumque in calamitate ex amicis inimici
 existunt, his, qui erant ab eo missi, palam liberaliter
 responderunt eumque ad regem venire iusserunt; ipsi 2
 clam consilio inito Achillam praefectum regium, singulari
 hominem audacia, et L. Septimium tribunum militum ad
 interficiendum Pompeium miserunt. Ab his liberaliter ipse 3
 appellatus et quadam notitia Septimii productus, quod
 bello praedonum apud eum ordinem duxerat, naviculam
 parvulam conscendit cum paucis suis: ibi ab Achilla et
 Septimio interficitur. Item L. Lentulus comprehenditur ab
 rege et in custodia necatur.

ΠΙΝΑΞ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ

- Achillās, ae, Ἀχιλλᾶς. Ἀνώτερος ὑπάλληλος καὶ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως Πτολομαίου, εἷς τῶν φονέων τοῦ Πομπηίου (104, 2, 3).
- Acutius Rufus. Ἦτο Πομπηϊανός. Κατηγόρησεν ἐνώπιον τοῦ Πομπηίου τὸν Λευκὸν Ἀφράνιον ἐπὶ προδοσίᾳ τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ στρατοῦ (83, 2) ἵνα ἀποκλείσῃ αὐτὸν τῆς δευτέρας ὑπατείας.
- Aegyptus, i, θ. Αἴγυπτος (104, 1). Αὕτη ἦτο τότε μὲν ἀκόμη βασίλειον ὑπὸ τοὺς Πτολομαίους, πράγματι ὅμως φόρου ὑποτελῆς εἰς τοὺς Ῥωμαίους.
- L(ucius) Afranius (83, 2, 88, 3). Ἀντιστράτηγος τοῦ Πομπηίου ἐν Ἰσπανίᾳ. Πολεμήσας κατὰ τοῦ Καίσαρος παρὰ τὴν Ἰλέρδην (νῦν Lerida) τῆς Ἰσπανίας παρεδόθη εἰς αὐτὸν καὶ κατόπιν ἀφείθη ἐλεύθερος. Ὁδήγησε κοόρτες τινὰς ἐκ τῆς Ἰσπανίας εἰς τὴν Θεσσαλίαν (Φάρσαλον).
- Alexandriā, ae, θ. Ἀλεξάνδρεια (103, 3, 5, 104, 1). Πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου μετὰ 300000 περίπου κατοίκων. Διηρεῖτο εἰς δύο μέρη, εἰς τὸ Βρούχειον καὶ τὴν Ῥακώτιδα.
- Allobrox, ὄγξις. Ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἀβδουκίλλου ὀνομαζόμενος Egus, φονεύεται ἐν ἵππομαχίᾳ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος (84, 5). Πληθ. Allobroges, um, Κελτικὸς λαὸς οἰκῶν μετὰ τῶν ποταμῶν Ῥοδανοῦ, Ἰσάρεως καὶ τῆς λίμνης τῆς Γενεύης (νῦν *Dauphiné* κ. *Savoie*) μετὰ πρωτ. τῆς πόλεως Vienna.
- Amphipolis, is, θ. (102, 2, 4). Ἀμφίπολις, πόλις τῆς Μακεδονίας ἄλλοτε ἀποικία τῶν Ἀθηναίων, κειμένη μετὰ τῆς λίμνης Πρασιάδος καὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (παρὰ τὸ νῦν χωρίον Νεοχωρί, τουρκ. Γενίκιοϊ). Ἡ Ἀμφίπολις ὑπετάγη εἰς τοὺς Ῥωμαίους τῷ 163 π. Χ. καὶ ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς περὶ ταύτην Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας (provincia).
- Antiochia, ae, θ. (102, 6). Ἀντιόχεια, πρωτεύουσα τῆς Συρίας οὐ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποτ. Ὀρόντου (νῦν τουρκ. Antakia). Ὅτε ἡ Συρία ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία, ὁ Πομπηϊὸς ἀφῆκε (τῷ 63) εἰς τοὺς Ἀντιοχεῖς αὐτοτελῆ τὴν πολιτικὴν σύνταξιν.

Antiochenses, ἴμ, Ἐντιοχεῖς (102,6).

M(arcus) Antonīus, Μάρκος Ἀντώνιος. Ὁ σπουδαιότερος ὄπαδός καὶ συγγενὴς ἐκ μητρὸς τοῦ Καίσαρος. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ γαλατικοῦ πολέμου διετέλεσεν ἀντιστράτηγος τούτου. Κατὰ τὴν μάχην τῆς Φαρσάλου διευθύνει τὸ ἀριστερὸν κέρασ (89,3).

T(itus) At(t)īus Labiēnus (87,1-6). Ὁ Λαβηνός, καίτοι διετέλεσε σπουδαιότατος ἀντιστράτηγος τοῦ Καίσαρος ἐν Γαλατία, μετέστη κατὰ τὴν ἐκροξιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου πρὸς τὸν Πομπήιον.

Brundisīum, ἰ, οὐ. (86,4, 100,1.2). Βροντέσιον, Βρονδήσιον (νῦν *Bsindisi* Πρίντεζι). Πόλις εὐλίμενος ἐν Καλαβρία τῆς Ἰταλίας. Brundisīnus portus (100, 1) ὁ λιμὴν τοῦ Βρονδησίου.

Q(uintus) Caecilīus Metellus Pius Scipio (82,1.83,1.88,3.90,1). Κόιντος Καικίλιος Μέτελλος Πίος Σκιπίων, πατὴρ τῆς Κορνηλίας τῆς συζευχθείσης (τῷ 54 π. Χ.) τὸν Πομπήιον. Ὑπὲρ τούτου ἐσχημάτισε στρατὸν ἐν Συρία καὶ ἔσπευσεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν μικρὸν πρὸ τῆς παρὰ τὴν Φάρσαλον μάχης.

C. (=Gaius) Cassīus Longīnus (101, 1.3-5). Ὁ Γάιος Κάσσιος Λογγίνος ἦτο εἷς ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων κατὰ τοῦ Καίσαρος συναμοτῶν καὶ φονεὺς αὐτοῦ. Cassiāna classis (101,6).

Cilīces, ἴμ, Κίλικες. Οἱ κάτοικοι τῆς Κιλικίας (101, 1).

Ciliciā, ae, θ. Κιλικία (102, 5). Ἡ νοτιοανατολικωτάτη χώρα τῆς Μ. Ἀσίας μετὰ τῶν ὀρέων τοῦ Ταύρου πρὸς Β., τοῦ Ἀμανοῦ (Τζεβέλ Βαρεκέτ) πρὸς Α., καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Πομπηίου ὀωμαϊκὴ ἐπαρχία. Ciliciensis legiō (88,3).

Cleopātra, ae, θ. (103, 2). Πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Πτολομαίου ΙΑ' τοῦ Νόθου ἢ Αὐλητοῦ (80—51 π. Χ.), ἀδελφὴ πρεσβυτέρα τοῦ Πτολομαίου ΙΒ' Διονύσου. Ἐκβληθεῖσα ὑπὸ τούτου τῆς ἀρχῆς πολεμεῖ πρὸς αὐτὸν καὶ στρατοπεδεύει οὐ μακρὰν τοῦ Πηλουσίου. Ἰδ. Ptolomaeus.

A(ulus) Clodīus (90. 1. Αὔλος Κλώδιος. Οὗτος κοινὸς ὦν φίλος τοῦ Σκιπίωνος καὶ τοῦ Καίσαρος στέλλεται παρὰ τούτου πρὸς ἐκεῖνον, ὅπως διαπραγματευθῆ τὸς ὅρους τῆς εἰρήνης.

Corc̄yra, ae, (100, 3). Ἡ νῆσος Κέρκυρα (Κόρκυρα) ἦτο τὸ στρατηγεῖον (ναυαρχεῖον) τοῦ Πομπηιανοῦ στόλου.

L(ucius) Cornelīus Lentūlus Crūs (96, 1. 102, 7. 104, 3). Ὁ Λεύκιος Κορνήλιος Λέντλος ἦτο ἀντίπαλος τοῦ Καίσαρος. Ἐχορημάτισεν ὑπάτος τῷ 49 π. Χ.

- P(ublĭus Cornelĭus Lentŭlus Spinther ἢ Spinther Lentŭlus (83, 1. 102, 7). Ὀπαδὸς τοῦ Πομπηίου. Συλληφθεὶς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου αἰχμάλωτος ἐλευθεροῦται ὑπὸ τοῦ Καίσαρος. Ἐφονεύθη ἐν τῇ παρὰ τὴν Φάρσαλον μάχῃ.
- P(ublĭus) Cornelĭus Sulla (89,3. 99,4). Ἀνεψιὸς τοῦ δικτάτωρος Σύλλα. Διετέλεσεν ἀντιστράτηγος τοῦ Καίσαρος.
- C. (=Gaius) Crastĭnus, ἀνὴρ γενναῖος ἀνάκλητος ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Καίσαρος (91, 1. 99, 2. 3).
- Cyprus, i, θ. (102, 5). Ἡ Κύπρος ἦτο ἀπὸ τοῦ 57 π. X. κτῆσις ῥωμαϊκή.
- L(ucĭus) Domitĭus Ahēnobarbus (83, 1. 99, 5). Λεύκιος Δομίτιος Ἀηνόβαρβος. Ἦτο σφοδρότατος ἀντίπαλος τοῦ Καίσαρος.
- Cn. (=Gnaeus) Domitĭus Calvĭnus (89, 3). Γναῖος Δομίτιος Καλβίνος, ὀπαδὸς τοῦ Καίσαρος. Στέλλεται ὑπὸ τούτου μετὰ δύο λεγεῶνων ἐναντίον τοῦ Σκιπίωνος εἰς Μακεδονίαν. Ἐνοῦται μετὰ τοῦ Καίσαρος μικρὸν πρὸ τῆς παρὰ τὴν Φάρσαλον μάχης.
- Dyrnachĭum, ii, οὐ. Δυρράχιον (νῦν *Durazzo*), ἡ πρόφην Ἐπίδαμνος (100,3). Ὁ σπουδαιότατος λιμὴν τῆς Ἰλλυρίας ἀπὸ τοῦ 229 π. X. ὑπὸ τὴν ῥωμαϊκὴν κυριαρχίαν. *Dyrnachĭna proelia* (84, 1. 87, 4. 89, 1).
- Fretum Siciliāe [ἢ fretum Sicŭlum ἢ fretum Siciliense καὶ ἀπλῶς fretum] (101, 1) ὁ Σικελικὸς πορθμὸς (νῦν *Faro di Messina*).
- A(ulus) Gabinĭus. Ἀνθύπατος ὢν τῆς Συρίας ἤλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀποκατέστησεν εἰς τὸν θρόνον (τῷ 55 π. X.) τῇ προτάσει τοῦ Πομπηίου τὸν Πτολομαῖον ΙΑ' τὸν Νόθον ἢ Αὐλητήν. Μέρος τοῦ Πομπηϊανοῦ στρατοῦ, ἐκ Γαλατῶν καὶ Γερμανῶν, φρουρὰς ἔνεκα, κατέλιπεν ἐκεῖ ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Πτολομαῖου (103, 5).
- Galliā, ae, θ. Γαλιτία (87, 2). Διηρεῖτο 1) εἰς τὴν *Callia citerior* ἢ *cisalprĭna* (ἢ *togāta*) τ. ἔ. τὴν ἐντὸς τῶν Ἀλπεων Γαλιτίαν (87, 4) ἐπὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Πάδου (νῦν *Po*), ἣτις ἀπὸ τοῦ 222 π. X. ἦτο ῥωμ. ἐπαρχία αὕτη ὑποδιηρεῖτο διὰ τοῦ Πάδου εἰς τὴν *Gallia cispadāna* (ἐντεῦθεν τοῦ Πάδου) καὶ τὴν *Gallia transpadāna* (ἐκεῖθεν τοῦ Πάδου), καὶ 2) εἰς τὴν *Gallia ultĭor* ἢ *transalprĭna* τ. ἔ. τὴν πέραν τῶν Ἀλπεων Γαλιτίαν.
- Germaniā, ae, (87, 1). Ἡ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου, Δουνάβεως, Βιστούλα καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ χώρα.

- Graeci, δρυμ, (102,2). Ἑλληνες ἐν στενωτέρῳ σημασίᾳ = Macedoniae.
- Hispanae cohortes (88,3). Αὗται, σχεδὸν 7, διεβιάσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἄφρανίου (ιδ. ἄνωτ. L. Afranius) ἐκ τῆς Ἰσπανίας εἰς τὰ περὶ τὴν Φάρσαλον μέρη.
- Hispania, ae, θ. Ἰσπανία (ἢ Πυρροηναϊκὴ χερσόνησος 83,2), ἀπὸ τοῦ 205 π. Χ. ῥωμαϊκὴ κτῆσις, διηρθεῖτο εἰς τὴν Hispania citerior (μετὰ πρωτευούσης τῆς πόλεως Nova Carthago, νῦν Καρθαγένης) καὶ εἰς τὴν Hispania ulterior. Ἡ τελευταία αὕτη μετὰ τὴν ὀλοσχερῆ κατάρκτησιν τῆς Ἰσπανίας ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου ὑποδιηρέθη εἰς τὴν Baetica (Ἄνδαλουσίαν) μετὰ πρωτ. τῆς πόλεως Corduba, καὶ εἰς τὴν Lusitania (Πορτογαλίαν) μετὰ πρωτ. τῆς πόλεως Augusta Emerita (νῦν Merida).
- T. Labienus, ιδ. Titus At(t)ius Labienus.
- D(ecimus) Laelius (100, 1, 3). Δέκιμος Λαίλιος. Διῶκει κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τὸν Πομπηϊανὸν στόλον ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης. Laelianae naves (100,2).
- Larisa, ae, θ. Λάρισα τῆς Θεσσαλίας (96,3. 97,2. 98,3).
- Libo, ιδ. Scribonius.
- C. (=Gaius) Lucilius Hirrus (82,5). Γάιος Λουκίλιος Ἴρρος. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πομπηίου πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων Ὁρώδην, ἵνα ζητήσῃ βοήθειαν, ἀλλὰ μὴ δεχθεὶς τοὺς ὄρους τοῦ βασιλέως ἀπαιτοῦντος τὴν παραχώρησιν τῆς Συρίας ἐφυλακίσθη ὑπ' αὐτοῦ.
- Macedonia, ae, θ. Ἡ πρὸς Β. τῆς Ἠλείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νέστου χώρα ἀπὸ τοῦ 168 π. Χ. ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (102, 3).
- Messana, ae, θ. (δωρ. **Μεσσάνα**) Μεσσήνη (νῦν Messina). Ἑλληνικὴ ἀποικία ἐπὶ τῆς ΒΑ. ἀκτῆς τῆς νήσου Σικελίας παρὰ τὸν πορθμὸν τῆς Μεσσήνης (101, 1, 3).
- Mytilenae, δρυμ, θ. Μυτιλήνη (102, 5). Πρωτεύουσα τῆς νήσου Λέσβου.
- Oricum, i, οὐ. (90,1) Ὀρικός καὶ Ὀρικός καὶ Ὀρικόν (νῦν Ἐριχώ), πόλις καὶ λιμὴν τῆς Β. Ἠλείρου εἰς τὸν μυχὸν τοῦ διὰ τῶν Κεραυνίων ὄρεων σχηματιζομένου κόλπου τοῦ Αὐλῶνος (νῦν Valona).
- Parthi δρυμ (82,4). Πάρθοι, ἔθνος βάρβαρον σκυθικόν, οἰκοῦν τὰ ΝΑ. καὶ ΝΔ. τῆς Κασπίας θαλάσσης, τὸ νῦν Ἰράν. Ἦσαν οἱ διάδοχοι τῶν Περσῶν.

- Relusium, ἴι, οὐ. Πηλούσιον (103,1) νῦν λέγεται Τινέ (Tineg). Πόλις ὀχυρωτάτη τῆς κάτω Αἰγύπτου, οὐχὶ μακρὰν τῆς Μεσογείου θαλάσσης, εἰς τὸ ΒΑ. ἄκρον τοῦ Δέλτα τοῦ Νείλου πλησίον τοῦ σημερινοῦ Πόρτ Σαῖντ. Ἔνεκα τῆς στρατηγικῆς θέσεως αὐτοῦ ἀπετέλει τὸ Πηλούσιον τὰς κλείδας τῆς Αἰγύπτου.
- Phoenīces, um, ἄ. Φοίνικες (101,1). οἱ κάτοικοι τῆς Φοινίκης, χώρας τῆς Συρίας, ἐχούσης πρωτεύουσαν τὴν Τύρον.
- Pompeianus, Πομπηϊανός. Pompeiana acies (94,4). Pompeiani colles (84,2). Pompeianus exercitus (99,4).
- Pompeiani, orum, οὐσιαστ. οἱ Πομπηϊανοὶ (84,4. 93,1.2.8. 94,2. 95,1. 97,2. 3.4. 101,7).
- M(arcus) Pomponius, Μᾶρκος Πομπώνιος (101,1). Διοικητὴς μοίρας τοῦ στόλου τοῦ Καίσαρος παρὰ τὴν Μεσσήνην, ἐξ οὗ Pompeiana classis (101,2).
- Ptolomaeus XI. Nothos εἴτε Aulētes (103,5), Πτολομαῖος ἢ Πτολεμαῖος, πατὴρ τῆς Κλεοπάτρας.
- Ptolomaeus XII. Dionysos (103,2). Υἱὸς Πτολομαίου ΙΑ' (ἰδ. Aulus Cabinius καὶ Cleopatra).
- Rhodus, ἰ, θ. Ῥόδος (102,7). Αὕτη ἦτο σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. Τῷ 43 π. Χ. ἐγένετο ὀωμαϊκὴ κτῆσις.
- Romani cives (101,2.6).
- Scipio, ἰδ. Q. Caecilius Metellus Pius Scipio.
- L(ucius) Scribonius Libo (90, 1.100,1). Λεύκιος Σκριβώνιος, ὀπαδὸς καὶ συγγενὴς τοῦ Πομπηίου.
- L(ucius) Septimius (104,2,3). Λεύκιος Σεπτίμιος. Οὗτος ἀφοῦ ἠκολούθησε τὸν Πομπηίον ἐν τῷ κατὰ τῶν πειρατῶν πολέμῳ, κατελείφθη εἶτα ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Πτολομαίου ΙΑ' τοῦ Αὐλητοῦ (ἰδ. καὶ A. Gabinius).
- Sicilia, ae, θ. (101,1). Σικελία μεγίστη καὶ εὐφορωτάτη νῆσος. Ταύτην κατόκουν κατ' ἀρχὰς οἱ Σικανεὶ ἢ Σικελοί, λαὸς Κελτικός, ἔπειτα οἱ Φοίνικες, μετὰ ταῦτα οἱ Ἕλληνες (Χαλκιδεῖς, Μεγαρεῖς καὶ Δωριεῖς), πρὸς οὓς ἤριζον περὶ τῆς κατοχῆς οἱ Καρχηδόνιοι. Ὑπήχθη ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους τὸ μὲν Δ. μέρος τῆς νήσου τῷ 241 π. Χ., τὸ δὲ Α. τῷ 212—210 π. Χ. Αἱ Συρακοῦσαι ἦσαν ἡ πρωτεύουσα τῆς Σικελίας.
- Fretum (Siculum), ἰδ. fretum.
- Sulla, ἰδ. P. Cornelius Sulla.

- (Purpilius) Sulpicius Rufus (101, 1). Πόπλιος Σουλπίκιος Ῥούφος, ἀντιστράτηγος τοῦ Καίσαρος ἐν Γαλατία καὶ Ἰσπανία, εἶτα διοικητὴς τοῦ στόλου. Sulpiciana classis (101, 4).
- Syri, drum, Σύροι, οἱ κάτοικοι τῆς Συρίας (101, 1).
- Syria, ae, θ. Συρία (103, 1.5). Αὕτη περιελάμβανε τὴν πρὸς Ν. τῆς Καππαδοκίας καὶ Μεσοποταμίας καὶ πρὸς Β. τῆς Παλαιστίνης καὶ Ἀραβίας χώραν (ιδ. καὶ Antiochia).
- Syriacae legiones (88, 3),
- Thessalia, ae, θ. Θεσσαλία (82. 1, 101, 3, 101, 7).
- Thracēs, um, (ἐν. Thrac, cis). Θραῶκες (95,3), οἱ κάτοικοι τῆς Θράκης, χώρας κειμένης μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως, τῆς Μαύρης Θαλάσσης, τῆς Προποντίδος, τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τῆς Μακεδονίας.
- Transpadanae, coloniae (87, 4), ιδ. Gallia 1.
- C. (=Gaius) Triarius, ιδ. Valerius.
- C. (=Gaius) Valerius Triarius (92, 2). Γάιος Οὐαλέριος Τριάριος, ἀνὴρ μεγάλης ἀξίας. Διόκησε τμημα τοῦ Πομπηϊανοῦ στόλου. Φαίνεται ὅτι ἐφονεύθη ἐν τῇ περὶ τὴν Φάρσαλον μάχῃ.
- (Publius) Vatinius (90, 1. 100, 2). Πόπλιος Οὐατίνιος (Βατίνιος), ὀπαδὸς καὶ ἀντιστράτηγος τοῦ Καίσαρος.
- Vibo opis, θ. (101, 1. 4). Οὐϊβών (Ἰπώνιον, νῦν *Bivona*). Πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Βρεττίας (νῦν Καλαβρίας), ὅπου νῦν ὁ κόλπος τῆς Ἀγ. Εὐφημίας. Ἦδη ἀπὸ τοῦ 193 π.Χ. ῥωμαϊκὴ ἀποικία ὑπὸ τὸ ὄνομα Vibo Valentia. Ἐρείπια τῆς Vibo, ἀποικίας τῶν Ἐπιζεφυρίων Λοκρῶν, σφύζονται παρὰ τὴν πόλιν *Monteleone*.

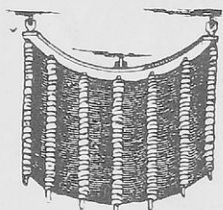
ΚΑΙΣΑΡ

Κατά προτομήν τοῦ ἐν Νεαπόλει
Ἐθνικοῦ Μουσείου.

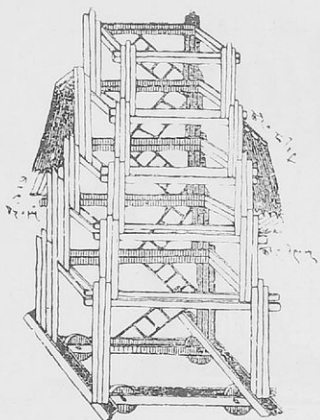

ΠΟΜΠΗΙΟΣ

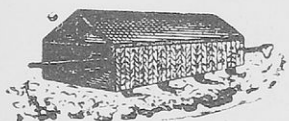
Κατά προτομήν τοῦ Λούβρου
τῶν Παρισίων.

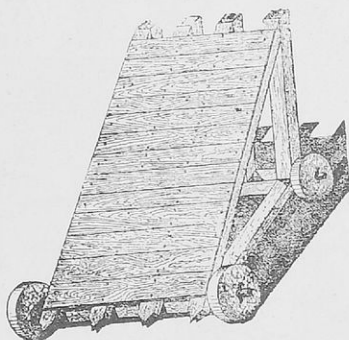
Γερροχελώνη (Pluteus)

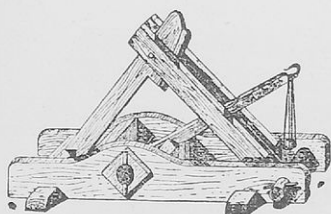
Πύργος κινητός
(turris ambulatoria)

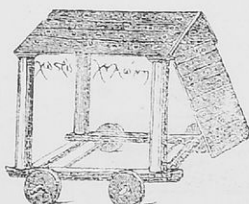
Χελώνη κριοφόρος
(testudo arietaria)

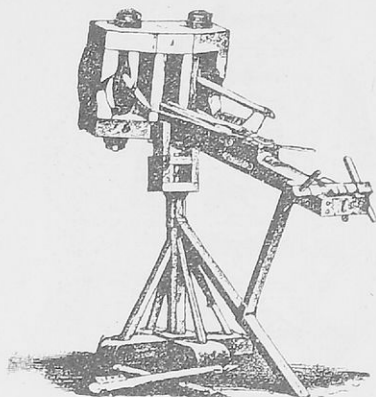
Χελώνη όρνυκ(ρ)ίς
(testudo)

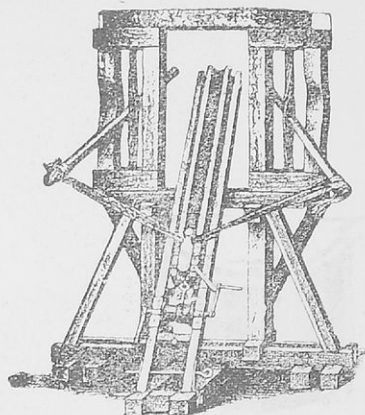
Βαλλιστρίς ή Μονάγων
(onager)

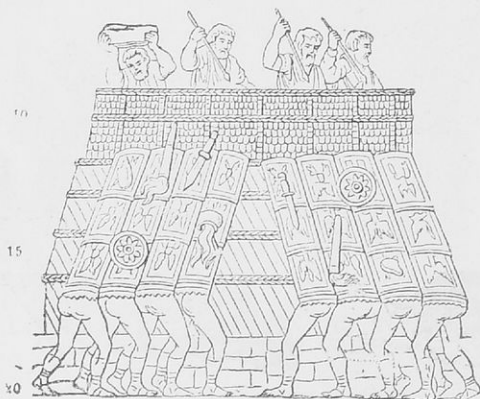
Χελώνη χωστρίς
(testudo fossaria)

Καταπέλτης (catapulta)

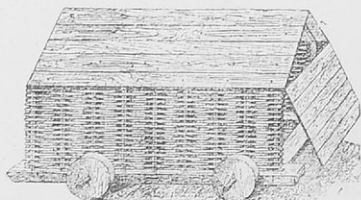
Πετροβόλος (ballista)

Σκέπη διά συμφορατομένων άσπίδων.
Συνασπισμός (testudo)

Σχορπίος (scorpio)

Άμπελοχελώνη (vinea)

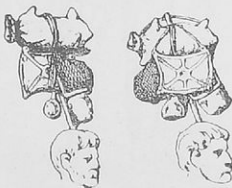
Σφενδοήτης (funditor)

Ἐκατόνταρχος
(centurio)

Σάλπιγξ. Κέρας

Sarcinae ἢ mulus
Marianus

Σημαία τοῦ ἵπικοῦ
(vexillum)

Σημαιοφόρος του manipulus
(signifer)

Σημαιοφόρος του λεγεῶνος
(aquilifer)

Σημαία του λεγεῶνος
(aquila)

Στρατιώτης του λεγεῶνος
(miles legionarius)

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

τοῦ III βιβλίου τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος *de bello civili*

(κεφ. 82-104)

Α

ā, ἢ āb. πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἀπό, παρά, ὑπό.

absens, ntis (μτχ. τοῦ absum, afūi, abesse), ἀπόν, ἰδ. καὶ habeo.

abūti, ἀπαρέμφ. τοῦ abutor.

ab-ūtor, 3. ἀποθ. (καταχρῶμαι). sanguine militum ἀνωφελῶς καταναλίσκω (κατασπαταλῶ, χύνω) τὸ αἷμα τῶν στρατιωτῶν.

ac, ἰδ. atque.

ac-cēdo, 3. (προσέρχομαι, πλησιάζω). acceditur πρόσσδος (πλησιασμός) γίνεται, πλησιάζουσι.

acceptus, ἰδ. accipio.

ac-cīdo (ad-cādo), īdi, —, 3. (συμβαίνω). accidit συμβαίνει.

ac-cipio (ad-cāpio), cēpi, certum, 3. ἀκούω καὶ κατανοῶ, ἀκούων κατανοῶ, μανθάνω 86,2. rationem consilii mei accipite τὸν λόγον τοῦ (πολεμικοῦ) σχεδίου μου ἀκούσατε.

acīes, ēi, (τάξεις μάχης), παράταξις μέρους τοῦ ὄλου στρατοῦ 88,3. 89,2.3.4. 93,5. 94,1.3. 2) ὀλόκληρος ὁ στρατὸς 84,2. 85, 1.3. 86,1.3. 88,1.4. 89,2. 92,1.2. 93,3. 94,4. 97,3. 3) μάχη 93,8. 94,5. 95,4.

acīus, ἐπίρρ. συγκρ. (θετ. acīter,

ὑπερθ. acerrime) σφοδρότερον. (Τὸ ἐπίθετον θετικοῦ βαθμοῦ εἶναι acer, acris, acre [πρβλ. ἀκ-τίς. ἀκ-ρος] = ὄξύς).

actuarīus (ἐκ τοῦ actus ἔλασις [ὁ ἐκ τοῦ ago] ὄθεν: εὐάγητος, ταχύς, ἀκτωάριος), actuaria navis ταχυναυτοῦσα, ἰστιόκωπος, ἐπακτρίς, ταχεῖα ναῦς.

ād, πρόθ. μετ' αἰτιατ. πρὸς, παρὰ + αἰτιατ. 94,6. μέχρι 94,2. 95,2. 95,5. πλησίον, πρὸς τὰ μέρη τινὸς 100,1. Πρὸς δήλωσιν σκοποῦ (= πρὸς) 101,2. Ἀντὶ τῆς in 102,4. additus, ἰδ. addo.

ad-do, dīdi (ἀντὶ addēdi), dītum (ἀντὶ addātum), dēre, 3. (προστίθημι) προσλαμβάνω, συμπαραλαμβάνω 102,5.

ad-dūco, 3. ἄγω, παρακινῶ.

adductus, ἰδ. adduco.

1 ad-ēo, adīi, adītum, adīre, 4. locos μεταβαίνω εἰς τόπους.

2 adēo, ἐπίρρ. τόσον.

adessem, πρτ. ὑποτ. τοῦ adsum.

adeundus, ἰδ. ὁ. ad-eo.

ad-hībēo (ad hābeo), būi, bītum, 2. λαμβάνω 98,3.

adhībītus, ἰδ. adhibeo.

adiungo, ixi, iunctum, 3. συνενῶ.

adiunxi, ἰδ. adiungo.

ad-mītor, 1. ἀποθ. aliquid, ἐκπλήτ-

- τομαι (παραξενεύομαι) διά τι, φαίνεται μοί τι παράδοξον.
 (admōnītus, ūs), ἄ. Μόνον κατ' ἀφαιρ. admonītū (μετά γενικῆς) τῇ παραιnéσει (παροομήσει, προτροπῇ) τινος.
 ad-orītor, adortus sum, adorītrī, 4. ἀποθ. προσβάλλω (β' ἐν. adorītris).
 ad-sum, affīti (καὶ adfīti), adesse, εἶμαι παρών, παρίσταμαι, ἦλθον.
 adulescens, ntis (καὶ adolescens) ἄ. ὁ νέος ἀνὴρ (ἀπὸ 17-40 ἐτῶν).
 adventus, ūs, ἄ. προσέγγισις, ἀφίξις.
 adversus (μτχ. τοῦ adverto), ἐστραμμένος. Ἰδ. conicio.
 ad-vōlo, 1. σπεύδω (διὰ ξηραῶς ἢ θαλάσσης), ἀναφαίνομαι, προσέρχομαι (πλέω) ἐν τάχει.
 aeger, aegra, aegrum, ἀσθενής· οὐσ.
 aeger, grī, ὁ ἀσθενής, ὁ ἄρρωστος.
 aēs, aeris, οὐ. ὁ χαλκός.
 aestus, ūs, ἄ. καύσων. magnus aestus (ἐνν. solis), ὁ πνιγηρὸς καύσων (τοῦ ἡλίου), ἡ μεγάλη ζέστη.
 aetas, ātis, (χρόνος βίου)· honor aetatis ἡ ἐκ τῆς ἡλικίας τιμή, ἡ ὀφειλομένη τῇ ἡλικίᾳ τιμή. puer aetate παῖς τὴν ἡλικίαν. propter aetatem διὰ τὴν (παιδ.) ἡλικίαν.
 af-fēro (ad-fēro), attūlī, allātum, afferre, 3. (προσφέρω) διαβιβάζω.
 nuntius affertur ἀγγελία (εἶδησις) διαβιβάζεται.
 affinitas, ātis, ἀγγιστεία, συγγένεια.
 ag-grēdior, aggressus sum, ag-grēdī, 3. ἀποθ. προσβάλλω.
 agmen, īnis, οὐ. (ἀντὶ ag[ī]men ἐκ τοῦ ago) πορεία στρατοῦ, στρατός, ἄγο, ἐγι, actum, 3. ἄγω. ago gratias χάριτας ὁμολογῶ, εὐχαριστῶ. — συζητῶ, διαπραγματεύομαι 83,5. 90,1. 97,5.
 alacritas, ātis, προθυμία, ζῆλος. rugnandī τὸ φιλοπόλεμον.
 alīquis, alīqua, alīquod, τίς, τί. alīus, ἄλλος (γεν. alterīus, δοτ. alīi).
 allātus, ἰδ. affero.
 alter, altera, alterum, (ὁ ἕτερος). 2) δεύτερος.
 alterūter, ūtra, ūtrum (γεν. alterīus utrīus, δοτ. alterūtri), ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο, ὁ ἕτερος.
 altus, ὑψηλός.
 amicitīa, ae, φιλία.
 amissus, ἰδ. amitto.
 a-mitto, 3. (ἀποπέμπω). 2) ἀποβάλλω, **χάνω**.
 amplīus, συγκρ. ἐπίρρ. πλέον. non amplius CC = non amplius (quam) ducentos ἢ non amplius ducentis (ἀφ.) οὐχὶ πλείονας (οὐχὶ πλέον) τῶν διακοσίων.
 ἄπ. μόρ. ἐρωτ., ἢ (εἰσάγει τὸ β' μέρος πλαγίως ἐρωτήσεως), utrum an πότερον... ἢ. 2) an non (= nonne) ἢ (**μήπως**) δὲν 87,4. ('Ἡ ἀπάντησις εἶναι καταφατική).
 ancōra, ae, ἄγκυρα, ἰδ. consisto.
 angustīae, ārum, πληθ. τὰ στενά, στόμιον (λιμένος) 100,2.
 animadversus, ἰδ. animadverto.
 animadverto (ἢ animum adverto), rti, rsum, 3. παρατηρῶ.
 anīmus, i, ἄ. (ψυχή), 2) πνεῦμα, θάρρος, φρόνημα. animus (ἢ anīmi [πληθ.] militum (ἀντὶ mī-

lites) τὸ πνεῦμα ἢ τὰ πνεύματα τῶν στρατιωτῶν, οἱ στρατιῶται.
 annus, ἰ, ἄ. ἔτος.
 ante, ἐπίρρ. (πρόσθεν). paucis ante mensibus (ἄφαιρ.) ὀλίγους μῆνας πρότερον, πρὸ ὀλίγων μηνῶν. paulo (ἄφαιρ.) ante ὀλίγον πρότερον, πρὸ μικροῦ. 2) πρόθ. μετ' αἰτιατ. ante proelium cognitum πρὸ τῆς εἰδήσεως (ἀγγελίας) τῆς μάχης 100,4. 101,7.
 antēā, ἐπίρρ. (ante-eā), πρόσθεν, προηγούμενος.
 ante-cēdo, 3. (προβαίνω). 2) προπορεύομαι, προτιμῶμαι, ὑπερτεροῦ.
 antesignāni, ὄρρμ, ἰ. οἱ πρόμαχοι. (Σῶμα ἐκλεκτὸν παρ' ἐκάστῳ λεγεῶνι, ὄπερ, ἐλαφροῦς ὄν ὠπλισμένον, προσέβαλλε τὸν ἐχθρὸν πρῶτον).
 antiqūitus, ἐπίρρ. ἀρχαιόθεν, παλαιόθεν.
 apertus, ἀναπεπταμένος. locus apertior τόπος (μᾶλλον) ἀνοικτός, τόπος πεδινός.
 ar-pello, 1. καλῶ 88,1. προσαγορεύω 104,3.
 applicātus, ἰδ. applico.
 applico, 1. naves ad terram ἔλκω τὰς ναῦς εἰς τὴν ξηράν, νεωλκῶ.
 ar-propinquo, 1. (μετὰ δοτ.) πλησιάζω, προσελάζω.
 arud, πρόθ. αἰτ. = παρὰ τι, ἐνώπιον.
 aqua, ae, ὕδωρ. sine aqua, ἄνευ ὕδατος, ἄνυδρος.
 aquīla, ae, (ἀετός), σημαία τοῦ λεγεῶνος.
 aquos, 1. ἀποθ. ὑδρεύομαι.
 arbītror, 1. ἀποθ. νομίζω.

ardēo, arsi, arsum, 2. φλέγομαι. ἐκκαίομαι.
 argentum, ἰ, οὐ. (ἄργυρος). 2) ἀργυρᾶ (κυρίως ἐπιτραπέζια) σκευή.
 arma, ὄρρμ, οὐ. πληθ. ὄπλα.
 armātus, (μτχ. τοῦ armio), ἔνοπλος.
 arx, arcis, ἀκρόπολις.
 atque ἢ ac, καί, καί (**ἐπίσης**), καί (**ἐπομένως**). Μετὰ ἀρνητικὴν πρότασιν τὸ ac ἔχει σχεδὸν τὴν σημασίαν τοῦ **ἀλλά**, π. χ. impetum ferre non potuerunt ac terga verterunt τὴν ἔφοδον νὰ ὑπομείνωσι δὲν ἠδυνήθησαν καὶ (**=ἀλλά**) τὰ νῶτα ἔστρεψαν.
 at-tenūo, 1. ἐλαττῶ (κατ' ἀριθμόν), ἐξασθενῶ (-όω).
 auctoritas, ātis, αὐθεντία, λόγος, περιοπή, ἀξία, ἐπιρροή.
 āuctus, ἰδ. augeo.
 audaciā, ae, θρασύτης, αὐθάδεια.
 āudēo, āusus sum, 2. (ἡμιαποθετικὸν ὄημα), τολμῶ.
 āudīo, īvi, Itum, 4. ἀκούω.
 audistis = audivistis, Ἴδ. audio.
 āugēo, āuxi, āuctum, 2. ἀυξάνω.
 āusus, ἰδ. audeo.
 aut, σύνδ. ἦ.
 autem, σύνδ. δέ.
 autumnus, ἰ, ἄ. φθινόπωρον.
 auxiliā, ὄρρμ, οὐ. πληθ. στρατός ἐπικουρικός, βοήθεια.
 ā-vertō, 3. ἀποτρέπω, ἀποδιώκω, ἀπομακρύνω.

B

barbārus, (βάρβαρος). 2) ἐξωτερικός, ξενικός, ξένος.

bellum, i, οὐ. ἐκ τοῦ duellum, dvellum, μονομαχία, πόλεμος.
 benē, ἐπίρρ. εἶ, καλῶς. συγκρ. melius ἀμεινον' ὑπερθ. optime ἄριστα. Ἰδ. mereor.
 beneficiarius, ἴι, ἄ. ὁ εὐεργετήματι στρατηγοῦ τινος ἀπαλλαγείς στρατιώτης ἀπὸ διαφόρων ταπεινότερων ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατοῦ, **βενεφικιάλιος, βενεφικιαῖρις.**
 beneficium, ἴι, οὐ. (εὐεργεσία). 2) εὐνοια. fortuna εὐνοια τύχης 95, 1.
 biduum, i, οὐ. (bis καὶ dies) χρονικὸν διάστημα δύο ἡμερῶν, διήμερον. biduum (αἰτ.) ἐπὶ δύο ἡμέρας.
 bonus, (ἀγαθός). Οὐσιαστ. bona, ὄγμ, οὐ. πληθ. τὰ ἀγαθὰ. Συγκρ. τοῦ bonus εἶναι melior, melius (γεν. ἰδρις) ἀμεινών, βελτίων. Ὑπερθ. optimus ἄριστος.

C

caedo, cecidi, cāsum, 3. πίπτω (ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης), φονεύομαι 99, 4. — ἐπιπίπτω 92, 3.
 caedes, is, σφαγή, φόνος.
 caespes, ἴtis, ἄ. (ἐκ. τοῦ caedo, χορτόπλινθος [πάντοτε ἐν χορήσει κατὰ πληθ. ἀριθμόν]. recentes caespites νεόδρεπτος (νεωστὶ κοπιῖσα) γλόη (πρασινάδα).
 calamitas, ātis, συμφορά, ἀτύχημα.
 cani, ἀπρμφ. παθ. τοῦ cano.
 cano (πρβλ. **καν-άζω** = ἦχῶ, **καναχή**) cecini. [cantum καὶ] cantatum, 3. (ἄδω). classicum cani παθ. ἀπρμφ.) iubet διατάσει νὰ

σαλπισθῆ (νὰ δοθῆ διὰ σάλπιγγος) διαταγή, νὰ ἠχήσῃ ἡ σάλπιγξ.
 capto, cēpi, captum, capere, 3. (λαμβάνω), συλλαμβάνω, αἰχμαλωτίζω 100, 2. 101, 6. καταλαμβάνω 102, 6.
 capitus, γενικ. τοῦ caput.
 caput, capitus, οὐ, κεφαλή. Ἰδ. damno καὶ sum,
 castellum, i, οὐ. φρούριον (**καστέλλο**).
 castra, ὄγμ, οὐδ. πληθ. στρατόπεδον. una castra ἐν στρατόπεδον,
 cāsu, ἐπίρρ. (κυρίως ἀφαιρ. τοῦ casus, ūs, ἄ.), κατὰ τύχην.
 causa, ae, αἰτία. per causam [= simulationem] valetudinis ὑπὸ τὴν πρόφασιν (ὑπὸ τὸ πρόσχημα, προσποιήσει) ἀσθενείας.
 cecidisse, ἰδ. cado.
 cēdo, cessi, cessum, 3. ὑποχωρῶ. ἀπολείπω τὴν τάξιν, «ἐξαναχωρῶ» 93, 4.
 celeritas, ātis, ταχύτης.
 celeriter, ἐπίρρ. ταχέως.
 censēo, censūi, censum, 2. «δοκεῖ μοι», κρίνω, εἶμαι τῆς γνώμης.
 centum, ἑκατόν.
 centuria, ae, λόχος (=ordo).
 centurio, ōnis, ἄ. ἑκατόνταρχος, ἑκατοντάρχης, «ταξίαρχος».
 certus, (βέβαιος), ὠρισμένος.
 cessi, ἰδ. cedo.
 circiter, ἐπίρρ. περί + αἰτ., περίπου.
 circum-ēo, ἴι, ἴtum, ἴre, 4. (περιέρχομαι, περικυλῶ 93, 4. 8. 94, 4. περίεμι, ἐπιθεωρῶ 94, 5.
 circumitus, ἰδ. circumeo.

- circum-munio, 4. ὄχυρόν περίξ, περιουχρόν.
- cicum-vēnio, 4. (ἔρχομαι ἐχθρικῶς περίξ). aciem κυκλῶ τὸν στρατόν.
- citātus (μτχ. τοῦ cīto), ταχύς, equo citato ἵππῳ ταχεῖ, ἐν καλπασμῶ.
- citerior, ἄ. καὶ θ., — ius, οὐ. (γεν. cīterioris), ὁ ἐντεῦθεν, ὁ ἐπὶ τάδε.
- civitas, ātis, πολιτεία.
- clam, ἐπίρο. κρύφα, κρυφίως.
- clamor, ōris, ἄ. βοή, ἀλαλαγμός.
- clare, ἐπίρο. (λαμπρῶς), εὐκρινῶς, μεγαλοφώνως, γεγωνυία τῆ φωνῆ.
- classarius, (ἀνήκων τῷ στόλῳ). Οὐσ. classarii, ōrum, ἄ. (κατὰ παράλειψιν τῆς λέξ. milites), οἱ ναυτικοστρατιῶται, οἱ «ἐπιβάται».
- classicum, ī, οὐ. (κατὰ παράλειψιν τοῦ signum), τὸ διὰ μουσικῶν ὄργάνων (κέρατος, βυκάνης καὶ ἰδία τῆς σάλπιγγος) διδόμενον σημεῖον.
- classis, is, στόλος.
- coepi (πρkm.), coepisse, (ὁ. ἔλλειπτικόν), ἤρξάμην. Ὡς ἐνεστώ; χρησιμεύει τὸ incipio.
- cogito, 1. (co=cum καὶ agito ἐν τῷ νῶ κινῶ), διανοοῦμαι, σκέπτομαι (περὶ τινος) 83, 5, 86, 5. ἔχω ἐν νῶ (ἔχω τὴν πρόθεσιν) 85, 4. 95, 3.
- cognitus, id. cognosco.
- co-gnosco, nōni, nītum, 3. γινώσκω, μανθάνω, πληροφοροοῦμαι.
- cōgo (co ἐν συνθέσει = cum + āgo), cōēgi, cōactum, 3. συναγω, συλλέγω, συναθροίζω.
- cohors, tis, κοόρτις, τάγμα (= τὸ δέκατον μέρος τοῦ λεγεῶνος). αἰτιατ. πληθ. cohortes καὶ cohortis. cohortandus, id. cohortor.
- cohortor, 1. ἀποθ. παραινῶ, παροτρύνω, παρακелеύομαι.
- collis, is, ἄ. λόφος.
- col-lōco (con ἀντὶ com — cum καὶ lōco), τάσσω, τοποθετῶ.
- collōquī, ἀπροφ. τοῦ colloquor.
- colloquium, īi, οὐ. συνδιάλεξις.
- col-lōquor, 3. ἀποθ. συνδιαλέγομαι.
- coloniā, ae. ἀποικία.
- combūro (ἐκ τοῦ co-amb-ūro), bussi, bustum, 3. ἐμπύρημι, πυροπλῶ, κατακαίω.
- combustus, id. comburo.
- comitātus, ūs, ἄ. συνοδία, ἀκολουθία, προπομπή.
- comitium, īi, οὐ. (πλατεία τῆς ἀγορᾶς). Πληθ. comitia, ōrum, οὐ. (συναθροίσεις τοῦ δήμου), συνάθροισις πρὸς ἐκλογάς, αἱ ἐκλογαί.
- com-mēmōro, 1. ἀναμνησκω.
- com-mendo (cum καὶ mando), 1. (θερωῶς) συνιστῶ.
- commodissimus, ὑπερθ. τοῦ commodus.
- commōdus κατάλληλος 85, 3. εὐβατος, ἀνεμποδίων, «εὐμαρής» 97, 3. ὠφέλιμος 86, 2. εὐνοϊκός 100, 3.
- com-pāro, 1. συλλέγω, συνάγω.
- com-pello, compūli, compulsum, 3. συνωθῶ, διώκω.
- complētus, (μτχ. τοῦ compleo), πεπληρωμένος, πλήρης.
- complūres, ἄ. καὶ θ., complūra, οὐ. ([σπαν. -tía], γεν. πληθ. -ium), ὄχι ὀλίγοι, τινές, (κάμπσοι).
- com-prehendo, comprehendī,

- comprehensum καὶ comprehensum, 3. (ἐπιλαμβάνω). flamma comprehenditur ἢ φλόξ (τὸ πῦρ) λαμβάνεται (**πιάνει, φουντώνει**). συλλαμβάνω 104,3.
- comprehensus, ἰδ. comprehendo.
- compulsus, ἰδ. compello.
- con-cīno (cum-cāno), cīnī, —, 3. ἀμτβ. συμφωνῶ (φωνάζω, ἡχῶ ὁμοῦ). signa concīnunt τὰ (μουσικά) ὄργανα συμφωνοῦσι, ταυτοχρόνως ἡχοῦσι.
- con-curro, curri, cursum, 3. (συνθίω). 2) ταχέως φέρομαι,δρομαίως σπεύδω,προσβάλλω,συμπλέκομαι. concurritur προσβολή (γίνεται ὑπότινος), ἐπιπίπτει (ἐφορμῶ) τις.
- concursum, ūs, ā. (φορὰ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὰ ἔμπρός), ἐφόρμησις, σύγκρουσις.
- confectus, ἰδ. conficio.
- con-fēro, contūli, collātum, conferre, 3. (συμφέρω) me in (μετ' αἰτ.) κατευθύνομαι, μεταβαίνω εἰς.
- confestim, ἐπίρ. εὐθύς, παραχρῆμα.
- con-ficīo (con καὶ facio), fēcī, fecitum, 3. τελῶ, τελειώνω τι. proelium περατῶ, εἰς πέρας ἄγω τὴν μάχην. officiūm ἐκτελῶ τὸ καθήκον (τὴν ἀνατεθεισάν μοι ἐντολήν). conficior καταβάλλομαι ἐξαντλοῦμαι 92,3. 95,4.5. 97,4.
- con-fīdo, confīsus sum, 3. ἡμιαποθ. σταθερῶς (πέποιθα). affinitate ἔχω (μεγάλην) πεποιθήσιν εἰς τὴν ἀγχιστείαν (συγγένειαν). — ἔχω ἐμπιστοσύνην, πιστεύω τινί 94,5.
- confirmātus (μτχ. τοῦ confirmo), θαρραλέος, εὐτολμος. efficio exercitum confirmatiorem καθιστῶ τὸν στρατὸν μᾶλλον εὐτολμον, αὐξάνω τὸ θάρρος τοῦ στρατοῦ.
- con-firmo, 1. ἐνισχύω 82,2. milites (κυρίως auimum ἢ animos militum) ἐνισχύω τὸ φρόνημα, τὸ θάρρος τῶν στρατιωτῶν, ἐνθαρρύνω τὸν στρατόν. — ὑπισχνοῦμαι. διαβεβαιῶ (= polliceor) 86,3. 87,7. στερεώνω τὸ θάρρος καὶ τὴν πίστιν (**ἐμψυχώνω**) 94,5.
- con-fūgio, fūgi, —, 3 (κατα)φεύγω.
- con-īcio (πρόφερε con jicio, con=cum καὶ iācio), iēcī, iectum, 3. (ῥίπτω). gladium in os adversum ἐμπηγνύω (βυθίζω) τὸ ξίφος εἰς τὸ πρόσωπον διαπερῶ διὰ τοῦ ξίφους τὸ πρόσωπον.
- coniectus, ἰδ. conicio.
- coniunctus, ἰδ. coniungo.
- con-iungo (πρόφερε conjungo), nxi, nctum, 3. συνενῶ. me συνενῶ ἑμαυτόν, συνενοῦμαι.
- coniunxeram, ἰδ. coniungo.
- conor, 1. ἀποθ ἐπιχειρῶ,πειρῶμαι.
- con-quīro (cum καὶ quaero), quisīvi, quisītum, 3. ἐπιδιώκω.
- con-scendo (cum καὶ scando), ndi, nsum, 3. navem ἐπιβιβάζομαι (ἐπιβαίνω) νεώς.
- consederam, ἰδ. consido.
- consensus, ūs, ā. συγκατάθεσις.
- con-servo, 1. διατηρῶ, κρατῶ 93,2. διασφάζω, φείδομαι 98,2.
- consideratius, ἐπίρρ. συγκρ. μᾶλλον ἐξεζητημένως, μετὰ μείζονος περισκέψεως.

- con-sīdo, sēdī, sessum, 3 ἐγκαθίσταμαι, στρατοπεδεύω, καταλαμβάνω θέσιν (ὄχυροῦμαι).
- consilium, īi, ου̅. (τὸ ἐν τῷ στρατοπέδῳ συγκροτούμενον πολεμικὸν) συμβούλιον, «συνέδριον» (= consultatio, deliberatio) 82,5. 83,3. 86,1. 87,7. — τὸ πολεμικὸν σχέδιον 86,2. 87,1. — ἀπόφασις 102,3. 103,1. 104,2.
- con-sisto, stīti, —, 3. ἀντιπαράσσομαι 89,3. 95,4. μένω, δὲν προχωρῶ μακρότερον 93,1. 97,4. (παρα)μένω, ἀνθίσταμαι 93,5 ad ancoram constitisse εὐρίσκομαι ἐπ' ἀγκύρα, σαλεύω, ὀρμῶ(-έω) ἐπ' ἀγκύρας, μένω ἠγκυροβολημένος.
- con-solor, l. ἀποθ. παρηγορῶ, καθιςυχάζω.
- con-sterno, strāvi, strātum, 3. ἐπιστρώνω, ἐπικαλύπτω.
- constitēram, id. consisto.
- constīti, id. consisto.
- con-stitūo (con καὶ stātūo), tūi, tūtum, 3. ἀποφασίζω 85,4. παρατάσσω 89,2. ἀποφασίζω, ὑπισχυνοῦμαι 91,2 (κατὰ παράλ. τοῦ dare).
- con-sto, stīti, —, l. (συνέστηκα). constat in virtute ἐναπόκειται ἐν τῇ ἀνδρείᾳ, ἐξαριτάται ἐκ τῆς ἀνδρείας.
- constrātus (μτχ. τοῦ consterno). tabernacula constrata σκηναὶ ἐπεστρωμένα. naves constratae νῆες «ἔχουσαι καταστροφάματα», «κατάφρακτοι» 101,2.
- consuetūdo, dīnis, συνήθεια, ἔθος.
- consul, ūlis, ā. ὁ ὑπάτος.
- consulāris, e, (ὑπατικός). Οὐσ. con-sularis, is, ā. (κατὰ παράλειψιν τοῦ vir) ὁ διατελέσας (ὁ χρηματίας, ὁ πρόφην) ὑπάτος.
- consulātus, ūs, ā. ὑπατεία.
- con-sūmo, 3. (ἀναλίσκω) θανατῶ, ἀφανίζω 87,3. vires ἔξαντλῶ τὰς δυνάμεις 93,1.
- consumpsi, id. consumo.
- consumptus, id. consumo.
- con-surgo, surrexi, surrectum, 3. ἐγείρομαι.
- con-tendo, tendi, (tentum), 3. ἐρίζω 82,4. ἀγωνίζομαι διὰ λόγων, προσπαθῶ νά... 90,1. ἀπαιτῶ, ἀξιῶ 97,1 σπεύδω 96,3.
- contentio, ōnis, φιλονικία, ἔρις.
- continens (συνέχων μτχ. τοῦ continēo, tinūi, tentum, 2.) 2. ἀμέσως ἐπόμενος 84,2. συνεχής, ἀδιάλειπτος, ἀκατάπανστος (= continūus) 97,3. Οὐσ. (κατὰ παράλ. τῆς λέξε. terra (ἢ ἡπειρος (Ἰταλία) 87,3.
- contionātus, id. contionor.
- contionor, l. ἀποθ. apud exercitum (ἀπὸ τοῦ βήματος) ὁμιλῶ, (δημηγορῶ) ἐνώπιον τοῦ στρατοῦ.
- contra, πρόθ. (μετ' αἰτ.) ἐναντίον ἀπέναντι 89,4. παρὰ + αἰτ., 102,7.
- controversia, ae, φιλονικία, ἀμφισβήτησις.
- contūli, id. confero.
- contumelia, ae, (λοιδορήσις, ὄνειδισμός). contumeliae verborum ἀπρέπεια λόγων, ὕβριστικοὶ (χλευαστικοὶ, σκαμπτικοὶ) λόγοι (φράσεις), δηκτικαὶ (πικραὶ) λέξεις, προφορικαὶ ὕβρεις, ἀντεγκλήσεις,
- con-venio, 4. (συνέρχομαι) προστρέ-

χω 88,5. ὁμοῦ προσέροχομαι 102,2.
 con-vertō, 3. στρέφω. convertor
 στρέφομαι (κάμνω μεταβολήν).
 corīa, ae, (ἀφθονία ἐκ τοῦ cō-
 ris, ἀφθονος=co-oris) Πληθυντ.
 corīae, ārum, στρατός, (στρα-
 τιωτικὴ) δύναμις.
 cornu, ūs, οὐ. κέρας, πτέρυξ (στρα-
 τιωτικὴ ἢ ναυτικὴ).
 cor-rōgo, 1. συνάγω διὰ παρακλή-
 σεων (ἐξ ἐράνων μεταξὺ τῶν πα-
 ρόντων).
 cotidiānus, καθημερινός.
 cotidīe, ἐπιρρ. καθημερινῶς.
 cui, δοτ. τῆς ἀντ. qui.
 cuius, γεν. τῆς ἀντ. qui.
 Icum **πρόθ.** μετ' ἀφαιρ. (ἐν συνθέσει
 com-, con-, co-) μετὰ + γεν.,
 σύν. cum (ἐγκλιτικῶς), ἰδ. secum.
 2 cum **σύνδ.** μεθ' ὄριστ. καὶ ὑποτα-
 κτικῆς. 1) καθαρῶς χρονικόν: ὅταν,
 τὴν στιγμὴν καθ' ἣν 86,3. 89,5.
 ὁσάκις (ἐάν) 84,4. ἀφοῦ (μεθ'
 ὄριστ.) 87,7. Ἐν διηγῆσει: ὅτε, ἐ-
 νῶ 85,5. 90,1. 96,3. 101,5. 102,7.
 ἀφοῦ 87,5. 88,1. 91,3. 94,2.
 2) αἰτιολογικόν: ἐπειδὴ 86,4. 101,1.
 3) αἰτιολογικὸν ἅμα καὶ χρονικόν:
 ἐπειδὴ, (ἀφοῦ) 86,2. 93,1. 94,2.
 99,5. 4) ἐπεξηγητικόν (μεταφρά-
 ζεται καὶ διὰ μετοχῆς): 82,5.
 83,1. 87,4. 5) ἐνδοτικόν: εἰ καί,
 καίτοι, καίπερ 101,3.
 cumque (cum καὶ que?)=et cum.
 cunctus (ἐκ τοῦ con-iunctus? ἢ
 con-citus?) συνηνωμένος, συν-
 εγγεγραμμένος, ὅλος (**μαζί**).
 curatīo, ōnis, (φροντίς), ἐπιτροπεία,

ἐπιτροπέυσις. Ἴδ. sum ἐν τέλει.
 cursus, ūs, ā. δρόμος, πορεία.
 custōdiā, ae, (κουστωδία, στρατιω-
 τικὴ φρουρά). Πληθ. φύλακες, φρου-
 ρά 101,2,2) εἰρκτή (=carcer) 104,3.

D

damno, 1. aliquem capitis κα-
 ταδικάζω τινὰ εἰς κεφαλικὴν ποι-
 νὴν (εἰς θάνατον).
 datūrus, ἰδ. do.
 dē, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἐκ, ἀπό, ἔνεκα.
 debēo (ἐκ τοῦ de habēo), bŕī,
 bŕitum, 2. ὀφείλω.
 decem, δέκα.
 deceptus, ἰδ. decipio.
 de-certo, 1. proelio (ἀφαιρ.) δια-
 γωνίζομαι ἐν μάχῃ, συμπλέκομαι,
 συνάπτω (πρὸς τὸν ἐχθρὸν) μάχην.
 decīmus, δέκατος (=X.) 89,1.
 91,1. Ἴδ. καὶ decumanus.
 de-cŕipio (de καὶ cŕipio), cēri,
 ceptum, 3. ἀπατῶ, ἐξαπατῶ.
 Ἴδ. fallo ἐν τέλει.
 decumānus (ἀντὶ decīmānus ἀ-
 νήκων τῇ δεκάτῃ κοόρτει). porta
 decumana ἢ (ἐκ παραλλήλου ἀ-
 πέναντι τῆς porta praetoria) ὀ-
 πισθία πύλη τοῦ στρατοπέδου
 (παρὰ τὴν ὁποίαν ἐστρατοπέ-
 δευον αἱ δέκαται κοόρτεις).
 dedi, ἰδ. do.
 dedīdī, ἰδ. dedo.
 deditio, ōnis, παράδοσις.
 de-do, dedīdī, dedītum, 3. (ἐκ-
 δίδω, παραδίδω). me dedo πα-
 ραδίδω ἑμαυτόν, παραδίδομαι.

de-fatīgo, 1. καταπονῶ, κατατούχω.
 defecissem, ἰδ. deficio.
 de-fendo, ndī, nsum, 3. ὑπερασπί-
 ζω. defendi (παθ. ἀπρμφ.) ὑπε-
 ράσπισις γίνεται 101, 3. oppīdum
 est defensum = oppīdum est
prosperere defensum τῆς πόλεως
ἐπιτυχῶς ἐγένετο ὑπεράσπισις
 101, 4.
 defensio, dñis, ἄμυνα, ὑπεράσπισις.
 defessus, (μτχ. τοῦ defetiscor,
 ἀποθ. 3.). 2) οὐσ. ὁ κεκμηκῶς, ὁ
 ἐξησθημένος, ὁ ἐξηντημένος
(κουρασμένος).
 de-ficō (de καὶ facio), fēci, fe-
 ctum, 3. ἀπολείπω.
 de-fīñō, īvī, ītum, 4. προσδιορίζω.
 defūi, ἰδ. desum.
 delecto, 1. (ἐφελκύω). 2) εὐφραίνω.
 delectus, ūs, ā. = dilectus, ὁ ἰδέ.
 delīgo (de-lēgo), lēgi, lectum, 3.
 (λαμβάνω κατ' ἐκλογήν, ἐκλέγω).
 2) καταλέγω, καταγράφω.
 de-monstro, 1. δηλῶ, περιγράφω.
 de-nuntio, 1. denuntio ut... παραγ-
 γέλω, δίδω το παράγγελμα νά...
 de-pēreo, īi, —, 4. (ἐντονώτερον
 τοῦ pereō), ἐντελῶς ἀπόλλυμαι
 (ὄλοσχερῶς **χάνομαι**).
 de-pōno, 3. (καταθέτω). 2) ἀπο-
 βάλλω (**παραιτῶ**).
 de-poposci, ἰδ. deposco.
 de-posco, poposci, —, 3. (ἐπιμόνως)
 depositus, ἰδ. depono. [ζητῶ.
 depressus, ἰδ. deprimō.
 de-primō (de καὶ prēmo), pressi,
 pressum, 3. (καταπιέζω). 2) βυθίζω.
 de-scendo (de-scando), ndī, nsum,

3. κατέροχομαι (ταπεινώνομαι καὶ
 φθάνω εἰς...) 83, 1. καταβαίνω 98, 1.
 desidēro, 1. ποθῶ (τι ἐλλεῖψαν ἢ ἀ-
 φαιρεθὲν) 98, 2. ποθῶ (τὸν θανόντα
 ἐν τῇ μάχῃ), ἀπόλλυμι, (χάνω) 99, 1.
 de-signo, 1. ἐκδηλῶ, καταδεικνύω.
 despectus, ἰδ. despicio.
 de-spīcio (de καὶ τὸ ἄχρηστον spē-
 cio βλέπω), spexi, spectum, 3.
 (κυρίως: ἐκ τῶν ἄνω βλέπω πρὸς τὰ
 κάτω μετὰ περιφρονήσεως). corpias
 ἐκφράζομαι μετὰ περιφρονήσεως
 περὶ τῶν στρατιωτικῶν (τοῦ ἐχ-
 θροῦ) δυνάμεων (ἀντίθετον: laui-
 do). despicio fortunam (aliciuius)
 παρορῶ (παραβλέπω) τὴν δυστυ-
 χίαν (τινός), περιφρορῶ τινα ἐν
 τῇ δυστυχίᾳ του. 103, 4, 104, 1.
 de-stitūo (de-stātuo), tūi, tūtum,
 3. ἀπολείπω, ἐγκαταλείπω, ἀφίνω
 εἰς τὸ μέσον (στὰ κρύα τοῦ λουτροῦ).
 destitūtus, ἰδ. destituo.
 de-sum, defūi, desse, ἐλλείπω
 96, 2. desum alicui rei ἐλλείπω
 τινός, ὑπολείπομαι εἰς τι, δὲν
 πράττω τὸ (ἐπιβαλλόμενον ἐκ τῶν
 περιστάσεων) χρέος μου, ὑστερῶ
 εἰς τὸ καθῆκόν μου 93, 2.
 de-tendo, tendi, tensum, 3. (χα-
 λαρῶ, **ξετεντώνω**). tabernacula
 λύω (**ξεστήνω**) τὰς σκηνάς, «κα-
 θαιρῶ τὰς σκηνάς».
 detensus, ἰδ. detendo.
 de-terrō, rūi, rītum. 2. δ ι ἄ
 φ ὀ β ο υ ἀποτρέπω.
 detractus, ἰδ. detraho.
 de-trāho, xi, ctum, 3. ἀποσπῶ.
 detraxi, ἰδ. detraho.

- devicĕrim, ἰδ. devinco.
 de-vinco, vīcti, victum, 3. κατα-
 νικῶ, ὀλοσχερῶς νικῶ.
 dexter, (ἀντὶ dex[ī]ter, πρβλ. δεξι-
 τερός), dextra, dextrum, δεξιός.
 dīco, dixi, dictum, 3. λέγω.
 dies, diēi, ἄ. [καὶ θ.] (ἐν τῷ πληθ.
 πάντοτε γένους ἄρσ.) ἡμέρα. pau-
 cis post diebus (ἄφ.) οὐ πολλαῖς
 ἡμέραις ὕστερον. μετ' ὀλίγας ἡμ.
 paucis diebus ἐντὸς ὀλίγων ἡμ. in
 dies ὀσημέραι, ἀπὸ ἡμ. εἰς ἡμέραν.
 dif-fĕro (dis-fero), distūli, dilā-
 tum, differre, 3. ἀναβάλλω.
 difficĭlis, e, δύσκολος, χαλεπός.
 dif-fīdo (dis-fīdo), fīsus sum, 3.
 ῶ. ἡμιαποθ. δὲν ἔχω πεποιθήσιν,
 δυσπιστῶ 94, 5. 97, 2. summaerei
 (δοτ.) diffidens (καίπερ) δυσπιστῶν
 τῷ κρισιμωτάτῳ πράγματι (τῷ
 πράγματι, ὅπερ εἶχε φθάσει εἰς τὸ
 ὕπατον σημεῖον τῆς κρισιμότητος),
 καίπερ ἀπελισηθείς ὅτι τὸ πράγμα,
 φθάσαν εἰς ὃ ἔφθασε κρισίμον ση-
 μεῖον, θὰ λάβῃ εὐνοϊκὴν τροπὴν.
 diffīsus, ἰδ. diffido. [94.6
 dignītas, ātis, ἀξίωμα, θέσις (προσω-
 πικὴ ὑπόληψις καὶ ἀξία). Ἰδ. gratia.
 dilectus, ūs, ἄ. «διαλέγειν», «δια-
 γράφειν», στρατολογία.
 diligēter, ἐπίρρ. (προσεκτικῶς).
 2) γενναίως.
 diligētia, ae, φροντίς, πρόνοια,
 μέτρα προνοίας.
 dī-mīco, 1. ἀγωνίζομαι, μάχομαι. dī-
 micatur non iniquo loco (ἄφαιρ.)
 ἀγὼν (μάχη) γίνεται (διεξάγεται)
 οὐχὶ ἐν ἀνίσφ τόπῳ (τ.ἔ. ὑπὸ τὰς
 αὐτὰς ἑδαφικὰς συνθήκας).
 dimidīus (dis καὶ medius μέσος),
 ἡμισυς.
 dimissus, ἰδ. dimitto.
 dī-mitto, 3. (εἰς πολλὰ μέρη στέλλω).
 2) διαπέμπω. nuntios διαπέμπω ἀγ-
 γέλους. facultatem ἀπόλλυμι (χά-
 νω ἐκ τῶν χειρῶν) τὴν εὐκαιρίαν.
 dis-cēdo, 3. ἀναχωρῶ 87, 3. ἀποχω-
 ρῶ, ἀποπλέω 101, 7. 102, 4. 7. dis-
 cessum est ἀποχώρησις ἐγένετο,
 ἀπεχώρησαν, διελύθησαν.
 discessi, ἰδ. discedo.
 discessus, ἰδ. discedo.
 di-spergo (dis-spergo), si, sum,
 3. διασπείρω, διασκορπίζω.
 dispersus, ἰδ. dispergo.
 dis-pōno, 3. (διατίθημι). 2) τοποθε-
 τῶ εἰς διάφορα μέρη (=distribūo)
 88, 4. 100, 2. 101, 3. 3) (παρα-
 τάσσω) 9, 22. (=ordīno, constitūo).
 dispositus, ἰδ. dispono.
 disposuĕram, ἰδ. dispono.
 dissensīo, ōnis, διαφωνία, ἀσυμ-
 φωνία.
 dis-tendo, tendī, tentum, 3. (ἐκ-
 τείνω). aciēm διασπῶ τὴν τάξιν
 (τὸν στρατόν).
 di-sto, distare, 1. ἀπέχω.
 dis-trāho, traxi, tractum, 3. ἀπο-
 σπῶ, χαλαρῶ. distrāhor, χαλαρῶ
 ἑμαυτόν, χαλαροῦμαι.
 diu, ἐπίρρ. πολλὸν χρόνον. Συγκρ. diu-
 tius περισσότερον χρόνον. Ὑπερθ.
 diutissime πλεῖστον χρόνον.
 dī-vīdo, vīsi, vīsum, 3. διαίρω.
 divīsi, ἰδ. divido.
 dixissem, ἰδ. dico.

dō (πρὸ βλ. δί-δω-μι), dēdi, dātum, dāre, 1. δίδωμι. operam **ἔργω** παρέχω ὑπηρεσίαν, ὑπηρετῶ τι. do signum δίδω τὸ σημεῖον, «σημαίνω».

domus, ūs, (πρὸ βλ. δό-μος), dot. domūi, ἀφ. domo, αἰτ. πληθ. domos, οἶκος. domum (αἰτ.) ὡς ἐπίρρ. = εἰς τὴν πατρίδα.

dubīto, 1. (ἀμφιβάλλω). non dūbīto (+ ἀπρμ. χρ. ἐνεστ.) δὲν διστάζωνά .. ducenti, ae, a, διακόσιοι.

dūco, duxī, ductum, 3. ἄγω, ὁδηγῶ. primum pilum (= ordinem) in legione X. (= decimā) ἄγω ἐν τῷ δεκάτῳ λεγεῶνι τὸν πρῶτον λόχον (τῆς πρώτης σπείρας [= manipulus] τῆς πρώτης κοόρτεως, εἶμαι ἑκατόνταρχος τοῦ πρώτου λόχου τῶν τριαρίων. ducō ordinem (= centuriam) εἶμαι ἑκατόνταρχος.

duo, duae, duo, δύο.

duplīco, 1. (διπλασιάζω). cursum διπλασιάζω τὸν δρόμον, διατρέχω διπλοῦν δρόμον.

durus (σκληρό:). συγκρ. durīus. si quid durīus acciderit εἴαν τι σκληρότερον συμβῆ, εἴαν ἡ μάχη χαθῆ, ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος (ἦτης).

dux, dūcis, ἄ. ὁδηγός, ὁ ἀρχηγός. duxeram, ἰδ. ducō.

duxī, ἰδ. ducō.

E

ē (πρὸ συμφ.) καὶ ex (ἐν συνθέσει καὶ ec-) πρῶθ. μετ' ἀφαιρ. ἐκ, ἀπό. ex fugā (εὐθὺς) μετὰ τὴν φυγὴν.

eademque (= et eadem). ἰδ. ἰdem. edēra, ae, κισσός.

edictum, ī, οὐ. διάταγμα.

e-dūco, 3. ἔξάγω.

e-duxī, ἰδ. edūcō.

effectus, ἰδ. efficio.

ef-fēro (ec-fero), extūli, elātum efferre, 3. (φέρω ἔξω). consilium summis laudibus (ἀφαιρ.) ἐγκωμιάζω (ἔξαίρω) διὰ μεγίστων ἐπαίνων τὸ (πολεμικὸν) σχέδιον.

ef-fīcio (ec[=ex] καὶ fācio), fēcī, fectum, 3. καθιστῶ 84,2. ἐπιτελῶ, κατορθῶ 84,4. ἀποτελῶ 89,1. προβαίνω, διανύω, **κάμνω** 102,1.

egissem, egi, ἰδ. ago.

ego (γεν. mei, dot. mihi κλπ.) ἐγώ.

eī, dot. τοῦ is, ea, id.

e-īcīo (πρόφερε: ejicīo), eīcī, eīctum, 3. (ἐκρίπτω). me ἐν τάχει ἔξερχομαι, ταχέως ἔξορμῶ.

eius, γεν. τοῦ is, ea, id.

electus (μτχ. τοῦ ῥ. ēlīgo [ἐκ τοῦ elēgo, 3.]), ἐκλεκτός, ἐπίλεκτος. electī milites στρατιῶται λογάδες, τὸ ἄνθος τῶν στρατιωτῶν.

eīcī, παθ. ἀπρφ. τοῦ elicio.

eīcīo, cūi, cītum, 3. ἔξάγω δελεαστικῶς, διὰ πανουργίας προσελκύνω.

elicūi, ἰδ. elicio.

enim, σύνδ. «γάρ», διότι.

eōdem, ἰδ. idem.

eques, equītis, ἄ. ἵππεύς.

equester, trīs, tre, ἵππικός.

equitātus, ūs, ἄ. ἵππικόν, ἵππεις.

equus, ī, ἄ. ἵππος.

et, σύνδ. καί. 2) καὶ **δή**, καὶ **μά-λιστα** 101,2.

etiam, σύνδ. καί, προσέτι.
 etsi, σύνδ. εἰ καί, καίπερ.
 eumque (=et eum), ἰδ. is.
 eundem, ἰδ. idem.
 eventus, ūs, ἄ. ἔκβασις.
 evēcātus, i, ἄ. ὁ ἀνάκλητος.
 ex, ἰδ. e.
 ex-anīmo, 1. (τὴν ἀναπνοὴν ἔξαν-
 τλῶ). Παθ. cursu exanīmor διὰ
 τῆς πορείας (=τρέχων) ἀποκάμνω.
 ex-āudīō, 4. (ἀπολύτως) (ἔξ)ακούω.
 εὐκρινῶς ἀκούω.
 ex-cēdo, 3. ἀποχωρῶ. loco (ἀφ.
 ἀποχωρῶ (ἔκ) τῆς θέσεως. acie
 ἀποχωρῶ (τοῦ πεδίου) τῆς μάχης.
 excellentissīmus, ἰδ. excello.
 ex-cello, lūi, —, 3. ἐξέχω. Ἡ μτχ.
 excellens (ὡς ἐπίθετον) ἔξοχος.
 excēpi, excerptus, ἰδ. excipio.
 excessi, ἰδ. excedo.
 ex-cīpīo (ex-cāpio), cēpi, cer-
 tum, 3. aliquem διαδέχομαί τινα
 ἐν τῷ λόγῳ, λαμβάνω τὸν λόγον
 εὐθύς μετὰ τινα. impetum ὑπο-
 μένω (ἐπὶ τόπου καὶ ἐν στάσει
 ἀμύνης προκαλυπτόμενος διὰ τῆς
 ἀσπίδος) τὴν ἔφοδον 92,2. exci-
 pīor διασφύζομαι 101,6.
 excludendus, ἰδ. exclūdo.
 ex-clūdo (ex clāudo), si, sum, 3.
 ἀποκλείω.
 excursus, ūs, ἄ. σύγκρουσις, ἔ-
 φοδος, «σύρραξις». excursus vis-
 que σύγκρουσις καὶ δύναμις, ἡ
 σφοδρὰ σύγκρουσις, ἡ δξύτης τῆς
 συγκρούσεως 92,2.
 exercītus, ūs, ἄ. στρατός.
 exercītātus (μτχ. τοῦ exercīto),

ἐξησκημένος.
 ex-istīmo (ex-aestimo), 1. νομίζω.
 expeditus, ἀπληλαγμένος ἀπο-
 σκευῶν, ἄνευ ἀποσκευῶν 85,5. 2)
 Οὐσ. expediti, ὄrum οἱ ἔλαφροὶ
 στρατιῶται, «οἱ εὐζωνοὶ» 84,3.
 expelli, παθ. ἀπρμ. τοῦ expello.
 ex-pello, pūli, pulsum, 3. ἐκδιώ-
 κω, ἐκβάλλω.
 ex-plēo, ēni, ētum, 3. συμπληρῶ,
 ex-plēo (ἔξελίσσω), 1. (ἐπὶ τῆς κυ-
 κλικῆς κινήσεως τοῦ ἱππικοῦ). me
 turmatim ἀναπτύσσομαι κατ'ἴλας.
 ex-pōno, 3. ἐκθέτω.
 ex-posco, poposci. —, 3. ἐπιμύ-
 νως) ζητῶ.
 expūli, ἰδ. expello.
 ex-sisto, stīti, —, 3. μεθίσταμαι
 εἰς., ἀποβαίνω, γίνομαι.
 ex-specto, 1. (ἀνυπομόνως ἀνα-
 μένω, προσδοκῶ). exspecto si κα-
 ραδοκῶ εἴ πως, καραδοκῶ μὴ τυ-
 χὸν καί. eventum ἀναμένω τὴν
 ἔκβασιν, καραδοκῶ τὸ μέλλον.
 extrā, πρόθ. μετ' αἰτ. (ἐκτός). 2)
 παρὰ μετ' αἰτιατ.

F

facīle, ἐπιθ. εὐκόλως, ὀραδίως.
 facilis, e, εὐκόλος, ὀραδίος.
 faciō, fēci, factum, 3. ποιῶ. proe-
 līum συνάπτω μάχην.—σημα-
 τίζω 87,4. faciō δίδω (=do 85,5.
 ἰδ. potestas καὶ fio).—faciō ut
 κατορθώνω ὥστε. Παθητ. τοῦ
 faciō εἶναι τὸ fio.
 factum, i, οὐ. γεγονός.

facturus, ἰδ. facio.

factus, ἰδ, fio.

facultas, ἄτις, εὐκαιρία.

fallo, fefelli, (falsum), 3. (σφάλλω).

opinionem, διαψεύδω τὴν γνώμην (ἦν οἱ ἄλλοι ἔχουσι περὶ ἐμοῦ), φαίνομαι κατώτερος τῶν προσδοκιῶν τῶν ἄλλων. non fallit aliquem quin + ὑποτ. = δὲν ἀπατᾶται τις ὅτι, (δὲν μένει τινὶ ἀμβολία ὅτι, ἀντιλαμβάνεται τις καλῶς ὅτι). opinio me fallit ἢ γνώμη μὲ ἀπατᾶ, ἀπατῶμαι εἰς τὰς προσδοκίας μου, (πέφτω ἔξω εἰς τοὺς ὑπολογισμούς μου).

falsus, (ὡς ἐπίθ.), ψευδής.

famīlia, ae, (οἰκογένεια). Πληθ. (=

famūli) δοῦλοι, ὑπηρέται.

feci, ἰδ. facio.

fecisse, ἰδ. facio.

fecissem, ἰδ. facio.

fefelli, fefellisse, ἰδ. fallo.

fere, ἐπίορ. σχεδόν.

fēro, tāli, lātum, ferre (ἀντὶ fer-

[ē]re), 3. φέρω. sententiam φέρω (ἀποφαίνομαι), γνώμην. impetum ὑπομένω τὴν ἔφοδον. non fero ignominiam δὲν ὑπομένω (δὲν ἀνέχομαι) τὸ ὄνειδος.

fīdes, εἰ, πίστις, τὸ ἀξιόπιστον.

fīducīa, ae, πεποίθησις.

fingī, παθ. ἀπρωφ. τοῦ fingō.

fingo, finxi, fictum, 4. πλάττω, ἐπινοῶ.

finitīmus, (ἐκ τοῦ finis), ὁμορος.

fīo, factus, sum, fiēgī, παθητ. τοῦ facio), γίγνομαι. fides mihi fit πιστευτόν μοι καθίσταται, πιστεύω

τι. caedes fit alicuius γίνεται σφαγή τινος. quoniam fieret dimicandi potestas ἐπειδὴ ἐδίδετο εὐκαιρία τοῦ μάχεσθαι. Ἴδ. facio.

firmus, ἰσχυρός, γενναῖος. cohortes firmissimae (ἐνν. ad dimicandum) κοόρτες γενναϊόταται (ἀποτελοῦσαι τὸ ἄνθος τοῦ στρατοῦ).

flamma, ae, φλόξ, πῦρ.

flō, ēvī, ētum, 2. κλαίω.

flumen, mīnis, οὐ. ποταμός.

fore=futurum esse. Ἴδ. sum.

fortis, e, ἀνδρεῖος, γενναῖος.

fortissime, ἐπίορ. γενναϊότατα.

fortūna, ae, τύχη 93,1. συμφορά,

ἀτύχημα, δυστυχία 103,4. 104,1.

frētum, i, οὐ. πορθμός.

frumentariū, σιτικός. Ἴδ. res καὶ navis.

frustrā, ἐπίορ. (ἐκ τοῦ fraus ἀπάτη), ἀπατηλῶς, ἄνευ βάσεως 87,7. μάτην 92,5.

fūga, ae, φυγή.

fuisse, ἰδ. sum.

fundītōres, ὄρυμ, ἀ. σφενδονῆται.

futūrus, ἰδ. sum.

G

genus, ἔρις, οὐ. (γένος), τάξις.

gerendus, ἰδ. gero.

gēro, gessi, gestum, 3. (φέρω—φορῶ). bellum πόλεμον πολεμῶ 83,2. 103,2. reliquum negotium περατῶ, φέρω εἰς πέρας τὸ λοιπὸν ἔργον, συμπληρῶ τὸ ἔργον (τῆς νίκης) 97,1.

gestus, ἰδ. gero.

gladīus, ἦ, ἄ. ξίφος.
 gratīa, ae, (χάρις) ἰσχύς. urbana
 gratia dignitasque ἡ ἐν τῇ πό-
 λει δημοτικότης καὶ τὸ ἀξίωμα.
 gravissīmus, (ὑπερθ. τοῦ gravis),
 βαρύτερος, δορυμύτατος.

H

habēo, būi, būtum, 2. ἔχω. ratio-
 nem absentis κρατῶ (κατὰ τὰς
 ἐκλογάς) λογαριασμὸν τοῦ ἀπόντος,
 θεωρῶ ἐγκύρους τὰς εἰς ἀπόντα
 δοθείσας ψήφους, θεωρῶ ἔγκυ-
 ρον τὴν ἐκλογὴν ἀπόντος. habeo
 perspectum (ἐντονώτερον τοῦ
 perspicio) διαγιγνώσκω. castra
 στρατοπεδεύω. hāc habītā ora-
 tione τούτου τοῦ λόγου γενομέ-
 νου, μετὰ τοὺς λόγους τούτους.
 hic, haec, hoc, οὗτος.
 hōdīē, ἐπιρρ. (ἐκ τοῦ hō [ἀρχαία
 ἀφαιρ. ἀντὶ τοῦ hōc] καὶ die),
 κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, σήμερον.
 honos, ōris, ἄ. ἡ (ἐκ τοῦ ἀξιώμα-
 τος) τιμή. honores ἀρχαί, ἀξιώ-
 ματα 83,5. Ἴδ. καὶ aetas.
 hortātū (ἀφαιρ. τοῦ hortātus) + γεν.
 προτροπῇ, παροτρύνει τινός.
 hortor, 1. ἀποθ. συμβουλεύω, πα-
 ροτρύνω, προτρέπω.
 hospes, hospītis, ἄ. ξένος, ξενίζων.
 hospitium, ἦ, οὐ. ὁ ἐκ φιλοξενίας
 σύνδεσμος, ξενία.
 hostis, is, ἄ. ὁ πολέμιος, ὁ ἐχθρός.

I

iācio (πρόφ. jacio), iēcī, iactum,
 3. βάλλω, ῥίπτω.

iacto (πρόφ. jacto), 1. (θαμιστ. τοῦ
 iacio=ostendo). gratiam digni-
 tatemque, καυχῶμαι ἐπὶ τῇ δη-
 μοτικότητι καὶ τῷ ἀξιώματί (μου),
 προβάλλω (ἐπιδεικτικῶς) τὴν δη-
 μοτικότητα καὶ τὸ ἀξίωμά (μου).

iam (πρόφ. jam), ἐπιρρ. ἤδη.

ibi, ἐπιρρ. αὐτοῦ, ἐκεῖ.

īdem, eādem, īdem, ὁ αὐτός.

idonēus, κατάλληλος.

ignis, is, ἄ. πῦρ.

ignominīa, ae, ἀτιμία, ὄνειδος.

ille, illa, illud, ἐκεῖνος.

illic, ἐπιρρ. ἐκεῖ.

illīus, γεν. τῆς ἀντων. ille.

immīsi, ἰδ. immitto.

immissus, ἰδ. immitto.

im-mitto 3. ῥίπτω ἐναντίον, ἔξα-
 ποστέλλω) 101,2. 101,4. 2) βάλλω,
 ῥίπτω. immissa tela τὰ ῥι-
 πτόμενα (ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ) ἀκόν-
 τια, αἱ ἐχθρικά ἐκσφενδονήσεις
 (ἐκσφενδονίσεις) τῶν ἀκοντίων.

impeditus (μετ. τοῦ impedio [=
 ἐμποδίζω] ἐκ τοῦ in καὶ pes
 πούς, πρβλ. ἐμ-ποδών), ἄβατος,
 δύσκολος (=difficilis).

imperātor, ōris, ἄ. στρατηγός (κυ-
 ρίως: ὁ νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος
 στρατηγός).

imperatorius, στρατηγικός.

imperium, ἦ, οὐ. ἀρχή (=ius
 imperandi) 82,3. πρόσταγμα, κέ-
 λευσμα, διαταγή 95,2.

im-petro, 1. διατάσσω, παραγγέλλω.

impetratus, ἰδ. impetro.

im-petro (in-petro), 1. ἐπιτυ-
 χάνω, κατορθώνω.

- imp̄etus, ūs, ἄ. (προβλ. τὸ δωρικὸν ἔμ-**πετ**-εἶν [ἐμπίπτω] καὶ προ-**πετ**-ῆς). ἐφοδος, ἐφόρομησις, ἐπίπλους.
 im̄pl̄do, 1. fidem (μεθ. ὑποτ. κατὰ παράλειψιν τοῦ ut) ἐπικαλοῦμαι τὸ ἀξιόπιστόν τινος, ζητῶ νὰ τηρήσῃ τις τὸν λόγον του (ᾄπωζ...)
 im̄-r̄do, 3. εἰσβιβάζω, φορτώνω.
 im̄pos̄itus, ἰδ. im̄pono.
 im̄-pr̄imis (καὶ in pr̄imis) ἐπίρο. ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ, πρὸ πάντων.
 in, πρόθ. I. 1) μετ' ἀφαιρ. ἐν, — ὡς πρὸς, ὅσον ἀφορᾷ (εἰς) 84, 3. ἔξ αἰτίας, ἔνεκα 85, 3. 2) μετ' αἰτ. εἰς κατὰ + γεν. 86, 3. II. χρονικῶς: 94, 3. 103, 3. in itineribus ἰδ. iter. ἐνδοτικῶς): in labore καίπερ τοῦ μόχθου ὄντος ὁμοίου 82, 4.
 in-c̄do, 3. εἰσχωρῶ, ἐπιτρέχω.
 incend̄ium, ἴι, οὐ. πυρπόλησις. res quae sunt ad incendia ὕλαι αἱ ὁποῖαι εἶναι (χρησιμεύουσι) πρὸς ἐμπρησμούς, ὕλαι εὐφλεκτοί.
 in-cendo (in καὶ cand[e]o), ndi, nsum, 3. πυρπολῶ, καίω 101, 2 ἔξάπτω 92, 4.
 incessi, ἰδ. incedo.
 incitat̄io, ὄnis, (παρόρμησις). incitatio animi παρακίνησις τῆς ψυχῆς, ἐνθουσιασμός
 incitatus, ἰδ. incito.
 in-c̄ito, 1. (ἐλαύνω τι), παρορμῶ, προτρέπω, «ἐπαίρω, παροξύνω τινὰ ἐπὶ τι» 92, 4. incitatio fugā τεθέντες εἰς ταχεῖαν κίνησιν διὰ τῆς φυγῆς, δρομέως φυγόντες, ἐν κατεσπευσμένῃ φυγῇ.
 incogn̄itus, ἄγνωστος.
 incredib̄ilis, e, ἀπίστευτος.
 ind̄e, ἐπίρο. ἐκεῖθεν. [ως.
 industr̄ie, ἐπίρο. κρατερῶς, γενναί-
 in-ēo, in̄i, in̄itum, in̄ire. 4. (εἰσ-
 ἔρχομαι). in eo consilium λαμβάνω ἀπόφασιν.
 inermis, e, (in καὶ arma), ἄοπλος.
 infer̄ior, ἄ. καὶ θ. infer̄ius, οὐ. (συγκρ. τοῦ infer̄us ὁ κάτω), κατώτερος, ὑποδεέστερος (**ἀριθμητικῶς**).
 infestus, (ἐχθρικός) ἐπιθετικός, ἔτοιμος πρὸς ἐπίθεσιν, ἔτοιμοπόλεμος.
 in̄firmus καὶ īnus (ὑπερθ. τοῦ inf̄erus) κατώτατος.
 in-fringo (in καὶ frango), fr̄ēgi, fractum, 3. συντριβῶ, θραύω, (ματαιώνω).
 inimicit̄ia, ae, ἔχθρα.
 inim̄icus (in-amicus), ἐχθρός, πολέμιος.
 in̄iquus (in-aequus ἄν-ισος), ἄνισος. Ἰδ. dimico καὶ subicio.
 in̄it̄io, ἐπίρο. κατ' ἀρχήν, κατ' ἀρχάς.
 in̄it̄ium, ἴι, οὐσ. ἀρχή.
 in̄itus, ἰδ. in eo.
 iniuss̄i (πρόφερε injuss̄i κυρίως ἀφαιρ. τοῦ iniussus), ἄνευ διαταγῆς, «δίχα παραγγέλματος».
 innatus, (μτχ. τοῦ in-nascor, innatus sum, innasci, 3. ἀποθ. ἐμφύομαι), ἔμφυτος, ἐμπεφυκῶς.
 inopia, ae, ἔνδεια.
 inquit, ὁ. ἔλλειπτ., λέγει, εἶπε.
 insigne, is, οὐ. διακριτικὸν σημεῖον, γνώρισμα. Πληθ. insignia, ūm, τὰ διακριτικὰ σημεῖα (σύβολα) τῆς ἀρχῆς.

- insolītus, ἀήθης, ἀσυνήθης. insolītus ad laborem ἀνάσκητος εἰς τὸν μόχθον (κόπον).
 in-stītiō (in καὶ stātīō), ūi, ūtum, 3. σχηματίζω 93,5. ποιῶ (τι νέον), ἀρχίζω, κάμνω. institutum est εἶθισται, καθιερώθη, εἶναι πατροπαράδοτον 92,5.
 institūtum, i, οὐ. ἔθος, σύστημα.
 in-sto, instīti, —, instāre, 1. ἐπίκειμαι. insto acrius σφοδρότερον ἐπίκειμαι. (ἐπιτίθειμαι).
 instructus (μτχ. τοῦ instruo). scaphae instructae πλοιάρια ἐξηρτυμένα (ἐφωδιασμένα διὰ τῶν πρὸς τὸν πλοῦν ἀπαραιτήτων).
 in-strūo, xi, ctum, 3. (ἐξαορύω).
 instruo aciem παρατάσσω τὸν στρατὸν 88,1.
 instruxi, id. instruo.
 insūla, ae, νῆσος.
 intēger, gra, grum (ἀκέρατος), ἀνεξασθνήντος, δηλ. μετὰ πλήρων δυνάμ., ἀχρησιμοποίητος, ἐφεδρικός.
 inter, πρόθ. μετ' αἰτ. μεταξύ inter se πρὸς ἀλλήλους (μεταξύ των).
 inter-cēdo, 3. παρεμπίπτω.
 inter-ēo, ūi, ūtum, īre, 4. ἀπόλλυμαι, (χάνομαι).
 interficiendus, id. inrerficio.
 inter-fīciō (inter καὶ fācio), fēci, fectum, 3. φονεύω.
 interfūi, interfuissem, id. intersum.
 inter-īciō (πρόφερε interjicio), iēcī, iectum, 3. παρεβάλλω.
 interīi, id. intereo.
 intermissus, id. intermitto.

- inter-mitto, 3. (καταλείπω, ἀφίνω, διάστημα χρόνου). spatio temporis intermisso διαστήματος χρόνου (=χρονικοῦ) παρεμβληθέντος (μεσολαβήσαντος). 2) (ἀφίνω τι ἐπὶ τινα χρόνον). non intermitto iter δὲν διακόπτω τὴν πορείαν.
 inter-sum, (ἐν μέσφ εἶμαι). bello (δοτ.), proeliis (δοτ.) παρευρίσκομαι, λαμβάνω μέρος εἰς τὸν πόλεμον, εἰς τὰς μάχας.
 intrā, πρόθ. μετ' αἰτ. ἐντός.
 invicem, id. vicis.
 ipse, ipsa, ipsum, αὐτός.
 is, ea, id (γεν. eius, δοτ. ei), οὗτος.
 isdem, ἀντι isdem, id. idem.
 ita, ἐπίρρ. οὕτω, οὕτως.
 itaque (=et ita καὶ οὕτω), ὅθεν.
 item, ἐπίρρ. ὡσαύτως.
 itemque=et item.
 itineribus, δοτ. ἀφαιρ. πλ. τοῦ iter.
 itinēris, γεν. ἐνική τοῦ iter.
 iter (ἀντι [it[īn]er), γεν. itinēris, οὐ. ὁδός, πορεία, ὁδοιοργία. semper sum in itineribus πάντοτε διατελῶ ἐν πορείαις, πάντοτε διατελῶ πορευόμενος.
 iūbēo (πρόφερε jubeo), iussi, iussum, 2. διατάσσω, παραγγέλω.
 iudicandus, id. iudico.
 iudīco (πρόφερε iudīco), 1. ἐκφέρω γνώμην 83,4.—2) νομίζω, κρίνω 85,2. 99,3.
 iūgum, i, οὐ. (πρόφερε jugum), ζυγός, (ῥάχης) ὄφρυς ὄρους.
 iūnior (πρόφ. junior, συγκρ. τοῦ iuvenis—νέος) νεώτερος, στρατεύσιμος (ἡλικίας 17—46 ἐτῶν)

iūro (προφ. juro), 1. ὀρκίζομαι.
iurandi causā τοῦ ὀμῶσαι ἐνε-
κα, ἵνα ὀμῶσῃ τὸν ὄρκον τοῦ
στρατιώτου).

L

labor, ὄρις, ἄ. μόχθος, κακουχία.
laetitīa, ae, ἀγαλλίασις, χαρά.

lassitūdo, dīnis, κάματος, σωμα-
τική ἐξάντλησις.

latīus, ἐπίρρ. συγκρ. (τὸ θετ. late
εὐρέως), εὐρύτερον.

latus, latēris, οὐ. πλευρά. latus
apertum (ἢ ἀκάλυπτος τ.ξ. ἢ δε-
ξιὰ πλευρά) ἢ ἀπροφύλακτος τοῦ
στρατοῦ πλευρά, ἣτις ἔχει ἀνάγκην
πλαγιοφυλακῆς, εἴτε εἶναι ἢ δεξιὰ
(86,3. 93,4) εἴτε εἶναι ἢ ἀριστερά.

laudo, 1. (ἐπαινῶ). hoc laudans
τοῦτο ἐπιδιοκίμαζων, (**λίαν εὐχα-
ριστημένος μ' αὐτό**).

laus, laudis, ἐπαινος, ἐγκώμιον.

legatīo, ōnis, πρεσβεία, ἀποστολή.

legātus, i, ἄ. πρεσβευτής 90,2.97.5.

2) ὑποστράτηγος, ὕπαρχος 101,7.

legō, ōnis, λεγῶν (ὁ καὶ ἡ).

lenitas, ātis, ἡπιότης, πραότης.

lenius, ἐπίρρ. συγκρ. (τὸ θετ. le-
viter κούφως), ἐλαφρότερον,
μετὰ μικροτέρας φορᾶς.

liberaliter (ἐπίρρ. [κατὰ τρόπον
ἀνδρῶς ἐλευθέρου], φιλικῶς, φι-
λοφρόνως, μετ' εὐπροσηγορίας.

liberandus, id. libero.

liberius, ἐπίρρ. συγκρ. (τὸ θετ.

libere ἐλευθέρως, liber, liberā,
liberum) ἐλευθέρως, ἐλευθερ(ι)ώ-
τερον (φιλικῶς πως).

libero, 1. ἀπολύω, ἀθρῶ.

libertas, ātis, ἐλευθερία.

licet, licuit (καὶ licitum est),

2. ἔξεστιν, εἶναι δυνατόν.

licuit, id. licet.

locus, i, ἄ. τόπος (Πληθ. loca, οὐ.).

locutus, id. loquor.

longe, ἐπίρρ. μακράν.

longior, ἄ. καὶ θ. -ius, οὐ. (γεν.
iōris) συγκρ. τοῦ longus, ὁ ἰδέ.

longius, ἐπίρρ. συγκρ. (τὸ θετ.
longe μακράν), μακρότερον.

longus, μακρός, πολὺ ἀπέχων,
μακρινός (=longinquus).

loquor, locutus sum, loqui, 3.
ἀποθ. λέγω, ὁμιλῶ.

luce, ἀφαιρ. τοῦ lux.

lux, lucis, φῶς. primā luce ἄμα
τῷ πρώτῳ φωτί, (**τὰ ξημερῶμα-
τα**), ἄμα τῇ ἡμέρᾳ.

luxuria, ae, τρυφή, πολυτέλεια
(αἰτ. -am καὶ κατὰ τὴν ε' κλ. -em).

M

magis, ἐπίρρ. συγκρ. μᾶλλον. ma-
gis—quam μᾶλλον—ἢ. Ὑπερθ.
maxime μάλιστα.

magnitudo, dīnis, (μέγεθος). mag-
nitude venti τὸ μέγεθος (ἢ σφο-
δρότης) τοῦ ἀνέμου.

magnopere ἢ (magno opere),
ἐπίρρ. μεγάλως.

magnus, μέγας (συγκρ. maior, ἄ. καὶ
θ., maius οὐ., ὑπερθ. maximus).

maior, id. magnus.

manipularis, is, ἄ. (ὁ ἄπλοῦς
στρατιώτης), ὁ τῆς αὐτῆς σπεί-

ρας στρατιώτης, ὁ συστρατιώτης.
 manus, ūs, (τοβλ. **μά-ρη** = χεῖρ.
 ὄθεν εὐ-μαρής), χεῖρ. usu manū-
 que διὰ τῆς (πολεμικῆς) ἐμπει-
 ρίας καὶ τῆς ἰσχύος.
 mare, is, οὐ. θάλασσα.
 maximus, ἰδ. magnus.
 mediū, (μεθ-ἰος, μέσσοσ, μέσοσ),
 μέσοσ. media acies ἡ μέση παρά-
 ταξις, τὸ κέντρον τῆς παρατάξεωσ.
 mensis, is, ἄ. (ἰων. μεῖς [μενς]), μῆν.
 mentio, ōnis, μνεία.
 meritor, ritus sum, 2. ἀποθ. (εἶμαι
 ἄξιός τινος, προβλ. μείρ-ομαι), ὤ-
 φελῶ, εὐεργετῶ. optime de ali-
 quo meritus παρασχών τινι με-
 γίστας (πολεμικὰς) ὑπηρεσίας.
 meridies, eī, ἄ. (ἐκ τοῦ medius
 dies), μεσημβρία.
 meritus, ἰδ. mereor.
 metus, ūs, ἄ. φόβος.
 meus, ἐμός, ἰδικός μου.
 miles, litis, ἄ. στρατιώτης.
 militaris, e, στρατιωτικός.
 mille, οὐ. ἄκλ. ἐν τῶ ἐν. ἀριθ. χίλιοι.
 2) Οὐσ. (μετὰ γεν.) ἡ χιλιάς. mille
 equitum χιλιάς ἱππέων, χίλιοι ἱπ-
 πεῖς. Πληθ. milia (γεν. milium).
 minimus, ἰδ. parvus.
 minor, ἄ. καὶ θ. minus, οὐ. (γεν. ōnis
 Συγκρ. τοῦ parvus), μικρότερος.
 miser, era, erum, τλήμων, ταλαί-
 πωρος, ἐνδεής, **δυστυχημένος**.
 miserimus, ὑπερθ. τοῦ miser.
 missi, ἰδ. mitto.
 missus, ἰδ. mitto.
 mittendus, γερονδὶβον τοῦ mitto.
 mitto, mīsi, missum, 3. πέμπω, οί-

πω (=iacio) 94, 1. 93, 2. ἀπορρί-
 πτω, ἀποβάλλω (=abicio) 95, 4.
 modus, i, ἄ. τρόπος. quem ad mo-
 dum ἢ (quemadmodum) τίνα
 τρόπον, τίνι τρόπῳ, πῶσ.
 mōnēo, nūi, nītum, 2. (μετ' αἰτ. +
 ἀπρο.) ὑπενθυμίζω, ὑπομνησκῶ.
 mons, montis, ἄ. ὄρος.
 monūi, ἰδ. moneo.
 morior, mortuus sum, mōri, 3.
 ἀποθ. ἀποθνήσκω.
 moror, 1. ἀποθ. (διατριβῶ), ἐπι-
 βραδύνω, ἀναβάλλω, κωλύω.
 mors, mortis, θάνατος.
 mortuus, (ἰδ. morior), νεκρός.
 mos, mōris, ἄ. ἔθος.
 motus, ἰδ. moveo.
 mōnēo, ōnī, ōtum, 2. κινῶ. cas-
 tra μετακινῶ τὸ στρατόπεδον,
 μεταστρατοπεδεύω, «ἀνίστημι τὸ
 στρατόπεδον». moveo me loco ἢ
 moveor loco (ἀφαιρ. = (ex loco)
 μετακινουμαι. motus loco (ἀ-
 φαιρ.) ἐκτοπισθεῖς.
 multitudo, īnis, πληθύς, πλῆθος.
 multo, 1. aliquem pecuniā ζημιῶ
 τίνα ἀργυρίῳ (χρηματικῶς), ἐπι-
 βάλλω τινὶ χρηματικὸν πρόστιμον.
 multo, ἐπίρ. πολλῶ 95, 2. πολὺ 10, 7.
 multum, ἐπίρρ. πολύ. Συγκρ. plus
 πλέον. Ὑπερθ. plurimum πλεῖ-
 στον.
 multus, πολός, πολυάριθμος. Συγκρ.
 τοῦ multi (πολλοί) εἶναι plures.
 ἄ. καὶ θ., plura, οὐ. πλείονες (γεν.
 πλ. plurum), καὶ ὑπερθ. plurimi
 πλεῖστοι. 2) οὐσ. 87, 3, 96, 1. 99, 3,
 munio. īnī, ītum, 4. (ὄχρῳ).

προφυλάττω, προασπίζω 88,6.
munītio, ὄπισ, θ. πρόχωμα.
mūto, 1. μεταβάλλω, ἀλλάσσω.

N

nactus, ἰδ. nanciscor.
nam, σύνδ., διότι.
namque, σύνδ. (πρὸ φων. πάντοτε),
διότι. namque etiam «καὶ γὰρ
καί», καὶ λοιπόν, καὶ πράγματι.
nanciscor, nactus sum, nancisci,
3. ἀποθ. (λαγχάνω). εὕρισκω 96,3.
occasionem τυγχάνω εὐκαιρίας.
secundum ventum τυγχάνω ἀ-
νέμου οὐρίου.
nascor, nātus sum, nasci, 3. ἀ-
ποθ. γεννῶμαι.
naturalīter, ἐπίρρ. φύσει, κατὰ φύσιν.
navicūla, ae, (ὑποκοριστ. τοῦ na-
vis), λεμβίσκος, πλοίαριον.
navīgo, 1. πλέω, ad navigandum
πρὸς θαλασσοπλοΐαν, πρὸς πλοῦν.
navis, is, θ. ναῦς. navis frumenta-
ria ναῦς σιταγωγός. navis ope-
raria ἢ φορτ(ηγ)ίς ναῦς, «ὄλκας»,
«πλοῖον στρογγύλον».
1 nē, (ἐπίρρ.). 2) σύνδ. ἵνα μὴ. ne
quī (=quīs) ἵνα μὴ τις 98,2.
2-nē, μόρ. ἐγκλιτ. εἰ... ἄν...
nec, καὶ ὄχι. Ἰδ. neque.
necessariū, ἀναγκαῖον. Οὐσ. ne-
cessariī, ōrum, ἄ. οἱ φίλοι, οἱ
συγγενεῖς 82,5.
necesse, (ἄκλ. [ἐκ τοῦ nē καὶ ἔξ οὐσ.
ἀπὸ τοῦ ὁ. cedo]=καμμία ὑπεκ-
φυγή). necesse est ἀνάγκη εἶναι.
neco, 1. (ἐκ τοῦ nec, φόνος, πρβλ.

nēc-υς, νεκ-ρός), φονεύω, θανατῶ,
negotiātor, ὄρις, ἄ. μεγάλεμπορος,
τραπεζίτης (κυρ. ἐν ταῖς ἐπαρχίαις).
negotiōr, 1. ἀποθ. ἐμπορεύομαι,
ἔχω ἐμπορικὰς ὑποθέσεις.
negōtīum, ἴι, οὐ. (nec καὶ ōtium
ὄχι ἀργία, ἀπασχόλησις), ἔργον
97,1. ὑπόθεσις, ζήτημα 82,3.
nēmo (ἐκ τοῦ nē-hēmo [=homo]).
γεν. nullīus (ἀντὶ nemīnis), δοτ.
nemīni, αἰτ. nemīnem, ἀφ. nul-
lo, οὐδεις (μόνον καθ' ἑνικ. ἀριθ.)
Τὸ οὐδ. εἶναι nihil, ὁ ἰδῆ.
neque ἢ nec, σύνδ. οὔτε, μήτε,
καὶ δέν, χωρὶς νά. neque um-
quam οὐδέποτε, μηδέποτε.
neu ἢ neve, σύνδ. μηδέ, μηδὲ νά,
καὶ νά μή, χωρὶς νά.
neve, ἰδ. neu.
nihil, (γεν. nullīus rei, δοτ. nulli rei,
ἀφαιρ. nullā re) οὐδέν. Ἰδ. nemo.
nimīus, ὑπερβολικός, παρὰ πολὺ
μεγάλος.
nīsi σύνδ. εἰμή, νὰ μὴ (=si non).
noctū, ἐπίρρ. νύκτωρ, διὰ νυκτός.
nocturnus, νυκτερινός.
polī, β' ἐν. προστακτ. τοῦ ὁ. polo.
pōlo (ἐκ τοῦ nē - vōlo δὲν θέλω).
polūi, nolle, δὲν θέλω. polī exis-
timare (=ne existimavēris) μὴ
νόμιζε, μὴ νομίσης.
nomen, mīnis, οὐ. ὄνομα.
non, οὐ, οὐκ, ὄχι, δὲν (ἐκ τῆς ἀρχαῖ-
κῆς λέξεως noenum=ne unum).
nōnus, ἔνατος.
noster, nostra, nostrum, ἡμέτερος
(ιδιός μας). Πληθ. οὐσ. nostri,
ōrum, ἄ. οἱ ἡμέτεροι.

notitiā, ae, γνωριμία.

novem, ἑννέα.

novus, νέος.

nox, noctis, νύξ. nocte κατὰ τὴν
νύκτα.

nullus, οὐδείς, (γεν. nullius). non
nulli καὶ nonnulli τινές, μερικοί.

numerus, i, ἀρ. ἀριθμός. servorum
numero (ἀφαιρ.) ἐν δούλων τάξει.

quo in numero ἐν ᾧ ἀριθμῷ
(ἀντι quorum in numero ὧν ἐν
τῷ ἀριθμῷ).

nunc, ἐπίρρ. νῦν, τώρα.

nuntius, ii, ἀ. (ἐκ τοῦ novus καὶ
venire), ἄγγελος 102,6. 102,7.

ἄγγελία, εἴδησις 101,3. 101,4.

Ο

ob, πρόθ. μετ' αἰτ. ἔνεκα, διὰ+αἰτ.
obiecēram, id. obicio.

obiectus (μτχ. τοῦ obicio), ἔναντι
κείμενος, προκείμενος.

ob-icio (πρόφερε obicio), iēcī,
iectum, 3. (προβάλλω) ἀντιτάσσω

88,6. μέφομαι τινί τι, κατακρί-
νω τινὰ διὰ τι, ψέγω 96,2.

occasō, dnis, εὐκαιρία.

oc-culto, 1. ἀποκρύπτω.

oc-cūpo, 1. καταλαμβάνω, γίνομαι
κύριος 104, 1. ἀπασχολῶ, περισπῶ

(πάντοτε ἐν τῇ παθ. μτχ.) 97,1.

oc-curro, occurrī, καὶ occucurrī,

occursum, 3. (ἄνευ ἔχθρ. διαθέ-
σεως) alicui ὑπαντῶ τινι, ἔρχομαι

εἰς συνάντησίν τινος 98,3.—(μετ'
ἔχθρ. διαθέσεως) σπεύδω (πρὸς συ-
νάντησιν τοῦ ἔχθροῦ) 92,3. 97,3.

octāvus, ὄγδοος.

octoginta, ὀγδοήκοντα.

officiūm, ii, (ἐκ τοῦ ori-faciūm=
[ops ἢ opus+facere]), οὐ. καθή-
κον, ἐντολή 103,4. Πληθ. ὑπουρ-
γίαι, ἐνδείξεις εὐνοίας (εὐμενείας),
ἐκδουλεύσεις, εὐεργεσίαι 90,1.

omnis, e, πᾶς. 2) οὐσ. 82,2. 82,5.

83,5. 86,1. 87,7. 92,3. 96,2. 98,2.

operariūm (ἐκ τοῦ opus, ἔρις, οὐ.
φορτίον), φορηγικός, φορηγός.

opēra, ae, (ἔργασία), ἐνεργὸν μέ-
ρος, βοήθεια 83,3. ὑπηρεσία 91,2.

opere, ἀφαιρ. τοῦ opus.

opibus, id. ops.

opinio, dnis, γνώμη, «ὑπόληψις»,
προσδοκία 99,4. καλή ἰδέα, γνώ-
μη, φήμη, δόξα 82,2.

oporteretne (δύο λέξεις: oportet-
ret [id. oportet] καὶ τὸ ἐγκλιτ. nē).

oportet, tūit, 2. (ὁ. ἀπόσωπον),
πρέπει, εἶναι ἀνάγκη, ἐπιτρέπεται.

oportunissime, ἐπίρρ. (ὑπερθ. τοῦ
oportune), ἐν χρόνῳ λίαν εὐθέτω.

oppidum, i, οὐ. πόλις.

op-pōno, 3. ἀντιπαρατάσσω.

opposui, id. oppono.

op-pugno (ob-pugno), 1. castra
«κατὰ κράτος αἰρῶ», κυριεύω
βία τὸ στρατόπεδον 95,1.

[ops], opis, ἰδία πληθ. opes αἰ
(στρατ.) δυνάμεις.

optime, ἐπίρρ. id. bene.

opus, opēris, οὐ. (ἔργον), ὀχυρώ-
σεως ἔργον 97,2. 97,4.

ordo, ordīnis, ἀ. τάξις. ordo se-
natorius ἢ συγκλητικὴ τάξις
83,3. 97,5. τάξις (στρατιωτῶν)

92,2.93,2. στοῖχος, στίχος 101,2.
 λόχος (=centuria) 104,3.
 orīor, ortus sum, orīri, 4. ἀποθ.
 (ἀνατέλλω, φύομαι). inītiūm vī-
 cētoriae orītur ἀρχὴ τῆς νίκης γί-
 νεται (προέρχεται).
 orīrētur, πρτ. ὑποτ. ἰδ. orior.
 os, oris, οὐ. (στόμα) πρόσωπον.
 ostendo (obs=ob καὶ tendo), os-
 tendī, ostentātum, 3. δεικνύω.
 ostento, 1. (θαμιστ. τοῦ ostendo),
 ἐπιδεικνύω (προβάλλω).

Ρ

raene, ἐπίρρ. σχεδόν.
 palam, ἐπίρρ. ἀναφανδόν (ἀντίθ.
 clam).
 palma, ae, παλάμη, χεῖρ. Ἰδ. pando.
 pando, pandī, passum καὶ pan-
 sum, 3. (πετάνυμι). passis pal-
 mis μετὰ χειρῶν ἐκτεταμένων
 (πρὸς ἰκεσίαν ἢ παράδοσιν).
 pār, pārīs, ἴσος, ὅμοιος. par atque
 antea ὁ αὐτὸς καὶ πρότερον, ὁ αὐ-
 τὸς ἢ πρότερον, ὁ αὐτὸς ὡς πρότ.
 parātus, (ἔτοιμος) animo (ἀφαιρ.)
 paratus πρόθυμος.
 parēo, rīi, —, 2. (μετὰ δοτ.) ὑπα-
 κούω, πείθομαι.
 pārīo, perērī, partum, 3. (γεν-
 νῶ). victoriam κτῶμαι (ἀποκτῶ
 κερδίζω) τὴν νίκην.
 parīi, ἰδ. pareo.
 pars, partīs, μέρος. multis parti-
 bus (=multo πολλῶ), κατὰ πολὺ.
 particeps (ἐκ τοῦ pars καὶ capio),
 γεν. partīcipis, μέτοχος, κοινωνός.
 partīcīpes, πληθ. τοῦ particeps.

partim—partim, ἐπίρρ. ἐν μέρει
 μὲν—ἐν μέρει δέ, τὸ μὲν—τὸ δέ.
 partior, partītus sum, īri, 4.
 ἀποθ. διανέμομαι, διανέμω.
 partus, ἰδ. pario.
 parvulus (ὑποκοριστικὸν τοῦ par-
 vus), λίαν μικρός.
 parvus, «παῦρος», μικρός, ὀλίγος.
 Συγκρ. minor ἄ. καὶ θ., minus
 οὐ., καὶ ὑπερθ. minīmus, ἃ ἰδέ.
 passus, ūs, ἄ. βῆμα (ἐν βῆμα=
 5 πόδας, δηλ. 1μ,48. Ἐπομένως
 milia passuum=1 ὥμαϊκὸν μί-
 λιον. τ.ξ. περὶ τὸ 1 1/2 χιλμ.) mi-
 lia passuum VI=6 χιλιάδ.(ὥμ.)
 βημάτων, (περίπου 9 χιλμτ.).
 passus, ἰδ. pando(98,2)καὶ patiens.
 pater, patris, ἄ. πατήρ.
 pateretur, ἰδ. patior.
 patior, passus sum, pāti, 3. ὑπο-
 μένω, ἀνέχομαι. patiens, πtis,
 καρτερικός.
 patientissimus, ἰδ. patiens.
 páucus, πρβλ. παῦρος, μικρός,
 ὀλιγοστός, (κυρίως ἐν τῷ πληθ.),
 ὀλίγοι. 2) οὐσ. οἱ ὀλίγοι 97,5.
 ὀλίγα τινά, ὀλίγαι λέξεις 98,2.
 paulātim, ἐπίρρ.(χρον.)κατὰ μικρόν.
 paulo, ἐπιρρηματ. ἀφαιρ. πρὸ
 συγκριτικῶν μικρῶ, ὀλίγον.
 pax, pacis, εἰρήνη.
 pecunīa, ae, χρῆμα, χρήματα.
 pello, pēpulī, pulsum, 3. (ὠθῶ).
 exercitum ἀπωθῶ (τρέπω εἰς φυ-
 γήν) τὸν στρατὸν (=fugo, vincō).
 per, προθ. μετ' αἰτ. διὰ+γεν. Δηλοῖ
 τὸ ὄργανον: τῇ βοηθείᾳ, διὰ+γεν.
 (ὄργανον ἐπὶ προσώπων) 90,1.

- 100,2. 101,3. 103,2. —διὰ+γεν. (τὸ μεσον ἢ τὸ ὄργανον ἐπὶ πραγμάτων) 82,5 ἔνεκα, διὰ+αἰτ. (=propter) 87,4. —χρονικῶς: κατὰ+αἰτ. ἐν τῇ παρελεύσει 84,5.
- per-cīrīo (per-cārio), cēri, certum, 3. (καταλαμβάνω). percipio usum ἀποκτῶ (παρασκευάζω ἐμαντῶ) ἐμπειρίαν, γίνομαι ἐμπειρος.
- per-dūco, 3. (προσάγω). παρατείνω, ἐπιμηκύνω.
- perductus, ἰδ. perduco.
- perexigūsus λίαν ὀλίγος, λίαν μικρός.
- perfectus, ἰδ. perficio.
- perfēro, 3. διαδίδω, ἀγγέλω. fama perfetur φήμη διαδίδεται, (φθάνει), λόγος θρυλεῖται.
- per-ficīo (per-fācio), fēcī, factum, 3. συντελῶ.
- per-fūgio, 3. καταφεύγω.
- periculūm, ἰ, οὐ. κίνδυνος (ποινῆ) 83,4. magno eorum capitis periculo (δοτ.) est εἶναι πρὸς μέγαν τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κίνδυνον (παίζουσι μὲ τὴν ζωὴν των).
- perītus, ἐμπειρος, πολῦπειρος.
- pernicītās, ātis, εὐκνησία.
- perpetūus, ἀδιάλειπτος, συνεχής.
- perpetuum tempus πᾶς ὁ χρόνος.
- per-sēquor, 3. ἀποθ. καταδιώκω. inimicitias καταδιώκω τὰς ἐχθρας, ἐκδικοῦμαι τοὺς ἐχθρούς μου.
- perspectus, (μτχ. τοῦ perspicīo, spexī, spectum, 3. διορῶ). ἰδ. habeo.
- per-suādēo, suāsī, suāsum, 2. (μετὰ δοτ.) πείθω τινά, προτρέπω.
- persuāsī, ἰδ. persuadeo.
- per-terrēo, 2. καταφρονῶ, καταπτοῶ. perterritus animo (ἀφ.) ἀποτεταροημένος, ἀπολέσας τὸ ἠθικόν, ἄνευ ἠθικοῦ (ἐν ἠθικῇ ὦν καταπτώσει).
- per-tīnēo (per-tēneo), tinīi, —, 2. διήκω, ἐκτείνομαι, γειννιάζω.
- per-turbo, 1. καταθορυβῶ.
- per-vēnīo, 4. ἀφικνοῦμαι, φθάνω.
- pestilentīa, ae, (ὁ νοσηρὸς ἀήρ). pestilentia autumnī τὸ νοσηρὸν (τὸ βαρὺ) τοῦ φθινοπώρου κλίμα.
- petissem (=petivissem), ἰδ. peto.
- petīvi, ἰδ. peto,
- petō (πρὸβλ. πέ-τομαι), petīvi καὶ petīi, petītum, 3. ζητῶ, ἀπαιτῶ 82,4. pacem ἐπιζητῶ (εὐχομαι) τὴν εἰρήνην. salutem ἐπιζητῶ τὴν σωτηρίαν, προσπαθῶ νὰ καταφύγω εἰς... (=confugio) 93,6.
- pice, ἀφαιρ. τοῦ pīx.
- pīlum, ἰ, οὐ. ὑσσός. ἀκόντιον τῶν Ῥωμαίων ὀπλιτῶν). infestis pīlis (ἀφαιρ.) δι' ἀκοντίων ἐχθρικῶν, μὲ τὰ ἀκόντια προβλημένα.
- pīlus, ἰ, ἀ. (=ordo), λόγος τῶν τριαρίων (τ. ἔ. τῶν πρεσβυτάτων τῶν καὶ μάλιστα ἐμπειροπολέμων τοῦ λεγεῶνος). Ἰδ. duco.
- pīx, pīcis, πίσσα.
- plācet, cūit, —, 2. ἀπροσ. δοκεῖ τινι, νομίζει (εὐρίσκει) τις (ὥς) καλόν.
- planicīes, eī, πεδιάς, πεδίον.
- plerīque, pleraeque, plerāque, γεν. (plurimōrum, -arum, -ōrum), οἱ πολλοί, ἢ πλειονότης.
- plerumque, ἐπίρρ. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.
- plures, ā, (γεν. plurīum), πλείονες.

- pol-licēor, cītus sum, 2. ἀποθ.
 ὑπισχνοῦμαι (**ὑπόσχομαι**).
 pondus, ħris, οὐ. (βάρος) ἀφθονία,
 πλήθος.
 pōno, posūi, positum, 3. τοπο-
 θεῖω, τάσσω.
 porta, ae, πύλη, (στρατοπέδου).
 portus, ūs, ἄ. λιμὴν.
 possem, ποτ. ὑποτ. τοῦ possum.
 possim, ἐνεστ. ὑποτακτ. τοῦ pos-
 sum.
 possum (potis ἢ pote καὶ pot
 [πρβλ. **πόσ-ις** + sum), potūi,
 posse, δύναμαι. potest καθίστα-
 ται δυνατόν 100,4.
 post, ἐπίρο. εἶτα, ἔπειτα. Ἰδ. dies.
 post-ĕā, ἐπίρο. (post + ἀφαιρ. ἐπίρο.
 eā), ὕστερον, κατόπιν, εἰς τὸ μέλλον.
 postĕrus (ὕστερος). 2) Οὐδ. in pos-
 tĕrum (ἐν. *diem* ἡμέραν) εἰς τὴν
 ὕστεραίαν, τὴν ἐπομένην.
 postrĕmo, ἐπίρο. τέλος, ἐνὶ λόγῳ.
 postūlo, 1. aliquem alicuius rei
 κατηγορῶ τινά τινος, (διὰ τι) [κυ-
 ρίως postulo aliquem in quaes-
 tionem ζητῶ τινά εἰς ἀνάκρισιν
 (ἐνώπιον τῶν δικαστῶν)].
 potestas, ātis, εὐκαιρία.
 potior, potītus sum, potīri, 4.
 ἀποθ. γίνομαι κύριος.
 potītus, ἰδ. potior.
 potūi, ἰδ. possum.
 praeceptus, ἰδ. praecipio.
 prae-cīpō (prae-cāpio), cēpi, cep-
 tum, 3. (προλαμβάνω). animo vic-
 toriam διὰ τοῦ νοῦ (ἐν τῇ φαντα-
 σία) προλαμβάνω (προεξοφλῶ) τὴν
 νίκην, ἥδη ἐκ τῶν προτέρων θεωρῶ
 ἑμαυτὸν νικητὴν 87,7. προδια-
 γράφω, διατάσσω ἐκ τῶν προτέ-
 ρων 93,1.
 praeda, ae, λεία, λάφυρα.
 1 praedīco, 1. νημιονεύω, ἀνα-
 φέρω 90,1. ὁμολογῶ 104,1.
 2 prae-dīco, 3. δίδω ἐκ τῶν προ-
 τέρων ἐντολήν, προδιατάσσω, πα-
 ραγγέλλω 92,1.
 pradixĕram, ἰδ. 2 praedīco.
 praedo, ōnis, ἄ. πειρατής, ληστής
 τῆς θαλάσσης.
 praedĕram, praeessem, ἰδ. praesum.
 praefectus, ἰ. ἄ. (ἐπιμελητής). regius
 ὁ ἀρχηγὸς τῶν στρατιωτικῶν δυνά-
 μewn τοῦ βασιλέως «στρατιάρχος».
 praemīum, ἦι, οὐδ. ἀμοιβή. prae-
 mia pecuniae ἀμοιβαὶ χρημί-
 των (ἀμοιβαὶ χρηματικά).
 praerāro, 1. παρασκευάζω (= com-
 pāro) 84,1. praeparātus προπα-
 ρεσκευασμένος 101,4.
 prae-rōno, 3. προϊσθημι, τάσσω
 ὡς διοικητὴν, κάμνω ἀρχηγόν.
 praeposūeram, ἰδ. praerono.
 praesentia, ae, (παρουσία). 2) ὁ
 παρὼν χρόνος. in praesentia ἐν
 τῷ παρόντι, τό γε νῦν.
 praesidūm, ἦι, οὐ. φρουρά, φύλα-
 κες, βοήθεια 88,5. 89,1. 2.93,7.94,
 5.99,4. 101,3. 101,5. ὄχυρὸς τόπος
 κατεχόμενος ὑπὸ φρουρᾶς 83,3.
 praestitisse, ἰδ. praesto.
 prae-sto, stīti, stītum ἢ stātum,
 stāre, 1. (μτχ. μέλλ. praestatūrus),
 (ἵσταμαι ἐμπρός). operam παρέ-
 χω βοήθειαν, λαμβάνω ἐνεργὸν μέ-
 ρος. officium ἐπιτελῶ τὸ καθή-

- κον 85,2. 103,4.
 prae-sum, fūi, esse (μετά δοτ.) διοικῶ, εἶμαι διοικητής.
 praeter-ēā, ἐπίορ. (praeter+ἀφ. ēā), ἐκτὸς τούτου, ἐκτὸς τούτων.
 praetor, dōris, ἄ. (ἐκ τοῦ ῥ. prae-ἐο προπορεύομαι) στρατηγός, πραιτωρ.
 praetoriūm, ἴι, οὐ. ἡ σκηνὴ τοῦ στρατηγοῦ, τὸ στρατήγιον 82,1. ἡ κυριωτέρα θέσις τοῦ στρατοπέδου ἔνθα ἦτο ἡ σκηνὴ τοῦ στρατηγοῦ, στρατήγιον (στρατηγεῖον), «περίστασις στρατηγίου» 94,6.
 praetoriūs, στρατηγικός, τῶν ἀρχόντων 82,5. porta praetoria ἡ (πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἐστραμμένη) πύλη τοῦ στρατοπέδου, πύλη στρατηγίς. 2) Οὐσ. (ἐν. vir) ὁ διατελέσας στρατηγός, ὁ πρόφην στρατηγ. 82,3.
 pressio, pressi, pressum, 3. πιέζω.
 primo, ἐπίορ. κατ' ἀρχάς.
 primum, ἐπίορ. ἀρχήν, ἐν πρώτοις.
 primus, πρῶτος.
 prior, ἄ. καὶ θ. prius, οὐδ. (γεν. dōris), πρότερος.
 pristinus, ὁ πρῖν, ὁ πρότερος.
 pristina opinio ἡ προτέρα ἰδέα.
 prius, ἐπίορ. πρότερον (ἰδ. prior).
 prius quam καὶ priusquam (ἀκόμῃ) πρῖν ἢ.
 privātus (ιδιωτικός). Οὐσ. ὁ ιδιώτης (κυρίως ὁ ἀνευ δημοσίου ἀξιώματος).
 privo, 1. (ἀπο)στερῶ.
 pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. (πρό) ἐν ὀνόματι, χάριν+γεν., λαμβάνων ὑπ' ὄψιν.
 pro-curro, cucurri, cursum, 3. (τρέ-
 χω ἐμπρός), ἐφορμῶ (δρομαίως).
 prodeātis, β' πληθυντ. ὑποτ. τοῦ ῥ. prod-eo, ὁ ἰδέ.
 prod-ēo (pro, prod- καὶ ἐο), ἴι, ἴtum, ἴre, 4. (προβαίνω). animo firmiore μετὰ ψυχῆς θαρραλεωτέρας (θαρραλεώτερον) προχωρῶ.
 proditio, dōnis, προδοσία.
 proditus, ἰδ. prodo.
 pro-do, didi, ditum, 3. προδίδω.
 pro-dūco, 3. (παράγω). prodūco προχωρῶ 100,2. — προσάγομαι, παρακινεῖσθαι 104,3.
 productus, ἰδ. produco.
 proelior, 1. ἀποθ. συνάπτω μάχην, μάχομαι, συμπλέκομαι, πολεμῶ.
 proelium, ἴι, οὐ. συμπλοκή, μάχη.
 proelium equestre μάχη ἵππικῆ, ἵππομαχία.
 profectio, dōnis (ἐκ τοῦ proficiscor) ἀναχώρησις.
 profectus, ἰδ. proficiscor.
 proficiscenti, ἰδ. proficiscor.
 proficiscor, fectus sum, ficisci, 3. ἀποθ. πορεύομαι. — πλέω 101,4.
 profūdi, ἰδ. profundo.
 pro-fundo, fūdi, fūsum, 3. (ἐκ-χέω) με ἐκχέομαι σημηνηδόν, ἐξαπλοῦμαι, ἐξορμῶ.
 pro-gredior (pro-grādior), gressus sum, grēdi, 3. ἀποθ. προβαίνω, προχωρῶ, βαδίζω πρὸς τὰ πρόσω.
 progressus, ἰδ. progredior.
 pro-hibeo (pro καὶ hābeo), hūi, hītum, 2. εἴρω. aliquem aquā (ἀφ.) κωλύω τινὰ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, κωλύω τινὰ ἀπὸ τῆς ὑδρεύσεως.
 proiectus, ἰδ. proicio

pro iċcio (πρόφ. proiċcio, pro-iācio),
iċci, iectum, 3. ἀποροίπτω, ἀπο-
βάλλω 98,1. proiċior, (=proiċio
me) ad terram ῥίπτω ἑμαυτὸν
εἰς τὴν γῆν, ῥίπτομαι πρὸ τῶν
ποδῶν τινος 98,2.

pro-nuntio, 1. (ἐξαγγέλλω), προ-
αναγγέλλω, προδηλῶ 94,3. δια-
βεβαιῶ, λέγω 87,2.

propinquus, (ἐκ τοῦ prope, propin-
quus, πρβλ. long-inquus), πλη-
σιόχωρος 88,5. Οὐσ. πληθ. οἱ συγ-
γενεῖς (κυρίως ἔξ αἵματος) 103,2.

propior, ἂ. καὶ θ., ius, οὐ. (γεν.
-ioris), συγκρ. ἐγγύτερος, πλησι-
έστερος. Ὑπερθ. proximus.

propius, ἐπίρρ. συγκρ. (θετ. pro-
pe, ὑπερθ. proxime), μετ' αἰτ.,
ἐγγύτερον, πλησιέστερον.

pro-rhō, 3. δημοσιεύω (τι ἐπὶ
πίνακος εἰς κοινὴν θέαν).

propositum, i, οὐ. σκοπός, πρόθεσις.

propositum, ἰδ. propono.

proposuissem, ἰδ. propono.

propter, πρόθ. μετ' αἰτ. διὰ + αἰτ.
ἔνεκα

propterea, ἐπίρρ. (propter + αφαιρ.
eā), τούτου ἔνεκα, διὰ ταῦτα pro-
pterea quod διὰ ταῦτα ὅτι, διότι.

prosecutus, ἰδ. prosequor.

pro-sēquor, 3. ἀποθ. ἔλομαι, ἐπα-
κολουθῶ, συνοδεύω.

pro-tectus, ἰδ. protego.

pro-tēgo, χί, ctum, 3. σκεπάζω,
καλύπτω.

protinus, ἐπίρρ. (pro καὶ tēnus),
(παρ)ευθύς, ἀπ' εὐθείας.

provincia, ae, (ἡ πρόσω νικηφό-
ρος πορεία τοῦ στρατοῦ), ἐπαρχία.

roximus, ἰδ. propior.

publicus, δημόσιος, ἰδ. res.

puer, puċri, ἂ. παῖς.

rugna, rugnae, μάχη.

pulsus, ἰδ. pello.

Q

quadraginta, τεσσαράκοντα.

quam, ἐπίρρ. (μετ' ἐπιθ. πόσον πολὺ).

1) πρὸ ὑπερθ. ὅσον τὸ δυνατόν,
ὡς 102,3. 2) μετὰ συγκριτικόν: ἢ
92,3. 95,4. ἰδ. καὶ prius.

quando, ἐπίρρ. ποτέ, **(καμμιά φο-
ρά)**.

quantus, πόσος, ὀπόσος.

quantuscumque, ὅσοσδήποτε (πο-
λύς).

quartus, τέταρτος.

quascumque, ἰδ. quicumque.

-que, ἐγκλιτ. τε, καί, καὶ (ἄλλοι) 95,3.

querens, ἰδ. queror.

quċtor, questus sum, quċti, 3.
ἀποθ. παραπονοῦμαι, μετὰ πα-
ραπόνου λέγω.

qui, quae, quod, ὅς, ὅστις, ὁ ὁποῖος.

qui, (καὶ quis), quae (καὶ qua),
quid καὶ quod (ἐπιθετικῶς), τίς, τί.

quibusdam, ἀφ. πληθ. τοῦ quidam.

quicumque, quaecumque, quod-
cumque, οἰοσδήποτε.

quidam, quaedam, quoddam (ἐ-
πιθετικῶς), τίς, τί.

quidem, σύνδ. γε, βεβαίως.

quidnam, ἰδ. quisnam.

quiētus, (μτχ. τοῦ quiesco ἤσυ-
χάζω), ἤσυχος, ἀκίνητος.

quin, σύνδ. (ἐκ τῆς ἀρχ. ἀφ. qui + nē

μετὰ μίαν ἄρνητικὴν κυρίαν πρό-
τασιν)+ ὑποτακτ., ὄτι. Ἰδ. fallo.
quindĕcim, δέκα πέντε.

quinque, πέντε.

quinguerēmis, is, (κατὰ παράλει-
ψιν τοῦ οὐσ. navis, ἔκ τοῦ quin-
que καὶ remus=κώπη, πληθ.
αἰτ. quingueremis καὶ quingue-
remes), ἡ πεντήρης (ναῦς).

quis, quid? τίς; ποῖος;

quis (καὶ qui), quid, τίς, τί.

quisnam, quidnam (quis καὶ nam).

τίς ποτε, τί λοιπὸν σκοποῦ, τίνα
πότε σκοπόν.

quisquam, quaequam, quidquam
(quicquam) (ἐν ἄρνητ. καὶ ὑπο-
θετικῇ προτάσει), τις.

quisquis, quaequae, quidquid (καὶ
quicquid) (πᾶς) ὅστις, ὅστις δὴ ποτε.

quo, σύνδ. μεθ' ὑποτακτ. (=ut
eō), ἵνα τοσοῦτω 86,2. 98,2.

quod, ὅτι, διότι.

quoniam, σύνδ. (quom=cum καὶ
iam), ἐπειδὴ (λοιπόν), ἐπειδὴ (βε-
βαίως).

quoque, (πιθανῶς ἔκ τοῦ quō καὶ
-que=μετὰ τούτου ἐπίσης), καί,
ἔτι, ἐπίσης. (Τίθεται ἐγκλιτικῶς
μετὰ τὴν τονιζομένην λέξιν).

R

radix, icis, (ρίζα, προβλ. καὶ ῥᾶδ-ῖξ).

Μεταφορικῶς ἐν τῷ πληθ. ἀριθ-
μῷ=ὑπώρχειαι, πρόποδες (ῥρους).

ratio, ōnis, (ῥεορ, ratus sum, rēri,
2. ἀποθ. λογίζομαι), ὑπολογισμός,
μέριμνα, φροντίς 82,5. μέσον 83,5.

τρόπος 85,2. 101,1. 101,4. σύννεσις,
φρόνησις, περίσκεψις 92,4. αἰ-
τία, αἰτιολογία, δικαιολόγησις 86,2.
recens, ntis, νεόδρεπτος, νεωστὶ
κοπεῖς 96,1. 2) οὐσ. ὁ μὴ λαβῶν
εἰσέτι μέρος εἰς τὴν μάχην, ὁ μὴ
κεκμηκώς.

recerisse, ἀπομ. προκμ. τοῦ recipio.
recerissem, receptus, ἰδ. recipio.
re-cipio (re-cāpio), cēpi, ceptum,
3. (ἀναλαμβάνω). ὑπισχυοῦμαι
82,5. recipio me ὑποχωρῶ, ἀπο-
χωρῶ 97,2. 102,1. 102,6. κά-
μνω δεκτόν, ξενίζω 102,7. 103,3.
συνενῶ 82,1.

recūpero, 1. ἔκ τοῦ re-cipero
[=re καὶ capio]), ἀνακτῶμαι,
ἀνακτῶ, κερδίζω ἔκ νέου.

recusatō, ōnis, ἄρνησις.

recūso (re καὶ causa), 1. recūso
nē ἀποκρούω, (δὲν θέλω νά...)

re-dēo, ūi, ūtum, ūre, 4. (ἐπανέ-
ρχομαι). ad gladium καταφεύγω
εἰς τὸ ξίφος (ἔρχομαι εἰς χεῖρας,
εἰς συμπλοκὴν, εἰς ξιφομαχίαν).

redītus, ūs, ā. ἐπιστροφή, ἐπάνοδος.

re-fēro, tūli, lātum, ferre, 3. κο-
μίζω.

re-ficō (re-fācio), fēcī, fectum, 3.
(πάλιν ποιῶ), συμπληρῶ (τὰ κε-
νὰ τοῦ στρατεύματος).

re-fūgō, fūgī, —, 3. (ὀπίσω φεύγω),
καταφεύγω, διὰ τῆς φυγῆς ζητῶ
τὴν σωτηρίαν, ἐκφεύγω (=reci-
pio me) 95,4. 99,4.5. 101,6.

regīus, βασιλικός, τοῦ βασιλέως.

relātus, ἰδ. refero.

relictus, ἰδ. relinquo.

re-linquo, līqui, lictum, 3. καταλείπω 87, 3. relinquo cohortes praesidio (δοτ.) καταλείπω κοόρτες (ὡς) φρουράν 89, 2. 95, 3. ὑπολείπω 92, 1. ἐγκαταλείπω 97, 2. θέτω ἐν δευτέρῳ μοίρῃ, θεωρῶ τι ὡς δευτερεῦον, ἀπο(ἐγκατα)λείπω.
 reliquētam, ἰδ. relinquo. [102, 1]
 reliquus, λοιπός, ὑπόλοιπος.
 re-mānēo, mansi, —, 2. μένω ὀπίσω, παραμένω.
 remansi, ἰδ. remaneo.
 re-mitto, 3. πέμπω ὀπίσω.
 re-nōno, 1. ἀνανεώνω. rursus renōno (κατὰ πλεονασμὸν) πάλιν ἐκ νέου ἀναλαμβάνω (ἐπαναρχίζω).
 re-pēriō, reppēri, repertum, 4. (ἀνευρίσκω). occasionem τυγχάνω εὐκαιρίας, εὐρίσκω εὐκαιρίαν.
 repressi, ἰδ. reprimo.
 re-prīmo (re-prēmo), pressi, pressum, 3. ἀναστέλλω, μειώνω 92, 5. ἀνακόπτω, ἐπέχω (σταματῶ) 93, 1.
 re-quiēscō, ēvī, —, 3. ἀναπαύομαι, (ξεκουράζομαι).
 rēs, rēi, πρᾶγμα. res militaris (τὸ στρατιωτικὸν πρᾶγμα), αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις 83, 3. res frumentaria (πρᾶγμα σιτικόν), τὸ ἀφορῶν εἰς τὸν σῖτον, τὰ ἐπιτήδεια. res publica ἢ respublica, γεν. καὶ δοτ. rei publicae κλπ. πολιτεία (κράτος).
 re-sisto, stīti, —, 3. ἀνθίσταμαι, μάχομαι.
 re-spīcio (re καὶ [spēcio]), rexi, pectum, 3. (στρέφω ὀπίσω νὰ ἴδω), στρέφομαι (πρὸς τινα).

re-spondēo, ndī, nsum, 2. ἀποκρίνομαι, ἀπαντῶ.
 retentus, ἰδ. retineo.
 re-tinēo (re καὶ tēnēo), tinūi, tentum, 2. (οὐκ ἐὼ ἀπελθεῖν), δὲν ἀφίνω, δὲν ἐγκαταλείπω, διατηρῶ 92, 3. retineor ἐμποδίζομαι 102, 5.
 reversūrus, ἰδ. revertor.
 revertor, reverti, (ἐξ ἐνεστ. revertō), reverti, 3. ἀποθ. (ἢ μτχ. reversus), ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω, ἐπανακάμπω.
 rex, regis, ἄ. βασιλεύς.
 rīpa, ae, ὄχθη. rīpa impedīta ὄχθη ἀπρόσβατος, (δύσκολος).
 rīvus, ī, ἄ. ῥυάκιον (ποτάμιον).
 robur, robōris, οὐ. (ἀγρία (δρῦς). 2) πυρήν, ἄνθος (οἱ κράτιστοι, οἱ λογάδες) τοῦ στρατοῦ.
 rursus, ἐπίρρ. πάλιν ἐκ νέου, (ἀκόμη μίαν φοράν).

S

sacerdotīum, īi, οὐ. τὸ ἀξίωμα τοῦ ἱερέως, ἱερωσύνη 82, 4. 83, 1.
 saepe, ἐπίρρ. (συγκρ. saepius. Ὑπερθ. saepissime), πολλάκις, ἐπανειλημμένως.
 sagittariū, īi, ἄ. τοξότης.
 salus, ūtis, σωτηρία, διάσωσις (χάσanguis, ἴνις, ἄ. αἷμα (ζωή). [ρις].
 satis, ἐπίρρ. λίαν. satis longus (=tam longus) οὕτω (τόσον) μακρός. satis est ἐπαρκεῖ 92, 1.
 scāpha, ae, σκάφη (λέμβος τῶν μεγάλων νεῶν), ἐφόλκιον (φελοῦκα).

scīo, scīvī, scītum, 4. γινώσκω, γνωρίζω.

se (καὶ sese), ἑαυτόν, -τήν, -τό, -τούς κλπ., ἰδ. suī, 1.

se-clūdo (se καὶ clāudo), sī, sum, 3. ἀποκλείω, ἀποχωρίζω.

seclūsi, ἰδ. seclūdo.

secum=cum (πρόθ.) se (ἄφαιρ.), μεθ' ἑαυτοῦ, μεθ' ἑαυτῶν κλπ.

secundus (ἐκ τοῦ sequor), δεύτερος), εὐνοϊκός, οὐριος.

sed, σύνδ. ἀλλά.

semper, ἐπίρρ. πάντοτε. 2) πολλάκις 96,1.

senatorīus, συγκλητικός.

senātus, ūs, ἄ. σύγκλητος.

senatusconsultum, ī, οὐ. (καὶ κερχωρισμένως senatūs [γεν.] consultum) συγκλήτου δόγμα.

septem, ἑπτά.

sequimīni, β' πλ. προστ. ὁ sequor.

sententiā, ae, γνώμη.

sēquor, secūtus sum, sēquī, 3. ἀποθ. ἔπομαι, ἀκολουθῶ.

serpo, psi, ptum, 3. ἔρπω, διαδίδομαι, ἐξαπλοῦμαι.

servo, 1. (σφάζω). institūtum τηρῶ τὸ (στρατιωτικὸν) ἔθος 84,3. διαφυλάττω 89,1.

servus, ī, a. δοῦλος.

seu, ἰδ. sive.

sese, ἰδ. se.

sex, ἕξ.

sī, σύνδ. εἰ, ἕάν, ἄν.

sibi, ἑαυτῷ κλπ. ἰδ. suī, 1.

sic, ἐπίρρ., οὕτως, οὕτω.

sicut, ἐπίρρ. ὅσπερ, οὕτως: sicut (ἄντι quod proelium) 85,5.

signum, ī, οὐ. σημεῖον 85,4.90,3. 93,1. 93,5 (=vexillum).—signa militaria (σημεῖα στρατιωτικά), σημαῖαι, 95,4. 99,4. ὄργανα (μουσικὰ) 92,5.

sim, ἔνεστ. ὑποτακτ. τοῦ sum.

similīter, ἐπίρρ. ὁμοίως.

simul, ἐπίρρ. ταυτοχρόνως.

sine, πρόθ. μετ' ἀφαιρ., ἄνευ.

singulāris, e, μοναδικός.

singūli, ae, a, ἀνὰ ἓνα. singulas cohortes detraxit ἀνὰ μίαν κοόρτιν (ἀνὰ ἓν τάγμα) ἀπέσπασε.

sinister, sinistra, sinistrum, εὐώνυμος, ἀριστερός.

sive ἢ seu, σύνδ. (εἴτε, ἤ, ἕάν). sive-sive εἴτε-εἴτε.

sociētās, ātis, ἑταιρεία (ἐκ' Ῥωμαίων πολιτῶν εἰσπραττουσα τοὺς φόρους [=vectigalia] τῶν ἀγροτῶν ἐν ταῖς ὁμο. ἐπαρχίαις ἀντὶ ὠρισμένου μισθώματος), συνδικάτον. sollicito, 1. ἐξεγείρω, (ἐξ)ωθῶ εἰς σιάσιν, (εἰς ἀποστασίαν).

solvo, solvi, solūtum, 3. λύω. solvo (naves) a terra λύω τὰς ναῦς ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, ἐκπλέω, ἀνάγομαι 101,6.102,7.

soror, ōris, ἀδελφή.

spatium. ἦ, οὐ. spatium temporis καὶ ἀπλῶς. spatium διάστημα (χρόνου, χρονικὸν διάστημα) 84,1. 95,1.—τόπος, χῶρος 92,1. 103,2.—διάστημα μεταξὺ δύο τόπων 92,1 103,2.

specto, 1. (ἀπο)βλέπω. haec spectans (εἰς) ταῦτα ἀποβλέπων, (ἐπὶ τῷ σκοπῷ νά...).

- sperassem (=speravissem), ἰδ. spero.
- spēro, 1. ἐλπίζω.
- spes, spēi, ἐλπίς.
- (spons, ntis), μόνον κατ' ἀφαιρ. suā sponte ἀφ' ἑαυτῶν, αὐτοβούλως, ἄνευ διαταγῆς.
- statīo, dñis, φυλακεῖον (τόπος ἐνθα τοποθετοῦνται στρατιῶται φυλακῆς ἕνεκα).
- statūo, ūi, ūtum, 3. ἀποφασίζω.
- stringo, nxi, ctum, 3. (πρβλ. **στραγγ-**ίζω=διά πίεσεως ἐξάγω). gladium (ἀντὶ τοῦ συνηθεστέρου destringo gladium) (ἀνα)σπῶμαι τὸ ξίφος, σύρω τὸ ξίφος.
- strinxi, ἰδ. stringo.
- structus, ἰδ. struo.
- strūo, xi, ctum, 3. κατασκευάζω.
- studīum, ūi, οὐ. σπουδῆ, προθυμία.
- stupa, ae, (σύπλητ), στυπεῖον.
- subēram, ἰδ. subsum.
- sub-īcio (πρόφερε subjiċio, sub καὶ iācio), iēci, iectum, 3. ὑποβάλλω. aciem collibus (δοτ.) προσάγω (πλησιάζω) τὸν (παρατεταγμένον) στρατὸν ὑπὸ τοῦς λόφους (ὑπὸ τοῦς πρόποδας τῶν λόφων) subicio me (ἀντὶ aciem meam) iniquis locis (δοτ.) ὑποβάλλω ἑμαυτὸν (τὸν στρατὸν μου) εἰς τόπους ἀνίσους (τ. ἔ. εἰς τόπους δυσμενεῖς).
- sublātus, ἰδ. tollo.
- sub-ūo (sub-lāvo ὑπονίπτω), ūi, ūtum, 3. montem ὑπολούω (βρέχω) τὸ ὄρος (τοὺς πρόποδ. τοῦ ὄρους).
- subsequi, ἀρρηφ. τοῦ subsequor. sub-sēquor, 3. ἀκολουθῶ κατόπιν. sub-sum, (ὑπόκειμαι). subest ἐγγύς ἐστι, πλησιάζει.
- suc-cēdo (sub-cedo), 3. alicui, διαδέχομαι τινα.
- successi, ἰδ. succedo.
- 1 sūi, sibi, se, ἄντων., ἰδ. 102, 6. κ. ἄ.
- 2 suī, (98, 2). ἰδ. suus.
- sum, fūi, esse, εἶμαι, εἶμί. aliquis ἢ aliquid est praesidio (δοτ.) εἶναι τις ἢ τι βοήθεια (πρὸς βοήθειαν). sum ad aliquid χορησιμεύω πρὸς τι 101, 2. est periculo (ἀφαιρ. ἀντὶ cum periculo) capitis mei εἶναι μετὰ κινδύνου τῆς κεφαλῆς μου (ἡ ζωῆ μου κινδυνεύει) 102, 6. fui consul ὑπῆρξα (διετέλεσα, ἐχορημάτισα) ὕπατος. ventus est ἄνεμος εἶναι (πνέει). sum in curatione regni εἶμαι ἐν τῇ ἐπιτροπείᾳ τοῦ βασιλείου, εἶμαι ἐμπειπιστευμένος τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους, ἐπιτροπεύω τὸ κράτος (τ. ἔ. διοικῶ ἀντὶ τοῦ ἀνηλίκου βασιλέως).
- summa, ae, ὁ (διὰ τῆς λογιστικῆς ἀποτελούμενος) ἀριθμὸς, σύνολον. quae (ἀντὶ quarum cohortium) summa erat milium XXII (=viginti duorum ὁ περὶ ἀντί: **ῶν κοόρτεων**) ὁ ἀριθμὸς ἦτο εἴκοσι δύο χιλιάδων. Ἰδ. καὶ diffido.
- summiōtus, ἰδ. summoveo.
- sum-movēo (sub movēo), 2. ἐκδιώκω, ἀπωθῶ.
- summus (ὑπερθ. τοῦ supērus), ἀνώτατος μέγιστος.
- summo (subs [=sub]-ēmo), sumpr-

- si, sumptum, 3. λαμβάνω παρὰ τὴν θέλησιν, εἰσπρατῶ (βίαι).
- 1 sumptus, ūs. ἄ. δαπάνη, ἔξοδα.
- 2 sumptus, ἰδ. sumo.
- superior, ius, (γεν. iōris. Συγκο. τοῦ superus), πρότερος.
- superō, 1. νικῶ (=vincō).
- super-sum, ἐπιζῶ 87,2. ὑπολείπομαι 91,2.
- sup-porto (sub-porto), 1. προσκομίζω, φέρω.
- suprā, ἐπίρο. (ἐκ τοῦ superā [parte]), ἀνωτέρω.
- suspicō, ōnis, ὑποψία.
- sus-tinēō (subs[=sub]καὶ tēneo), tinēi, [tentum ἦ] tentātum, 2. ἀντέχω, (βαστῶ) 94,2. impetum ὑπομένω τὴν ἔφοδον 84,4.
- suus, ἑαυτοῦ, -τῆς, -τῶν (ἰδικός του, ἰδικός της, ἰδικός των). nihil sui (γεν. διαιρετικῆ τοῦ οὐς. suum), οὐδὲν τῆς ἑαυτῶν περιουσίας, οὐδὲν ὄπερ ἀνήκεν αὐτοῖς 98,2.
- Τ
- tabella, ae, (ξύλιнос μικρὸς πίναξ). δελτίον ψηφοφορίας.
- tabernaculum, i, οὐ. (ξύλινη)σκηνή.
- taeda, ae, (ξύλον ῥητινοῦχον), δάξ.
- tam, ἐπίρο. τόσον (πολύ). tam (μετ' ἐπιθέτου) οὕτω, τόσον.
- tamen, σύνδ. ὅμως.
- tametsi, σύνδ. εἰ καί.
- tantus, τοσοῦτος, τόσον σπουδαῖος.
- tantum, (αἰτ. τοῦ οὐ. tantum) ἐπίρο. κατὰ πολὺ 96,4. tantum ut τοσοῦτον ὥστε 101,3.
- tardius, ἐπίρο. συγκο. (τὸ θετ. tarde βραδέως), βραδύτερον.
- tectus, (κυρίως μετ. τοῦ tēgo). (ὡς ἐπίθετον=constrātus κατεστρωμένος). scaphae tectae ἀκάτια (πλοιάρια) «καταστρώματα ἔχοντα», «καιάφρακτα» 100,2.
- tēgo, tēxi, tectum, 3. (στέγω) καλύπτω, προστατεύω, περιφρουρῶ 102,3.
- telum, i, οὐ. (βέλος), ἀκόντιον.
- temēre, ἐπίρο. ἀλογίστως, ἀστοχάστως, εἰκῆ.
- tempeſtas, ātis, τρικυμία, θύελλα.
- tempōris, γεν. τοῦ tempus.
- temptandus, ἰδ. tempto.
- tempto, 1. ἀποπειρώμενος (διακινδυνεύων) μανθάνω.
- tempus, pōris, οὐ. χρόνος. isdem (=iisdem) temporibus (ἀφαιρ.) κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. eodem tempore κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.
- tempus anni ὅρα τοῦ ἔτους.
- tendī, παθ. ἀπρομ. τοῦ tendor, tentus sum καὶ σπανιώτ. tensus sum, tendī, ἰδ. tendo.
- tendo, tetendī, —, 3. (τείνω). praetorium «πήγνυμι», διατείνω (τεντώνω, στήνω) τὴν σκηνὴν τοῦ στρατηγοῦ, «σκηνοπηγῶ».
- tēnō, tenēi, tentum, 2. κατέχω. πληρῶ 88,2. me loco (ἀφαιρ.) κρατῶ ἑμαυτὸν ἐν τῇ (τεταγμένη) θέσει, διατηρῶ τὴν θέσιν μου 94,1. καταλαμβάνω, γίγνομαι κύριος 101,1. διατηρῶ, κρατῶ 102,3.
- tergum, i, οὐ. νῶτον νῶτα. a tergo ἐκ τῶν ὀπισθεν, ἐκ τῶν νώτων.

terni, ἀνά τρεῖς, τρεῖς.
 terra, ae, ξηρὰ 101, 6. ἔδαφος 98, 2.
 terrēo, rūi, ītum, 2. φοβῶ, πτωῶ.
 tertius, τρίτος.
 testis, is, ἄ. ὁ μάρτυς.
 timēo, ūi, —, 2. φοβοῦμαι.
 timor, ōris, ἄ. φόβος.
 timuisse, timuissem, ἰδ. timeo.
 tollo, sustūli sublātum, 3. αἴρω.
 clamorem αἴρω κραυγὴν, ἀλα-
 λάζω, «ιᾶχω» 92, 5. ἀφαιρῶ (δι'
 ἀρπαγῆς), ἀποκομίζω 103, 1.
 tot, ἄκλ. τοσοῦτος, τοσοῦτοι.
 totus, (γεν. totius, δοτ. toti), ὅλος,
 ὁλόκληρος.
 traditus, ἰδ. trado.
 trā-do (ἐκ τοῦ trans-do), dīdi,
 dītum, 3. παραδίδω.
 tradūco(trans-duco), 1. διαβιβάζω.
 tres, tria, (γεν. trium), τρεῖς.
 trichīla, ae, σκιάς, (**κιδόσι**), κλι-
 σία φυλλοσκεπῆς καὶ φυλλόστρω-
 τος, παράπηγμα φυλλοσκεπές.
 tribūnus, i, ἄ. (ὁ φύλαρχος, ὁ
 προϊστάμενος φυλῆς τινος). tri-
 bunus militum (στρατιωτικὸς)
 χιλιάρχος.
 triginta, τριάκοντα.
 trīgēmis, is, (tres καὶ gemus=κώ-
 πη), ἡ τριήρης (ναῦς).
 tuba, ae, σάλπιγξ.
 tuemīni, β' πληθ. προστακτ. ἴ. tueor.
 tuēor, tuītus, sum, 2. ἀποθ. φυ-
 λάττω, ὑπερασπίζω.
 tuli, ἰδ. fero.
 tum, ἐπίρρ. τότε.
 tunc, ἐπίρρ. τότε.
 turmātim, ἐπίρρ. ἰλαδόν, κατ' ἴλας.

U

ubi, σύνδ. ὡς, εὐθύς ὡς, ἀφοῦ 93, 5. 98. 2
 unquam, ἐπίρρ. ποτέ. ἴδ. neque.
 unā, ἐπίρρ. (ὁμοῦ, ἅμα) unā cum
 aliquo μετά τινος.
 undīque. ἐπίρρ. πανταχόθεν.
 unīus, γεν. τοῦ unus.
 unīversus, σύμπαρ. unīversi σύμ-
 παντες, ἀθρόοι, ὁμοθυμαδόν.
 unus, (γεν. unīus, δοτ. unī), εἷς. 2)
 εἷς μόνον (unus modo, unus
 omnīno) 82, 1. 82, 3. 82, 5. 89, 1.
 102, 4. 3) μόνος, εἷς μόνος 91, 2.
 urbānus, ἀστικός, τοῦ ἄστεως.
 urbs, urbis, πόλις (ἰδίᾳ ἢ Ῥώμη).
 Πρβλ. Ἰαστυ=Ἰαθῆναι, Πόλις=
 Κωνσταντινούπολις.
 1 usus, ūs, ἄ. ἐμπειρία, ἄσκησις 84, 3.
 86, 5. (ἰδ. manus), 93, 1. χρεία, ἀ-
 νάγκη 96, 2. 103, 1. cum usus
 adesset (=si quando usus ἢ
 opus esset) ἐάν ποτε (ὁσάκις)
 χρεία ὑπῆρχεν, ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης.
 2 usus, μτχ. τοῦ utor 95, 5. 100, 3.
 1 ut, ἐπίρρ. ὥσπερ 85, 1. 86, 5. 93, 3.
 94, 3. 96, 4. 104, 1. 2) τρόπος καὶ
 αἰτία) ut... existunt 104, 1.
 2 ut, **σύνδ.** 1) χρονικός ὡς, εὐθύς ὡς
 94, 5. 2) τελικός ἵνα, νὰ 82, 1. 5.
 85, 2. 86, 5. 92, 2. 3. 95, 1. 102, 2. 3.
 102, 7. 103, 3. 3) συμπερασματικ.
 ὥστε, νὰ 82, 2. 84, 3. 85, 4. 92, 1. 94,
 5. 96, 1. 4. 101, 7. ut=ita ut 84, 2.
 uterque, utrāque, utrumque,
 (γεν. utriusque), ἐκάτερος.
 1 ūti(ἀντί ut σύνδ.) 86, 1. 101. 3. 102, 2.
 2 ūti, ἀπρμφ. τοῦ utor 83, 5. 90, 1.
 ūtor, ūsus sum, ūti, ἀποθ. χεῶ-

μαι, μεταχειρίζομαι 90, 1. χρησιμο-
ποιῶ (ἐκμεταλλεύομαι) 83, 5. 95, 1.
re frumentariā commodiore
χοῶμαι τοῖς ἐπιτηδεύουσιν ὄρν, ἔω
τὰ τροφίμα ἀνευ μεγάλων ἐμπο-
δίων, «ὄρν τῆς τροφῆς εὐπορῶ».
usus tempore ἁπλή commodiore
σχῶν (τυχῶν) ὄραν τοῦ ἔτους (**ἐ-
ποχήν**) εὐνοϊκὴν (κατὰ λέξιν εὐνοϊ-
κωτέραν). ducibus (ἀφ.) usi cen-
turionibus χρησάμενοι τοῖς ἑκα-
τοντάρχουσιν (ὡς) ἀρχηγούσιν, σχόντες
τοὺς ἑκατοντάρχους ὁδηγούς, ὑπὸ
τὴν ὁδηγίαν τῶν ἑκατοντάρχων.
utrum πρότερον. utrum — ἀν πρό-
τερον — ἦ.

V

valēo, lūi, —, 2. (ὕγιαίνω). equi-
tātū ισχύω κατὰ τὸ ἵππικόν, ἔχω
μεγάλας ἵππικὰς δυνάμεις.
valetūdo, dīnis (εὐεξία) ἐπὶ κακῆς
ἐννοίας: ἀσθένεια, καχεξία, νόσος.
vallum, i, οὐ. (τὸ μετὰ πασσάλων
ὠχυρωμένον πρόχωμα). χαράκω-
μα, πρόχωμα, «χάραξ».
vehementer, ἐπίρρ. μεγάλως, σφο-
δρῶς.
velim, ἐνεστ. ὑποτακτ. τοῦ volo.
vellem, προτ. ὑποτακτ. τοῦ volo.
vēnīo, vēni, ventum, 4. ἔρχομαι,
ἀφικνοῦμαι. in deditiōnem ἔρχο-
μαι εἰς παράδοσιν, παραδίδομαι.
ventus, i, ἀ. ἄνεμος.
verbum, i, οὐ. λόγος, λέξις.
vero, ἐπίρρ. βεβαίως, «μὴν» (=reve-
rā) 87, 6. 93, 2. 94, 3. 95, 5. — 2)
ἐναντιωμ. σύ. δ.: δέ, ἀλλὰ 84, 2.
versor, ἀποθ. 1. (στρέφομαι). δια-
τρέψω, εἶμαι, εὐρίσκομαι.
versus, προθ. (ἐπιτασσομένη), μέγρι.
Larīsam versus μέγρι Λαρίσης.
verto, rti, rsum, 3. στρέφω. erga
στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς
(ἀτακτον) φυγήν.

vester, vestra, vestrum, ὑμέτε-
ρος (ιδιικός) ἄσας).

vetus, vetēris, παλαιός, πολὺν ἤ-
δη χρόνον ὑπάρχων.

vexillum, i, οὐ. (ὑποκοριστικὸν τοῦ
vēlum = ὀθόνη) (σημαία ἵππικῶν)
σημα, σημειον. Τοῦτο ἀνετείνεται
ἄνωθεν τῆς σκηνῆς τοῦ στρατηγῶν.
vicem, id. vicis.

vīcis, γεν. (τοῦ ἀχρήστου vix) ἦ
αἰτ. vicem μετὰ τῆς in = invi-
cem καὶ κεχωρισμένως. in vicem
ἀμοιβαίως ἐν τῷ μέρει, καὶ αὐτοὶ
(καὶ αὐταί, καὶ αὐτὰ) 98, 3.

vīctor, ōris, ἀ. νικητής.

vīctorīa, ae, νίκη.

vīdēo, vīdi, visum, 2. — I. βλέπω,
ὄρῶ 87, 4. 94, 5. 96, 1. — II. videor
φαίνομαι, εἶμαι φανερός, βλέπει
(ἢ νομίζει) τις ὅτι ἐγώ..., νομίζομαι
φαίνομαι τινι 82, 2. 85, 1. 4. 87, 7.
92, 4. 96, 4. — 2) ἀντὶ mihi vi-
deor πιστεύω, νομίζω 84, 1.

vīginti, εἴκοσι.

vīolō, 1. ἐκ (τοῦ vis), βιαίως με-
ταχειρίζομαι, κακοποιῶ.

vīr, vīrī, ἀ. ἀνὴρ.

vīres, vīrūm, id. vis.

vīrtus, ūtis, ἀνδρεία.

vis (αἰτ. vim, ἀφ. vi), δύναμις (σω-
ματική). Πληθ. vīres, ūm κλπ.
vīvus, ζωντανός, ζῶν.

vīx, ἐπίρρ. μόλις.

vōco, 1. καλῶ.

vōlo, volūi, velle, θέλω.

voluisse, id. volo.

voluntariī, ōrum, ἀ. «ἐθελοντῶν
στρατευόμενων», ἐθελονταί.

voluntas, ātis, θέλησις, προθυμία
84, 1. ἐπιθυμία, πρόθεσις 102, 7,
voluptas, ātis, τέρψις, εὐχαρί-
στησις.

vulnus, nēris, οὐ. τραῦμα. sine
vulnere ἀνευ τραύματος, ἀνευ
αἱματοχυσίας, ἀναιμακτί.

2464

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ

Καθηγητοῦ τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

Γ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

DE BELLO CIVILI

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ' ΚΕΦ. 82-104

ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΠΙΝΑΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ζ' ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τιμᾶται μετὰ τοῦ βιβλιοσήμου καὶ φόρου δρχ. 17.50
Βιβλιοσήμον καὶ φόρος Ἀναγκαστ. Δανείου δρχ. 6.—
Ἄριθ. ἐγκριτ. ἀποφάσεως 34942—28/7/31
Ἄριθμὸς ἀδείας κυκλοφορίας 106602/28-10-39

300

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ Α.Ε.

46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46

1939

*ΟΔΗΓΙΑΙ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

Τῶν εἰς us, a, um ἐπιθέτων ἐσημειώθη μόνον ὁ τύπος τοῦ ἄρ-
σενικοῦ.—Οἱ σημειούμενοι μεθ' ἑκάστον ῥῆμα ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς συ-
ζυγίας.—Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι πολλῶν συνθέτων ῥημάτων (πλὴν τῶν τῆς
πρώτης συζυγίας) ἐσημειώθησαν ἐν τοῖς ἀπλοῖς.—Ἐκάστης λέξεως ἡ
πρώτη σημασία ἐτέθη ἐντὸς παρενθέσεως, ἐκτὸς ἂν ἡ λέξις ἅπαντ' ἐν
τῷ κειμένῳ μετὰ τῆς σημασίας ταύτης. Τὰ μακρὰ καὶ βραχέα φωνήεντα
ἐσημειώθησαν, ὅπου ἦτο ἀνάγκη, χάριν τοῦ ὀρθοῦ τονισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Ἀυγούστου 1933

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου 5045, τὸ ἄρθρον 36 τοῦ Νόμου 5341, τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Διατάγματος τῆς 12/12 Ἰανουαρίου 1933 καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 110—140 πράξεις τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων Μέσης Ἐκπαίδευσως (ἀρχαίων Ἑλληνικῶν), ἀπεφασίσαμεν :

Α') Ἐγκρίνονται ὡς διδακτικά βιβλία Μέσης Ἐκπαίδευσως ἐπὶ μίαν πενταετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1933—1934, τὰ ἀκόλουθα βιβλία :

14) Ἑρρ. Σκάσση, «*Καίσαρος ὑπομνήματα de bello civili*» διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν Γυμνασίων.

Ὁ Ὑπουργὸς
Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ

Ἄρθρον 6ον τοῦ Π. Διατάγματος
«*Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐγκεκριμένων
διδακτικῶν βιβλίων*».

Τὰ διδακτικά βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθεῖσης ἄνευ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς, τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

τὴ δὲ λαλίῳ μολᾷ τὰ μαγίῳ πῶτις
 δὲν ἴνῳ τὸ δανυᾷ πῆρ φύνῃσῃ
 ἢ δὲν ἀνδρῶσῃ ὅτων ἔρανο μακέρῃ
 δῶσῃ ὅτῃ γῆ ὅτων ἔρακῆσῃ μακέρῃ.

μετρικῆς σημειουμένης παρὰ τοῦ ἰδίου ποιητοῦ.

Novia alyra	barlume
v. d. a. d. i. kenta	ubbricaco
kentro un	psitridume
Jarr: d. - malav.	malacaco

ste non tem- si barume,
 e di stgudo frau braco
 que s: Euxa tul tume
 da die all' almanaco

in kethon nell'
 m. s. loco e' fango
 Jauai tur plele d: fangarone